

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUNSÁNDOR.
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes száma Budapesten 8. vidéken 10 fillér.

Ezredes ur Leonard.

Budapest, július 26.

(8.) Ezredes ur, tisztelettel szalutálunk önnek és meghajtjuk fegyverünket. A mi fegyverünk épp ugy acélból van, mint az ezredes uré és noha csak civilek vagyunk, örökös hadakozás a mi életünk is. Csak ennyiben hasonlítunk a katonához, jól tudván, hogy a skribler katonáéknál mindéig csak — skribler. És mégis ugy gondoljuk, hogy ez a mi tisztelgésünk ez egyszer jól fog esni az ezredes urnak, mert fel fogja ismerni benne az országos elismerés visszhangját, amely jól esik bizony a katonának is, noha nem igen szokott pályázni rá, mivelhogy az ilyesmiért nagyon fintorgatják az orrukat *odafront*. Azonban ezredes ur hátor ember, erős ember, elbirja ezt is. A kinek volt bátorsága elmondani azt a beszédet, amelylyel ma ön lelkesítette a Vilmos-huszárokat, az bizonyára elbirja azt is, ha — megdicsérik érte.

Dicséretet bizonyára nem várt az ezredes ur. Olyan közvetetlen megszólalása volt az a kis dikció a magyar hazafi-léleknek, hogy abban nem lehetett semmi számítás. Hiszen ha számítgatna, akkor bizonyosan balul ütne ki a számítása. A magyar hazafiságot, amely arra tüzei a legénységet, hogy mindig a magyar mivoltát tartsa szemé előtt; amely, a fiuknak szívéhez szólván, csak a magyar hazát, a magyar nemzetet emlegeti: nem nagyon honorálják ott, ahol a közös hadseregbeli tiszt katonai érdemeit számon tartják és a katonai jutalmakat osztogatják. Sok fényes katonai pálya félbenmaradása, sok talentum letörése tanúsítja ezt a kellemetlen igazságot. Ezredes Leonard bízonysan jól tudja ezt szintén. És hogy ennek tudatában mégis *ugy* beszélt, ezért illeti dicséretet.

Jó magyar hazafinak lenni ugyan nem

érdem, hanem kötelesség. Nem tudjuk, hogy születése szerint magyar-e az ezredes ur. Valószínűleg az. Ekkor természetes, hogy szereti hazáját és lelkesedik nemzetéért. De ha idegen, még akkor sem illetné érte külön elismerés; legfeljebb mély szimpátiával adoznának neki, mint ama ritka kivételek közül valónak, akik osztrák-magyar tiszt létükre, a magyar szimpátiát, nemzetünk iránt való szeretetet szittak magukba a magyar kenyérről, magyar levegővel. Ez sem érdem voltaképpen, csak olyan kötelesség, amelyet a *közös* tiszték közül nagyon kevesen teljesítenek. De Leonard ezredes ünnepi alkalommal, katonai díszszemlén, lóhátról, az egész ezred előtt hirdette a magyar nemzet dicsőségét és szinte poétás lendülettel szólott a magyar fiuknak a magyar hazaszeretet kötelességéről. Mikor az osztrák és magyar fegyverek közös diadalának emlékünnepeit ülték, akkor emlékeztette Leonard ezredes az ő huszárjait arra, hogy ne felejtsek soha, hogy magyarok, hogy büszkék legyenek a magyarságukra és mindig igyekezzenek javára válni ennek a hazának.

Milyen másképp hangzik ez a beszéd, mint a szokott katonai parádés beszédek, amelyek — rendszerint németül — egyre csak hüséglet, meg ama bizonyos katonai erényeket, az engedelmisséget, a kötelességet, meg a többi efféle dolgokat emlegetik, holott mindezeket ugyis eleget hallja reggeltől estig a szegény huszár a kaszárnyában. A magyar nemzetéről, a magyar hazáról nem beszélnek neki. Elég oktanul. Azok az elvont fogalmak, amelyeknek konkrét alkalmazását fölös számú ütlegek és rugások kíséretében tanulja meg a bundás, nem lelkesíthetik a magyar katonát. Az olyan parádé, amelyen ezeket a sablonokat kell a katonának végigszenvednie, feszes diszruhában, nehéz fegyverrel a vállán, kemény csákovála fején, nem hágy nyomot a lelkében; örül, ha vége van

és eltikkadtan, kimerülten, hazamehet szegény. Milyen más érzésekkel hallgathatták az ő ezredesük igazi magyar beszédét a nagyváradi Vilmos-huszárok. És hogy emlegetik majd ezek a fiuk azt a beszédet és azt a parancsnokukat, aki így beszélt hozzájuk. Aki azt mondta nekik, hogy büszke rájuk, akik magyarok és nem fognak szegényt hozni a nemzetre soha. Hogy fognak ezek a fiuk tűzbe rohanni *ezzel* a vezérrel, aki a magyarságukra emlékeztette és nem a katonára, hanem a *magyar hazafi* kötelességére tanította őket.

Ezt a tanítást könnyebben megérti a magyar fiu mindennél, amit három esztendőn keresztül a fejébe és a lábába vernek. Ettől jobban megtanul fegyvert fogni és az ellenséggel szemberohanni és nem félni a haláltól, mint minden reglamától és a káplárok, meg hadnagyok minden katonai tudományától. Leonard ezredes bizonyosan tudja, hogy az a *magyar katonára*, akit ő arra oktat, hogy jó *magyar* legyen, az egész bizonyosan jó *katonára* is lesz. Ezért volt az ezredes beszéde nemcsak szép beszéd, bátor beszéd, hanem nagyon *okos* beszéd is.

A közös hadseregben most még nem nagyon sokan értik ezt a beszédet. Nem nagyon régen egy-egy ilyen beszédre, ha nagy ritkán megesett, jó hosszú orrok, sőt egyebek is következtek kimaradhatatlanul. Most talán már elviszi szárazon Leonard ezredes és reméljük, nem fogja dicsőségét növelni a mártírkoszoru. Hanem a bátor példa mindenképp elismerést érdemel. Ezért tisztelgünk mélyeséges nagyrebcsüléssel Leonard ezredes előtt, aki osztrák-magyar katonatiszt léte — már akármilyen náción — *magyar tiszt* és magyar katonai szellemet akar a legényeibe nevelni bátran, hazafiasan, snájdigul és okosan. Reméljük, ez a szellem diadalmaskodni fog előbb-utóbb a hadsereg régi, osztrák szellemén. És bizonyára diadalmas-

TÁRCA.

Lejtőn.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irt: *Nógrádi László.*

Grün Jeremiás elfelejtette Mühlstein Rózát, lelkét egészen elszakította kis falujától. Haza megírta, hogy Mühlsteinékről ne is szóljanak. Nem akar róluik semmit tudni. Hogy ugy tett, amint tett, ahhoz joga van. Menjen a lány férjhez, utját nem állja boldogságának, de neki is hagyjanak békét.

— „Hogy illenék most hozzám Mühlstein Róza, mit csinálnék én vele a városban? Ujjal mutogatnának rám s kacagva mondanák: no, bizony jól házasodott ez a Grün“, irta haza Grün Jeremiás. „Soha ki se mozdult a faluból Mühlstein Róza, irni, olvasni alig tud, mennit kellene miatta szegyenkezniem. Eléget szenvedtem, kinlódttam, csak nem szenvedek ezután is. Ne írjanak semmit róla, nem akarok semmit tudni, én megyek a magam utján, menjenek Mühlsteinék is. Nem olyan nagy dolog ez, nemesak én tettem így, kár róla beszélni is. Természetes, Mühlsteinének rosszul esik, haragszanak rám, bezzeg szeretnék volna, ha városi asszonynak elviszem a lányukat. Ha művelt lenne, de így, bizony nevetésges, hogy be nem látják Mühlsteinék.“

Igy irt Grün Jeremiás haza az apjának, hiába irt, otthon csak nagy volt a szomorúság mégis. Se Grünék, se Mühlsteinék nem tudták elgondolni, hogy mi lette Jeremiást, hogy nem akar tudni Rózáról.

A lány ritt egész napokon át, az öregek

szomorkodtak. Összejöttek Grünék meg Mühlsteinék, csak ugy mint az előtt és nem akarták hinni, hogy Rózát csakugyan elhagyta Grün Jeremiás.

— „En gondoltam, mondja Mühlsteiné, hogy Jeremiás mást gondol, megálmodtam, valósággal meg.“

— „En is álmodtam, de mást, hogy visszajön Jeremiás Rózáért, szolt az öreg Grüné. Elhallgattak, a lány a szögletben sirt.“

— „Hát vissza is jön, én biztosan tudom, mondja Grün, hiszen olyan jó gyerek az én fiam. — Itt nőtt fel velünk, a mi gyerekünk is volt, hogy szerették egymást, mormogja Mühlstein.“

— „És erre valamennyiök elé száll a Grün Jeremiás alakja kis gyerek korától, mikor még alig tudott beszélni. Azután nő, nő mind jobban, látják, hogy játszottak együtt Rózával, milyen egymáshoz illő két gyerek volt. Ezer meg ezer apróság jut eszükbe Grün Jeremiásról, kedves apróság, melyekből az sugázzik ki, hogy milyen eszes volt Jeremiás, mennyire szerette Rózát. Minél többet gondolkoznak Jeremiás fölül, annál kevésbé hiszik, hogy csakugyan nem veszi el Rózát. Csak olyan messze ne volna, megkérdeznék, miért haragszik, hiszen a lány nem tett semmit. Járt ugyan hozzá a Sommer fia Pilinyből, de elutasították, a lány utasította el. Jó szerencse lenne rá pedig az is.“

Levelet kell irni neki, szép levelet. Maga az öreg Mühlstein írja meg, amit együttesen kigondolnak.

Elmegy a levél, de vissza is jön felbontatlanul, rá másnap levelet kap a fiától Grün, amelyben az áll, hogy hagyjanak neki békét.

— Megbabonázta valaki, megrontották Jeremiást, nem lehet igaz, amit ir, mormogja az öreg

Grün s jól elteszi a levelet, hogy meg ne tudják Mühlsteinék. És naponkint beszélgetnek Jeremiásról s amint halad az idő, nem kisebb, de nagyobb lesz a reménység, hogy visszajön Jeremiás. Visszajön, mert nem tudja elképzelni egyszerű lelkök, hogy Grün Jeremiás megeshatja őket.

Pedig Grün Jeremiásnak eszébe se volt, hogy Mühlstein Rózát elvegye, a lejtőn, amelyre lépett, eszszott, eszszott lefelé.

A szegény Grün Jeremiásból ur lett, a győzelem, melyet Hofmann Róza fölött aratott, lelkét büszkévé tette, elvakultá, nagyvágúvá. Grün Jeremiás azt hitte, hogy mindennek ugy kellett történni, hogy ő a gazdag Hofmann Rózát vegye feleségül s ne a szegény Mühlstein lányt.

Grün Jeremiás lelkébe sohasem szállt alázat, se megbánás, pedig a bukás ideje közeledett, közeledett a nélkül, hogy Grün Jeremiás ezt gondolta volna.

— Az emberen eszelekedetei állanak bosszút, ezt mondta lelkiismerete, mikor elhatározta, hogy a szegény Mühlstein Rózát elhagyja s a gazdag Hofmann lányt veszi feleségül. Grün Jeremiás ezt régen elfelejtette. Ha eszébe is jutott, mosolygott rajta, mi történhet vele, nemsokára a Hofmann Róza férje lesz és akkor, — — akkor Grün Jeremiás leike kellemesen ringott el a sok szép tábla föld fölött, melyen jövöre már az ő buza tengere ringatja hullámaint.

A tett pedig résen állott, hogy Grün Jeremiáson bosszút álljon . . .

— Egy téli napon levelet kaptak Hofmannék.

— Az özvegy Stillné irt Pestről, hogy meglátogat, mondta Hofmanné, ugyan mi ütött bele, hogy most jöu éppen.

konni fog ott is, ahol az a régi szellem nem igen szokott diadalokat aratni: a csata-téren.

BELFÖLD.

Az új választások. A *Politische Correspondenz* budapesti levele az új választások elé hangoz. Azzal az új helyzettel szemben, melyet a kuriai bírások behozatala teremtett, a következő megjegyzéseket teszi:

Még messze vagyunk ugyan az általános választásoktól, de a sajtó máris sürűn foglalkozik az új választások eshetőségével és a dolog természeténél fogva az országgyűlés utolsó ülészaka alatt a választások gondolata fogja leginkább foglalkoztatni a politikusokat. A néppárt tulajdonképpen már meg is kezdte készülődését és szervezkedését az új választásokra azon a napon, amelyen a régi választások befejeződtek. Erről az agitációról példát vehetne a többség is, annyival is inkább, mert a kuriai bírásokról szóló törvénnyel új korszak kezdődik alkotmányos életünk történetében. A legközelebbi választásokat az egész választási hadjárat sorsa a szabadelpvüparti szervezetén fordul meg, amely ugyszólván teljesen a maga erejére lesz utalva. Elévülhetetlen érdeme *Szell Kálmán*nak, hogy a választások tisztaságát a kuriai bírásokról szóló törvénnyel biztosította. De az a szabadelvűség és igazságosság, amely ezt a törvényt áthatja, másfelől olyan helyzetet teremtett, amelyben a szabadelvű párt hódító erejének a tüpróbát kell kiállania s amely a párt minden egyes tagjára nagyobb kötelezettségeket ró. A többség tagjainak különben a hosszú parlamenti szünet alatt ugyis bőven lesz alkalmuk bensőbb érintkezésbe lépniök kerületök választóival és ez a bensőbb, személyes érintkezés pótolni fogja majd a választók befolyásolásának minden más módját, amely a jövő választásokon a kuriai bírásokról szóló törvény szava és szelleme szerint egészen háttérbe fog szorulni.

Az új polgári törvénykönyv. A magyar általános polgári törvénykönyv előadói tevezte, mint értesítünk, teljesen elkészült. *Plósz Sándor* igazságügyminiszter gondoskodott róla, hogy ennek a monumentális műnek megszerezze a lehető legnagyobb publicitást. A vaskos totemet rendkívül olcsó áron hozzák majd forgalomba, hogy minden jogászerbernek módjában legyen a reformot megismerni és megítélni, úgy, hogy annak megvalósítása a legnagyobb nyilvánosság ellenőrzése mellett történjék. Már az ősz elején bocsátják nyilvánosságra a tervezetet, mely 2045 paragrafusból áll. Beosztása a lehető legegyszerűbb. Egyelőre, az előkészítő bizottság határozata szerint, általános részt nem készítettek, hanem min-

den egyes fejezet élére a megfelelő általános rendelkezéseket tették. Az első rész a személyi jogról, a második a családi jogról szól, azután következnek a tárgyi jogról, a kötelmi jogról s végül az örökösödési jogról szóló részek. A tervezet sok tekintetben elüt a hasonló külföldi munkáktól. A német új polgári törvénykönyvtől tetemesen különbözik, főképp abban, hogy míg ott a családi jogról szóló negyedik részben a polgári házasságkötést is újból szabályozták, ami Németországban áldatlan egyházpolitikai viákra adott alkalmat, a magyar tervezetben ezt mellőzték. Nemesok ezért tették ezt, mert a törvényjavaslatok tárgyalásakor a parlamentben nem akarják felújítani az egyházpolitikai küzdelmek emlékét, hanem leginkább azért, mert nálunk csak nemrég szabályozták törvényben a családi jogokat és ezt a részét s mert e törvény alkalmazásában szerzett tapasztalatok semminemű változtatást szükségessé nem tesznek.

Ünnepelt főispán. Nyitra vármegye közönsége ma ünnepelte főispánjának, *Thuróczy Vilmos*nak tíz éves jubileumát. Nyitra városa ez alkalomból zászlódiszt állított. Az ünnepség vármegyei díszgyűlés keretében folyt le. A vármegyeház nagyterme zsufolásgig megtelt bizottsági tagokkal, míg a karzatokat Nyitra város előkelő hölgyközönsége lepte el. A díszközgyűlést *Markhot* alispán nyitotta meg, lendületes szavakkal méltatva a jubiláló főispán érdemeit. Azután husz tagú küldöttséget menesztettek a főispánért, akit belépésekor lakos ovációkkal fogadtak. Az ünnepi szónok, *Sulyovszky Gusztáv* országgyűlési képviselő ékes szavakkal emlékezett meg a lefolyt tíz év eredményeiről és *Thuróczy Vilmos* főispán érdemeiről és nemes egyéniségének kiváló tulajdonságairól. A beszédet minduntalan zajos lelkesedés szakította félbe és befejezésekor szünni nem akaró taps és élénk hangzott az egész teremben. A főispán meghatalont fogadta a közönség ragaszkodásának impozáns megnyilatkozását. A közgyűlés után 16 küldöttség járult a főispán elé, köztük a helybeli honvédezek tisztikara, a megye országgyűlési képviselői, a királyi törvényszék, a vármegye tisztikara, a pénzügyigazgatóság, az összes többi helyi hatóságok és egyletek. Délután 1 órakor 260 terítettük banket volt. Az első felköszöntőt *Thuróczy főispán* mondotta a királynak. Utána *Janits Imre* képviselő a főispánt, *Sulyovszky Dezso* képviselő a főispán neje, majd *Balázs* honvédeztudós ismét a főispánt és *Markhot* alispánt a miniszterelnököt és a kormányt köszöntötték fel. Nagy lelkesedést keltett *Szell Kálmán* miniszterelnöknek *Thuróczy Vilmos* főispánhoz intézett következő távirata:

Azon szívélyes viszonynál fogva, amely közöttünk ifjúkorunk óta fennáll, örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy a mai napon, midőn Nyitra vármegye közönsége hosszú közpályad emlékeztetés fordulást ünnepli, én is azok közé lépek, akik ma üdvözlésre összejöttek. Pogádd szívóll jövő őszi és legjobb szerencsekívánataimatt. Isten áldása kíséretén utaidon. Ad-

moruságát. A cifra asszonyok csak sőtáltak gondatlanul, suhogó selyem ruhákban vidáman, ő meg dolgozott, előre törekedett éhezve. Nem egyszer szállotta meg lelkét elégedetlenség, nem jól van ez a világ, sok igazságtalanság esik, mért kell annak éhezni, aki dolgozni akar.

Grün Jeremiásnak most mind ez eszébe jutott. S mikor elégedetlenkedett, mikor teie volt keserűséggel lelke, mindig meggyújtotta valaki.

— Valaki vigasztalt téged akkor Grün Jeremiás, szolt a lokkimerete, a szegény Muhlstein Róza. Jeremiás gondol rá, ő volt az. Ugy-e szivesen gondoltad, hogy a te Rózád nem olyan, mint ezek a selyemben járó cifra asszonyok; mert gyűlölted őket, gyűlölted mélységben s büszke voltál a te szegény egyszerű Rózádra. Grün Jeremiás gondolj mindezekre, menj vissza a szegény emberekhez, oda való vagy te, menj vissza Grün Jeremiás. Gazdagság, Grün Jeremiás? Vigyázz, megéget a gazdagság. Szegénység, Grün Jeremiás, szegénység és boldogság.

— Boldogság, mormogta maga elé Grün Jeremiás és ekkor valami jutott eszébe.

— Szeretted-e Hofmann Rózát, kérdezte valaki Grün Jeremiástól, szeretted-e?

Grün Jeremiás hallgatott.

— Jobban szeretted-e, mint szeretted Muhlstein Rózát?

Grün Jeremiás hallgatott. Kint a szél erősen fujt, a havat oda csapdosta az ablakhoz. Sivitta, nyöszörögve futott el a szél az ablak alatt. Grün Jeremiás oda figyelt kissé. Milyen jó, akinek van kenyémes felget szobája.

— Boldogság, ... eh, boldogság, mondta Grün Jeremiás és kényelmesen elnyújtózta, szivarra gyujtott. Mikor az első füstkarikát kifujta, már arra gondolt, hogy ugyan milyen lehet az a gazdag, pesti szép asszony ...

jon neked megelegedést és boldogságot az életben, elismerést és jó teljesített kötelességed öntudatát közpályádon. *Szell Kálmán*.

Üdvözölő táviratokat küldöttek még *Wlassics Gyula* és *Hegedűs Sándor* miniszterek, *Császka György* kalocsai érsek, *Bende Imre* nyitrai püspök, gróf *Pongrácz Adolf* nagyprepost, *Antai Gábor* református püspök, *Rakovsky István* az állami számvevőszék elnöke, *Vörösmarthy Béla* államtitkár, gróf *Apponyi Lajos* magyarországi udvarnagy és közéletünk számos más kitünőségei, összesen mintegy 120 távirat érkezett az ünnepelthez.

KÜLFÖLD.

A kínai vérfürdő.

Budapest, július 26.

A pesszimistáknak igazat ad egy sor kínai távirat, amely mind arra a rég hajtogatott kérdésre vonatkozik: élnek-e még a Pekingbe zárt idegenek? Ma már a cár kormánya is azt hiszi, hogy a legborzasztóbb sorsnak estek áldozatul. De ha élnek is — ugymond egy pétervári táviratunk — bizonyára fogva tartják őket a kínaiak, hogy tuszokul szolgáljanak nekik az európaiakkal szemben.

Ugyancsak erre a kérdésre vonatkozik egy sanghaji távirat, amely a következőket mondja: Egy csifai előkelő kínai hivatalnok e hónap 19-ikén Sanghaiban élő rokonainak levelet irt, amely szerint a követéségek a folytonos harcok következtében már csak 300 ember van életben. A pekingi brit követéségnek egy kínai tolmácsa megszökött és azt beszéli, hogy mikor Pekingből elment, a követéségek tagjainak nagyobb része már nem él, az életben maradtok helyzete pedig reménytelen volt. Sir Robert Hart július 2-ikán meghalt.

Mind ezek a hírek bizonytalanok és lesújtók. De épp oly szomorúan hangzanak azok a jelentések, amelyek a Kínában operáló szövetséges csapatok érkeztek. A csapatok parancsnokait közt a legnagyobb egyenlenségű, egységes vezetésről szó sincs, minden nemzet hadi képviselői a külön érdekeiket szeretnék előbbre tolni. Erre vall a *Times*nek egy tiencini távirata, amely nyiltan felfedi a bajt:

A takui tengernagyok szótöbbséggel elhatározták, hogy a taku-tiencini vasuton való fölügyeletet az oroszokra bízzák. Az angol és az amerikai tengernagy jegyzőkönyvbe vétele, hogy a kérvények ezzel az elintézésével nem értenek egyet.

Külömben előrelátható volt, hogy egységes vezetésről itt szó sem lehet és hogy nagyon kellemetlen helyzetbe jutna a tábornok, akit a hatalmak a fővezérséggel kitüntetnének. Elesen jellemzett ezt a helyzetet egy japáni diplomata nyilatkozata, aki egy újságíróval folytatott beszélgetésében a legnagyobb energiával visszautasította azt a gondolatot, hogy a japáni tábornok vegye át a szövetséges csapatok főparancsnokságát. Ha Japán erre ráállna, Kína azt hihetné, hogy Európa azt teszi, amit Japán akar és hogy Japán csinálta a mostani konfliktust. Másrészt Japán nem fogja magát alárendelni idegen főparancsnokságának, hanem csak abba egyezik bele, hogy az európai csapatok összességével együtt operáljon, amelyeket közös főparancsnokság alá kellene helyezni.

Híunak bizonyult az európai államok ama rendszabálya is, amelyet néhányan már törvényerőre is léptettek, hogy t. i. Kínában nem szabad fegyvert és löszert kivinni. Nagyon téves az a hír, hogy Kína fegyver- és lövészert tekintetében a külföldre szorult. Egy diplomata, aki a viszonyokat alaposan ismeri, a *National Zeitung*ban ezt írja a kínai arzenalokról: Öt helyen gyártanak tűzérési municiót, Tiencinben és Han-Junkban kisebbszertű kaliberű fegyvereknek való lövészert gyártanak. Mindegyik gyár kétezeröt száz munkással dolgozik. A sanghaji arzenálban minden megvan, ami fegyver gyártásához szükséges. A nankingi és han-jáni fegyvergyárakban már nincsenek többé idegen alkalmazottak. Az utóbbi helyen kétezeröt száz munkás foglalkozik puskatöltés gyártásával. Kína ma már alig szorul a külföldre fegyver dolgában.

Mindezeknél a híreknél jóval fontosabb, sőt egyelőre beláthatatlan jelentőségű az a távirati jelen-

lés, amely lerántja a leplet Mac Kinley mesterkedéséről, európaellenes és kinnabardó céljairól. Most már tisztában lehetünk azzal, hogy Amerika ellenséges szemmel nézi az európai hatalmakkal kínai akcióját, sőt lehet, hogy Amerika szövetségét is kötött a megszorult császársággal. A távirat, amely erről szól, a Reuter-ügynökség útján került Európába Washingtonból s így szól:

Washingtonban éppenséggel nem titkolják, hogy Amerika közbenjárásának kevés kilátása van sikerre, mert valószínű, hogy azoknak a hatalmakkal a beleegyezését, amelyek Pekingben kárt szenvedtek életben, vagy vagyonban, nagyon nehéz lesz megszerezni. Másrészt megnehezíti a közbenjárást Európa nyilvánvaló hangulata. Ha az Egyesült-Államok kormányának nem sikerül a hatalmakat reábirnia arra, hogy engedékenyek legyenek a kínaiakkal szemben, nem fog résztvenni a további ellenségeskedésben, hanem, ha majd a maga ügyeiről gondoskodott, visszavonul, de amellett értésére fogja adni a többi hatalomnak, hogy az Egyesült-Államok nem fogják tűrni, hogy érdekeit megsértse valamelyik hatalom, amely jónak látja az engesztelhetetlen ellenségeskedés folytatását.

Ez majdnem hadüzenettel ér föl s lehetetlen, hogy az Unió ily nyelven merjen beszélni szövetséges híján. Hogy melyik hatalmat tartja tartalékban, az egyelőre titok.

(A forradalom színhelyéről.)

Beos, július 26.

Az Austro-asiatische Compagnie ma tegnapi keleti táviratot kapott Vladivosztozkából, amely szerint a pekingi hírek tele vannak határozatlansággal és ellenmondással. Ugy látszik, hogy az osztrák-magyar követség épülete még áll.

London, július 26.

A Daily Telegraphnak jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel, hogy a hupei alkirály az táviratozta Vuensangból, hogy azokról az ágyukról, amelyek Hankaura voltak irányítva, levétette a závarzatokat és a Jangee folyóba dobatta, de attól tart, hogy tíz nap múlva nem lesz képes többé a katonákat fékeltartani.

A Daily Mail jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel: Seymour és Gaselée tengernagyok e hó 24-ikén Vei-Hai-Veibe érkeztek.

A Daily Newsnak jelentik Niucsvangból 16-iki kelettel, hogy Liangang és Mukden között, továbbá Mukden és Tieling között elpusztították a vasutat. A gőzgépeket és kocsikat is összetörték.

A Daily Telegraph jelenti Kantonból 24-iki kelettel: Takszu helyettes alkirály rendeletet tesz közzé, amely egy császári dekretum szövegét hozza nyilvánosságra. A császári dekretum a VI. hónap 23. napján kelt és így szól:

Tiencint elvesztettük. Pekingben nagy a kétség. Békét csak úgy szerezhetünk, ha előbb háborút folytatunk. Attól tartunk, hogy az alkirályok és kormányzók az idegen követek biztossága kedvéért, akiknek életét, a meddig csak lehet, megvédeni igyekszünk, békét akarnak kötni és elhanyagolják a védelmi intézkedéseket. Ebben az esetben a tartományok végtelen bajt hoznak ránk. A tartományoknak éppen ellenkezőleg energikusnak kell siettetniük a védelemre és támadásra szolgáló rendszabályokat, mert különben ők felelősek a következményekért, ha habozó és hamis magatartásuk miatt terület megveszendőbe.

Takszu, aki elkeveredett ellensége az idegeneknek, sürgeti a hadikészülődést és azt követelte, hogy a Kantonban levő két francia, egy angol és egy amerikai ágyunaszádot visszarendeljük. A csatornán kínai ágyunaszádok a közbiztonság veszedelmére vannak. Legénységük Lau feketezászlósai. Az állami hajógyáron alul még tízenyolc ágyunaszád áll. Kanton lakosságának magatartása napról-napra ellenségesebb.

(Li-Hung-Csang.)

Köln, július 26.

Li-Hung-Csang feltételeiről, amely mellett Kínában a rendet helyre lehetne állítani, a Köln. Ztg.-nak a következőket jelentik Berlinből: A Kínára rovandó kötelességekről csak akkor lehet dönteni, ha majd a hatalmak a rendet helyreállították. A míg ez nem történt meg, addig minden vitatkozás céltalan, de az, hogy mi fog történni, nem Kína, hanem a hatalmak akaratától fog függni. Feltűnő, hogy Kína, amely most mosakodni akar, nem adott fölvilágosítást arról, hogy miért támadták meg kínai katonák az oroszokat északi Kínában.

Washington, július 26.

A sanghaji amerikai konzul azt táviratozza, hogy Li-Hung-Csang most nem utazik el Sanghaiból, hanem onnan folytatja majd a tárgyalását. Azt hiszik, hogy az alkirály talán a Sanghaiban képviselt hatalmak felzárólasa miatt halasztotta el Sanghaiból való elutazását.

London, július 26.

A Timesnak jelentik Sanghaiból: Li-Hung-Csang kétségbe van esve, mert az itteni konzulok szóba se akarnak vele állani. A sanghaji konzulok ugyanis állítják Li-Hung-Csangnak a tervén, amely abból áll, hogy addig folytatja a tárgyalásokat, amíg a kínai seregek fölkészülnek a harcra, akkor aztán kezdődhetik a szövetséges csapatok előrenyomulása Peking felé.

(A hatalmak.)

Páris, július 26.

A Havas-ügynökségnek jelentik Londonból: A kormányok között élénk eszmecsere folyik a kínai helyzetre nézve. A pourparlékban bizonyosra veszik és abból indulnak ki, hogy a hatalmasságok kínai képviselői sértelennék és hogy a kínai kormány többé-kevésbé leplezett formában tuszokul akarja őket ott tartani, mert abban reménykedik, hogy csökkeneni fogja azt a személyes, pénzügyi és hadi felelősséget, amely Kínát terheli. Épp úgy felteszik, hogy a kínai kormány, a midőn lehetlenné teszi, hogy a követések kormányokkal érintkezzenek, kedvezőbb feltételeket remél elérhetni, mert a tárgyalások folyamán, amelyeket most meg akar indítani, nem kell majd védekeznie a bűnrészesség közvetlen vádjá ellen, amelyet a követek ellene emelhetnének. Akárhogy áll is a dolog, a Peking ellen való előnyomulást nem fogják késleltetni, hanem valószínűleg augusztus elseje körül kezdik meg, még pedig úgy, hogy a nemzetközi csapatokat Tiencintől Pekingbe, ameddig csak lehet, vasuton fogják szállítani.

Berlin, július 26.

A kínai császárnak aggodalmat keltő dekretuma, amelyet Kanton alkirályához intézett, július 19-ikén, tehát ugyanaz nap kelt, amikor a császár a shantung kormányzó által táviratban kérte fel közvetítésre Loubet elnököt. Ebből nyilvánvaló az a kétszínű játék, amelyet a kínai császár azért folytat, hogy időt nyerjen a hadi készülődésekre. Ezek a körülmények még valószínűbbé teszik azt a feltevést, hogy a pekingi követeket meggyilkolták.

Irányadó politikai körökben nem veszik komolyan Li-Hung-Csang tárgyalásait, amelyek semmiféle eredménnyel nem bíznak, minthogy a kantoni alkirály Sanghaiban marad. Azzal gyanúsítják Li-Hung-Csangot, hogy ezekkel a színlelt tárgyalásokkal meg akarja akasztani a szövetséges csapatoknak Peking felé való előrenyomulását. Itt helyeslik, hogy a sanghaji konzulok mindaddig nem akarnak tárgyalásokba bocsátkozni Li-Hung-Csanggal, amíg bizonyítékokat nem ad arra, hogy a követek még élnek. Li-Hung-Csangnak azt a biztatását, hogy a követeket erős fedezet alatt Tiencinbe fogják kísélni, szintén alattomoskodásnak tartják Berlinben.

Berlin, július 26.

Bülow grófnak kívül Hohenlohe herceg is Bremerhavenbe utazott, ahol jelentést fog tenni a császárnak a heizertről. Gróf Bülow elutazása előtt hosszasan tanácskozott több nagykövettel, a vezérkar főnökével, Schlieffen gróffal és a kelet-ázsiai német sereg parancsnokával, Lessel altábornaggyal.

London, július 26.

A kínai császár Angolországot is közvetítésre kérte fel. Viktória királynő azt felelte a császárnak, hogy addig nem lehet szó diplomáciai tárgyalásokról, amíg a kínai császár feltétlen bizonyítékokat nem szolgáltat az angol kormánynak, hogy Macdonald pekingi követ él és biztonságban van. (N. W. T.)

Brüsszel, július 26.

Eddig háromezer frankot jegyeztek ezer önkéntes és egy golyósóró üteg felszerelésére. Brialmont tábornok egy újságírónak azt mondta, hogy sem a semlegesség, sem az alkotmány nem tiltja meg, hogy Belgium részt vegyen a hatalmak kínai akciójában.

(Oroszország háboruja.)

London, július 26.

A Timesnak jelentik Sanghaiból, hogy tegnapi érkezett niucsvangi jelentés szerint az oroszok a kikötőtől keletre tizenhét mérföldnyire koncentrálnak, de mielőtt Haincsungon és Lianjangon át Mukden felé vonulnának, még segédszerepeket várnak. A boxerek most már a saubaikváni és a kiucsaui uton is elpusztították a hidakat.

Pétervárról táviratozzák, hogy az orosz pénzügyminisztérium azt a hírt kapta, hogy a kínaiak egészen elpusztították a mandzsuországi vasutat, az állomási épületeket elégették, a síneket föltették és az egész anyagot megsemmisítették. Emberélet nem pusztult el, mert a mérnökök és munkások jókor el tudtak menekülni. Két üteg tüzérség és három vadász zászlóalj, összesen háromezer ember, legközelebb elmegy Kínába. A Kínába rendelt csapatok lelkesedése leirhatatlan; naponként százával jelentkeznek az önkéntesek. Az orosz újságoknak megtiltották, hogy a csapatmozdulatokról és az önkéntesek behívásáról hírt közöljenek.

Frankfurt, július 26.

A Frankfurter Zeitung jelenti: Az orosz kormány csapatok szállítására az önkéntes hajóhad öt gőzöst és a feketetengeri hajóhad hat gőzöst bérelte ki. Ezek a csapatok Odesszából és Szebasztopolból július 23-ától fogva rövid időközökben fognak elindulni. A feketetengeri hajós-lárság augusztusban még több hajót fog a kormánynak rendelkezésére bocsátani.

Sándor király házassága.

Budapest, július 26.

Béke és csönd van Belgrádban, az ország följajdulása egy látszik csak pillanatnyi volt s az emberek nyilván beletörődnek Sándor király elhatározásába. Így hát lehet, hogy meglesz ez a házasság is, a nélkül, hogy zavarok támadnának Szerbiában. S minket ez érdekel első sorban. Szerbia jó és becsült szövetségünk, nemcsak hogy történelmi kapcsok fűznek minket hozzá, de a jelenben is sok a közös érdekünk és meleg a kölcsönös rokonszenv. A szerbek fiatal általama keserves küzdelmek révén vívta ki függetlenségét és önállóságát, halálos vétek volna, ha ez a házassági probléma nem volna úgy megoldható, hogy Szerbia mit se veszítsen vele. Ez az ország most éli intenzív fejlődésének tavaszkorát: további fejlődéséhez feltétlenül szüksége van a békére. Ez egyként érdekében áll Sándor királynak, az Obrenovics-dinasztiának, és érdekében van Magyarországnak is. Semmi kétség, hogy a békés fejlődés művében Szerbia bizton számíthat az osztrák és magyar monarchia baráti támogatására. Ez a támogatás csak egyetlen lojális feltételhez van kötve: ahhoz, hogy déli szövetségünk minden erélyét a békés munkálkodásra fordítsa. S miután minden okos szerb hazafi ugyanezt a vágyat melengeti, valószínűnek tartjuk, hogy az ország jelenének és jövőjének érdekében sikerül minden megrázkódtatást elkerülnie. Most csak ez az egy célja lehet a szerb kormánynak. Ebbeli törekvése pedig a legnagyobb rokonszenvet kelti nálunk Magyarországon. Kíváncsinos, hogy a szerb hazafiak egyesült erővel erre az utra tereljék a fözlaklatott közvéleményt.

Belgrádba küldött munkatársunktól, Latskó Andor urtól, ma a következő nagyérdékű táviratot kaptuk:

A belgrádi események.

Belgrad, július 26.

Ma kora reggel fölkerestem Gyája volt minisztert, a radikális párt egyik vezérét az itteni kereskedelmi hírlap szerkesztőségében. Megkérdeztem, mint vélekedik a legújabb belgrádi eseménnyel.

ményekről, Sándor király házassági tervéről és annak eselleges következményeiről. A volt miniszter a következőket mondotta nekem:

Az egész ország, a nép, a katonaság és a hivatalnokok hazafini önérzését mélyen sérti ez a tervbe vett *mésalliance*. Egyetlen reményiségünk most már Milán király. Elképzelhetetlen, hogy ő telenül nézze végig mindazt, ami itt történik. Nem tudom megérteni, hogy miért nem jött ő haladéktalanul az országba, amidőn tudomást szerzett fiának házassági tervéről. Ugy látszik, annyira meglepte a hír, hogy fejét vesztette.

Ma már Milán szép szerével nem jöhet az országba. Sándor király több ízben: nagy határozottsággal kijelentette, hogy atyjának hazajövetelét mindenáron meg fogja akadályozni.

Itt Belgrádban mindazok, akik Milánba vették végső reményüket, titkon azt gondolták, hogy Karlsbadból mindjárt az eljegyzési hír vétele után üdvözlő táviratot küld a fiának és látszólag barátságos indulattal, mint a hadsereg főparancsnoka, hazasíri. Ebben az esetben nemcsak az egész hadsereg áll Milán pártjára, hanem Szerbia egész polgársága is.

Képzelteti, mennyire *veszthozónak tartom ezt a házasságot*. Mint kitaró radikális, csak azt tarthatom kívánatosnak, hogy Milán felülkerekedjen s kezébe ragadja a hatalmat.

Egyedül az vigasztal, hogy azokban a férfiakban, akik Szerbia sorsát intézni hivatva vannak, van önért és igaz hazafiság. Lám, a király mily soká nem talált embereket, akik miniszteri tárcát vállaltak volna. Ez a mostani új kormány csupa jelentéktelen alakból áll. Csak olyan emberek vállalhattak ilyen viszonyok közt miniszteri tárcát, akik hiúságuknak akarnak rövid ideig hizelegni.

A legnagyobb nyomatékkal hangsúlyozom, hogy a radikális párt, noha egyetlen tagjának véleményét sem kérték ki, mégis önszántából, a haza javának érdekében elsimítani igyekezett ezt a dolgot. A párt azt az ajánlatot juttatta a királyhoz, hogy vegye Masinné feleségül, de ne tegye Szerbia királynéjává. Rendezze a dolgot körülbelül úgy, mint ahogy Ferenc Ferdinánd tette. De egyáltalán állítsa helyre a szerb alkotmányt s akkor megbékül a radikális párt is.

A király mellőzte ezt az ajánlatot.

Pedig véleményem szerint a *dinasztia létkérdése forog kockán*.

(Sándor király vallomásai.)

Sándor király tegnap délután magához hivatta Mihajlo Pavlovicsot, a kereskedők egyesületének elnökét, Marko Uleticsot, a kereskedő ifjak körének elnökét és Risztics előkelő kereskedőt, hogy tőlük megtudja, mint vélekedik házasságáról a szerb kereskedő-világ.

A meghívott urak teljes három óra hosszat időztek a királyi palotában. A kihallgatás folyamán rendkívül érdekesen mondta el a király a szerelmének történetét.

Masinné — ugymond a király — az ő ifjúkori első szerelme. Már évekkkel ezelőtt, amikor menyasszonya még Natália királyné udvarhölgye volt, lobogó szerelmet érzett iránta. Megesett, hogy telen, *füetlen melleszobában örök hosszat várakozott az ifjú király*, mi alatt Natália az udvarhölgyeit fogadta. Didegve várakozott, hogy a kihallgatás után legálább egy percet láthassa szive bálványát.

Már évek előtt — ugymond a király — megígérte Dragának, hogy feleségül veszi.

E gyöngéd emlékek felelevenítése után a király rátért Szerbia politikai viszonyainak fejtegetésére s ez alkalommal nagyérdőkű kijelentéseket tett, amelyek szokatlan éleslátásra vallanak.

— Beismerem — ugymond Sándor király — hogy 1883. óta Szerbiában minden kormányváltás udvari cselészövevényre vezethető vissza. Ezeknek hol anyám, hol atyám volt mozgató lelke. Nos, ennek az állapotnak véget kell vetni. Kijelentem határozottan, hogy *önálló akarok lenni mindenben*. És megkívánom, hogy *sorsom felett egyedül magam döntsék*.

A kereskedők Sándor király ez erélyes kijelentése ellenére is megmaradtak véleményüknél, és kerekén megmondták a királynak, hogy ez a házasság úgy az országra, mint a népre és a királyra nézve is *mérhetetlen csapást jelentene*.

(Masinné vőfélye.)

Jó forrásból tudom, hogy Masin Draga vőfélyét már kiszemelték, még pedig Popovics Mihály, az új kormány pénzügyminiszterének személyében. Érdekes, hogy Popovics Mihály Masin Dragának vőfélye volt első házasságánál is. A miniszter egyetlen radikális tagja az új kormány. Beszélük, hogy csak nagy nehezen lehetett Popovicsot rábeszélni, hogy ezt a ritka tisztelet elfogadja, és Masin Draga csak azzal az argumentummal tudott ráhatni, hogy hiszen régi barátja és ilyen szíveséget egy ízben már tett neki.

(A mátkapár sétakocsizása.)

A király ma délelőtt tizenegykor a kormány összes tagjait kihallgatáson fogadta s ezért rendes szokásától eltérőleg csak tizenkettőkor mehetett menyasszonyához reggelizni. A reggelin a mátkapáron kívül a király hadsegéde és a menyasszony bátyja is részt vett.

A fiatal uralkodó feltűnően jókedvű volt és reggelizés közben a többi közt így szölt hadsegédéhez:

— *Hát képzeltel magának nagyobb boldogságot ennél a szerelemnél?*

Délután a mátkapár nyitott hintóba ült és végighajtatott Belgrád főútján.

Arról értesülök, hogy a király öszre nagyobb körutra indul feleségével s bejárja vele az ország nevezetesebb vidékeit.

(Az orosz cár szerencsekívánatai.)

Miklós cár táviratilag fejezte ki szerencsekívánatait Sándor királynak eljegyzése alkalmából. Ma délelben Manzuróv belgrádi orosz ügyvivő teljes díszben a konakba hajtatott és személyesen adta át a cár üdvözlő táviratát.

Az ügyvivő később a menyasszonynál is tiszteletet s neki is átadta a cár jókívánatait.

(Beszélgetés Marinkovics miniszterrel.)

Ma alkalom volt az új kormány egyik tagjával, dr. Marinkovics Pál közoktatásügyi miniszterrel beszélnem. A miniszter délután ötkor fogadott hivatalában. Marinkovics fiatal ügyvéd, aki eddig politikával nem foglalkozott. Nagyon jó kedvű, szinte sugárik az arca, látni rajta, hogy jól esik neki a miniszterkedés. Beszélgetésünk franciául folyt.

Kérdésekre válaszolva, biztosított arról, hogy *minden tökéletes rendben van és nincs egyetlen egy megoldatlan kérdés*. A nép — ugymond — mamár megnyugodott. Az esküvő napján pedig bizonyára ujjongani fog egész Szerbia. Az ő nézete szerint a helyzet egy percig sem volt oly aggasztó, mint a milyennek festették. Sokan csak azért igyekeztek ellenséges hangulatot szítani, hogy a királyt visszaretentésük házassági tervétől. De a király szándéka oly erős volt, hogy meg kellett előtte hajolni és ma az üdvözlőanyagok ezrei és a kerületi kapitányok jelentései bizonyítják, hogy az egész országban tökéletes a csönd és teljes a megnyugvás.

A kormány abban a kellemes helyzetben van, hogy estére a legkedvezőbb jelentést teheti a királynak.

(A jövő képe.)

Egy befolyásos szerb államférfi, aki a nevét titokban akarja tartani, ma abbéli meggyőződését fejezte ki előttem, hogy Sándor királynak ez a házassága *feltétlenül a trónjába fog kerülni*.

A király különben sem ösmeri az ország hangulatát, hisz csupán meghittjeivel érkezik. Az udvarmester öt napja nem volt a hivatalában, hogy így elejét vegye a temérdek audiencia-kéregetésnek.

Az orosz cár üdvöztele Belgrádban *korántsem kellett jó hangulatot*. Bizonyosságát látják benne a jövendő orosz befolyásnak. A cár nyilván örül, hogy Milán kicseppent. Szerbia pedig mindig megér egy gratulációt. Milán támasza mindig az osztrák-magyar monarchia volt, ennek *ellenesúlyozásánál vastag orosz barátságot akarnak inauguralni*. Oroszország biztos lehet, hogy befolyásának ezek után jobban fognak kedvezni, mintha valamely orosz hercegnő került volna Sándor király mellé a szerb trónra.

Olyan belgrádi politikusok, akik feltétlen hívei a királynak és a dinasztiónak, azt mondták nekem, hogy az új kormány csak *átmeneti jellegű* és egész feladata mindössze annyi, hogy az esküvőt fedezze. Három-négy hónap múlva feltétlenül új kormány kerül a hatalomra, amely erősebb kezű a mostaninál. Ennek azután az lesz a főfeladata, hogy az új orosz-barát politikát hathatósan folytassa.

Krisztics felmentése még nem történt meg, de bizonyos.

Egy előkelő politikus, a kivel naponta érintkezem, vasárnap eltoloncolással fenyegettek, ha meg nem szelidül.

A nép és a szürkébb politikusok kétségtelenül be fogják adni a kulesot és békén maradnak, főképp, miután most már bizonyos, hogy Milán nem jön be az országba. Ezek azóta lejjebb szállították a hangjukat, de a katonaság és a magyarbarát párt végtelenül el van keseredve. A házasságot belső viszályok fogják követni, amelyeknek hatása boláthatatlan.

(Az esküvő.)

Az esküvőt végleg *vasárnapra* halasztották. A szertartás a királyi palota kápolnájában nagy díszszel fog lefolyni. Az ünnepségre csak a dignitáriusok kapnak meghívót.

Milán király visszavonulása.

Belgrád, július 26.

Politikai körökben ma már *sokkal higgadtabban* itélik meg a történeteket, mert nyilvánvaló, hogy Milán nem fog zavart okozni.

Erre nézve Milán *illetékes személyiségeknek* kötelező ígéretet is tett.

Az amnesztia.

Bécs, július 26.

Az amnesztia következtében a Bécsben élő emigránsok, köztük Gruics Száva tábornok, dr. Vuics Mihály és Milovanovics Milovan, vissza fognak térni Belgrádba.

A szerb hadsereg.

Belgrád, július 26.

Markovics vezérkari főnök, aki Milán exkuriáltságában a hadparancsnoki teendőket végezte, ma Sándor király parancsára *nyugdíjba ment*. Solárovics ezredes szárnysegédét, a testőrség parancsnokát pedig, akit tegnapelőtt mentettek föl állásától, a *katonai fejelemi hatóság elé állította* Sándor király, mert a házassága ellen tett nyilatkozataiban teljesen megfélekedezett a király személye iránti tiszteletéről.

Sándor királynak tegnapi, a tisztikarhoz intézett beszédét a belgrádi lapok nem közlik. A beszéd ennek ellenére különböző verziókban elterjedt s *nagy szenzációt* kellett mindenfelé. A fiatalabb katonatisztek mind Sándor király mellett vannak. A hadügyminiszter is a fiatalabb katonatisztek köréből való.

A belgrádi hölgyek tüntetése.

Belgrád, július 26.

A belgrádi hölgyek nyíltan tüntetnek Sándor király menyasszonya ellen. A hölgyek magatartása okozta azt is, hogy a miniszterválság oly sokáig tartott. Az előkelő politikusok feleségei és nővérei beszéltek rá őket, hogy az új kabinetbe ne lépjenek be. A belgrádi hölgyvilág ellenszenves magatartása csak növeli az udvari körök ellenállását, olyannyira, hogy Sándor király már azon gondolkozik, hogy *egészen új udvartartással* veszi körül magát.

A kormány.

Belgrád, július 26.

Az izgalmak Belgrád városában még mindig nem szüntek meg, bár az új kormány a *legérelvesőbb intézkedéseket* tette a rend fenntartása érdekében. Jovanovics miniszterelnök nem tekintti kabinetjét átmenetinek. Az új kormány eltökélt szándéka a király házasságát mint *befejezett tény* tekinteni s ezen semmiféle külső befolyás többé nem változtatathat.

Minthogy a király házassága adta meg a miniszteriumnak a létet, ezért a kormány alantasabb közegeihez intézendő körlevélben említést is tesz arról és közli egyszerűsággal, hogy Sándor király ama elhatározását, hogy szerb népből való leányt vesz nőül, *országszerte nagy lelkesedéssel fogadják*.

A hangulat Szerbiában.

Belgrád, július 26.

A vidékről még mindig érkeznek — nyilván megrendelt — üdvözlő táviratok Sándor királyhoz, de Belgrád még mindig hideg. A király magához kérte a kereskedelmi testület husz tagu küldöttségét, de mindössze csak négyen jöttek el gratulálni. Ezek nevében egy dús gazdag kereskedő, Pavlovics fejezte ki a szerencsekívánatokat. Sándor király saját személye biztonságáért nem aggodott, s ezért külön rendszabályokat nem is fogantatott. Ellenben féltette menyasszonya, Masinné Dragina asszony életét, s ezért a belgrádi rendőrfőkapitány személyesen tette felelőssé menyasszonya életéért.

Az esküvő.

Belgrád, július 26.

Az eljegyzésről a diplomáciai kar csak ma kap értesítést. Ha azt azután a külföldi diplomaták kormányai nevében notifikálták, akkor fognak csak gratulálni a külföldi államok.

Innocencius metropolita azt kérte Sándor királytól, hogy írásbelileg értesítse házassági szándékáról. Sándor király eleget is tett azonnal a metropolita kívánságának s formális jegyzéket intézett hozzá, melyben közölte a menyasszonyára vonatkozó összes adatokat. Mikor Innocencius metropolita a jegyzéket megkapta, annak átolvassza után nyomban megadta beleegyezését a házassághoz írásban. A metropolita kijelentette, hogy kánonjogi szempontból semmi akadály sem áll a házasság útjában.

Draga Masin.

Baden, (Écs mellett), július 26.

Draga Masin tavaly nyáron beteg testvérével itt volt. A fürdőközséget egészen elbájolta a fiatal özevgy szépségével és szeretetreméltóságával.

A Zasztava riadója.

Ujvidék, július 26.

Éljen Milán király! címmel feltűnő vezércikket közölt ma a Zasztava, mely tudvaleg az utolsó két övtized óta a legvehemensbb támadásokat intézte az Obrenovics-dinasztia, nevezetesen Milán exkirály ellen. A radikális Zasztava tegnap még némi megadásal fogadta Sándor király eljegyzésének hírért, mert lestezt nekí a király ama büszke kijelentése, hogy: „A népből meritem Szerbia és házam erejét.” Ma már azonban számot vet a jövő eseményeivel s bár annyi enyhítő körülmény is szól Sándor király házassági terve mellett, de a Dragina asszonnyal való házassága az ország, Szerbia ügye, érdeke is első sorban. Hol marad a trón tekintélye? A király! A gyermekek! A szerb trón örököse?! Mindezek olyan kérdések, melyek a szerb népet komoly gondolkodásba ejtik.

„Szerbia mindent eltűrt békén, — mondja végül a Zasztava, — Szilvnicát, a Natália királynéval üszött botrányt, eltűrt, hogy Milán volt király ujra szerb földre lépjen, az a Milán, aki eladta állampolgárságát, de ezt, ezt, hogy Sándor király feleségül vegye Dragina asszonyt, ezt nem tűrheti el.

Mintsem, hogy ez megtörténjen, jobb ha azt kiáltjuk: Éljen ujra Milán király!

A Zasztavadnak ez az újabb állásfoglalása, ugy látszik, nem akar egyebet, mint hogy Sándor király és Milán közö éket üssön.

Asszonyok az Obrenovicsok történetében.

A legújabb kor történetében nem akad ország, amelyben akkora szerepe jutott volna a nőnek, mint a kis Szerbiában.

Az Obrenovics-dinasztia megalapítója tudvaleg Obrenovics Milos, közönséges parasztember volt. De ennek az „egyszerű parasztember”-nek neve mégis történelmi név, életének nevezetesebb dái mai pedig megannyi történelmi fontosságú eseményei Szerbiának. Milos a mai fogalmak szerint, teljesen műveletlen ember volt; sem olvasni, sem írni nem tudott s az állami írásokon három odapingált keresztrel pótolta aláírását. De különben született államférfi és nagyhatalmú állam szervező volt. Később, amikor Szerbia fejedelmi székére jutott, már francia és német könyveket olvastatott fel, de persze olyanformán, hogy a fölolvastól nyomban szerb nyelvre fordította le az elolvasott szakaszokat. Maig is örök a fejedelemlis házikönyvtárát, amelynek java néhány német nemzetgazdasági munka és Voltaire művei.

Felesége, Milica asszony, származás dolgában egy sorból való volt a férjével. Parasztnő volt ő is, de rendkívül értelmes, tiszta eszű, azonfeül csupa akaraterő, csupa életkedv és tettvágy. Rend-

kívül érdeklődött a magas politika iránt és sűrűn paktált a férjével hadilábon álló ellenzékkel is. Férje ura kikapós természetét nagyon jól ismerte, de nem vette a dolgot túlságosan komolyan. Éppen csak a botrányt akarta kerülteni mindenáron. Mikor egyszer megessett, hogy Milos fogott valamire egy csinos szobaleányt s megtelepítette a konakban ország-világ oszfjára, Milica még ekkor sem tört ki. Egyszerűen csak megfenyegette a leányt és ráparancsolt, hogy kotródják tüstént a palotából. Mikor azonban a leány nem engedelmeskedett, de sőt csak annál kihívóbban viselkedett, a felbőszült fejedelemsasszony egyszerűen agyonlőtte. Azzal ment ki nyugodtan a szobából. Milos halálra kereste a feleségét és a legvadabb átkokat szórta rá. De a nő nem menekült előle s mikor a neki szilajult férj azzal fenyegette, hogy agyonüti, nyugodt szóval, mosolyogva arra figyelmeztette csak, hogy megöli akkor az utódját is. A mire Milos izben megjuhászodott és végképpen kibékült okos feleségével.

Milica asszony azonban ezután sem mondott le nagyratörő terveiről. Örökké az ellenzékkel süttött-fűtött és terve nyilván az volt, hogy férjét leköszöntetvén a fejedelmi székről, maga foglalja el azt kiskoru fia regenszékeppen. Mesterkedésének annyi eredménye meg is lett, hogy a szkupstina csakugyan lemondásra is kényszerítette Milost 1839-ben. De ugyanakkor számkivetésre ítélte nemcsak Milost, hanem Milicát is. Milos rendkívül méltóságosan viselkedett ebben a súlyos időben és amikor végighajtatott családjával az utcán, hogy számkivetése helyére menjen s a meghatott, síró tömeg tisztelettel sivegelte meg, de a hivatalosak nem adták meg a fejedelmet megillető tiszteletet még a tejedelemlének sem, akkor Milos félig bánkodva, félig gunyosan oda szolt a feleségének:

— Látd, hiába mesterkedél az ellenségeimmel, még sem értél vele semmit.

Milost később visszahivta a népe. 1860-ban halt meg.

Másodszülött fia (az elsőszülött ifjan halt meg) atyja halála után másodizben vette át a kormányt. A számkivetésben töltött esztendőik igen gyümölcsösök voltak rá nézve. Sokai tanult odakünn, meglehetősen műveltségre tett szert, ami megóvta attól, hogy olyan brutálisokra ragadjassa magát, mint atyja. Rendkívül humánus gondolkozása ember vált belőle, akinek minden gondolata népe boldogítása körül forgott. Feleségül magyar leányt, egy Hunyady grófnőt vett. De a házasságuk boldogtalan és gyermektelen volt. Nem soká éltek együtt; neje egy fürdőhelyre vonult vissza. Mihály fejedelem nem volt olyan csapodár ember, mint előtte és utána minden Obrenovics. Azzal gyanúsították ugyan, hogy egyik unokahúgával folytat viszonyt, de a gyanúsítás rágalom volt. Népe igaz nagy gyászára oltották ki életét a topesideri parkban gyilkos kezek.

A rettenetes kavarodás zürzavarában, ami erre a véres eseményre következett, Risztios Jován, akit külföldi utján ért a gyilkosság híre, Párisba utazott Milánhoz, Miklós fejedelem unokaöccséhez, aki Párisban nevelkedett. Magával vitte a tizennégyesztendős fiút Belgrádba és fejedelemmé választatta ott 1868. július 2-án.

Milán atyja, Obrenovics Milos, beteg ember volt, édesanyja ellenben, születésére nézve maga is Obrenovics-leány, igen élvezetre vágyó, életkedvtől duzzadó nő volt.

A fiatal Milán már ifju korában lelkesült a női nemért. Házi orvosa, a most lelépett Gyorgyevics Vladan miniszterelnök volt. Egy belgrádi polgári családból származó leánya és Milán viszonyáról sok szó folyt, sőt olyan hír is támadt, hogy feleségül veszi a leányt. Maga a leánya is országnak-világnak eldicselkedett fejedelmi kedvesével és annak ígretével. Az erélyes Risztios azonban, aki a régensi tisztelet töltötte be, nem értette a trófát és meglehetősen durván szakította végét az idillnek.

Ami ezután következett, az a küzelmult története. Mikor Milán 21 éves korával nagykorúvá lett, 1875. október 15-én nőül vette a dús gazdag és csodaszép Keeskö Natáliát, Keeskö orosz ezredes és egy fejedelmi vérből származó bojár nő leányát. A házasság nagyon boldogtalan volt. Natália sehogysem akarta eltűnni férje csapodárságát, amiből aztán heves jelenetek fejlődtek. Például, amikor Natália egyik udvarhölgyét, akire Milán túlságosan szemet talált vetni, saját felséges kezeivel ragadta meg hajánál fogva, hurcolta végig a folyosón s azután lelökte a lépcsőn.

Azt mondhatná az ember, hogy asszony még nem hozott szerencsét az Obrenovicsoknak. Vajjon Sándor király szerencsésebb lesz-e?

HIREK.

Borju nélkül.

Kevesen hiszik, pedig a nóta mondja, hogy a katonaelet gyöngyélet. Sorozásnál az anyókák nyafognak, október elsején a falubeli lányok és október másodikán már a keruták is. Aztán hogy letelik kínosan, keservesen két esztendő, a harmadikat már napokra aprózza olvassa az öreg legény. Pedig odahaza nem vár rá se kincs, se pompa. És még sem sajnálja levetni az egyenruhát. Világos a magyarázata ennek. A nóta hetikén hazudik, mondván, hogy gyöngyélet a három esztendei katonáskodás.

De miért ne lehetne gyöngyélet? Ezen is gondolkodtak már. A többség persze lehurrogta a szánakozókat, rá kell szoktatni a katonát a nyomoruságra, a szenvedésre, a türésre. Hogy meg ne lepődjenek a háborus világban. A reménybeli háboruk kedvéért gyúrták, formálták tehát az érzéketlenségig az emberanyagot, amelylyel a véradóját leróta a polgárság. A háboruk aztán olykor-olykor megtréfálták a stratégia tudományát, meg a gyakorlati előkészületeket. Az ilyen eseteknek persze töméredek a tanulságuk. Érdemes lenne kitudakolni, hogy a tanulságok között van-e: a legénységnek a békességes időkben való haszontalan kifárasztása. Lehet különben csak a kifárasztás csak látszat, hogy csak a laikus ütődik meg rajta, hogy szükséges is. De az bizonyos, hogy kockázatos és drága dolog. A gyakorlatozó csapatokat folyton kíséri a sárka kocsis és a sárka kocsinak mindig van utasa. Ki a számszámától eped el, ki a nap tűzétől dől ki, ki meg a sulyt nem bírja, amelyet cipelnie kell. A sulyt. A fegyvert, a borjut, meg a gyűrűbe sodrott köpenyt. A leginkább gyűlöl ezek között a borju. Nos, holnapról kezdve borju nélkül mennek gyakorlatra a budapesti katonák, talán a vidékiek is. Hogy ez mit jelent, azt mindnyájan érezzük, hiszen katonák vagyunk valamennyien, az öcsénk is, a bátyánk is, a barátunk is. Miért ne örüljünk tehát annak az újságnak, amelylyel ma a budapesti ezredeket meglepték? Kihirdették a kaszárnyákban, hogy: a nyári hónapokban eszentul vászonnadrágban kell kirukkolni, borju nélkül és a gyakorlat csak délelőtti tíz óráig tarthat. El se hinnék mindezt, annyira meglepő, ha egy katona áradozó örömeiben el nem ismételte volna előtűnk vagy ötször.

Hogyan, leteszi a borjúját a katona és szabályosabban működhet a tüdeje? És könnyebb lesz a ruházata? Aztán nem kell hadakoznia a győzhetetlen ellenséggel, a nyári nap gyilkoló hevével? Herceg Lobkovitz Rudolf hadtestparancsnok adta meg a választ ezekre a kérdésekre. Ezt a választ egy nagy katona nagy szíve diktálta. Így történt, hogy ma reggel a zord kaszárnyákba bevonult a szív. Be kár, hogy nem láhattuk ezt a bevonulást, mert valami isteni szép lehetett. A demokrácia is mosolygott gyönyörűségében, hiszen a szív azt is hirdette, hogy a katonát megilleti munkájában az a könnyebbség, amelyet az élethivatások a polgárembernek kijelölnek, a katona anatómiai fölépítése azonos a polgáremberével és így tovább. Dehogy van ebben egy személyi újság is, de újság, hogy hivatalosan kimondták. Herceg Lobkovitz Rudolf hadtestparancsnok mondta pedig ki: övé a novum érdeme, a katonáké az öröme.

(H-u.)

Budapest, július 26.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Július 31-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejár, méltóztassanak a megújításról cejkorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt fűrdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgáljon szives tudomásul, hogy kiadóhivatalunk, amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztatassanak tehát egy rövid levelezőlapnak felhasználásától akkor se visszatérni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben oshajt lenni kedves közönségével.

— Személyi hírek. Károly István főherceg és családja a Walrus-voachtal Kieibe érkezett. — Wittke osztrák kereskedelemügyi miniszter ma visszaérkezett Bécsbe. — Hegedűs Sándor magyar kereskedelemügyi miniszter ma délen Bécsből Ostendébe utazott. — Gróf Szápolyi László főmel kormányzó ma Fiuméből Budapestre érkezett.

— A király születésnapjára. Dreher Antal, az ismert versenypistálló-tulajdonos és nagyiparos — mint tudósítónk Bécsből táviratozza — kétszázezer koronát adományozott Bécs városának a király születésnapja alkalmából jótékony célokra. Az adományozó kikötötte, hogy kétszáz ezer koronán a szegény népek olcsó lakásokat rendezzenek be.

— József főherceg Brassóban. József főherceg a mai napot is Brassóban töltötte. Ma reggel végig nézte a 24-ik honvédszázad harcszerű gyakorlatát. Délen 21 terítékes ebédet adott, melyre 7 polgári és 13 katonai egység volt hivatalos. Az étkezés alatt a kolozsvári honvédeknek nagy hangversenyt adott a sétatéren. Holnap délelőtt Szinaiba utazik a főherceg a román király látogatására. Onnan este 10 óra 14 perckor visszaérkezik Brassóba és azonnal tovább utazik Budapestre.

— Liptó Szalvátor főherceg Párisban. Liptó Szalvátor főherceg — mint Párisból táviratozzák — tegnap délután meglátogatta Loubet elnököt, aki később viszonzó látogatását.

— Tisza Kálmán ünnepe. A geszti kastélyban vasárnap nótákat huzatott a generális, mint valamikor régen, fiatal korában. A debreceni banda, amelyet erre a napra kastélyába rendelt, megint előjuttatta neki egyszer a „Vékony deszkakerítés“-t s fehér haját simítgatva, Tisza Kálmán negyven hosszú esztendőre gondolt vissza. Ha máskor ez a csudálatos energiájú ember csak előre szokott nézni, ezen a napon bizonyosan vissza is nézett, mert házasságának negyvenedik évfordulóját ünnepelte s ma már olyan gyermeke ült az ünnepi asztalnál, aki nem kevésbé kemény legény, mint amilyen ő volt negyven esztendővel ezelőtt. Ha erre a fiúra nézett, vissza kellett gondolnia önmagára s arra a negyven hosszú esztendőre, amelynek során rajongtak érte, gyűlöltek, fanatikusan szerették és fanatikusan üldözték, volt ostromló vezér és diadalmas, mindenható miniszterelnök, aztán volt közlegény és a folyosó generálisa: — csak közönséges ember nem volt sohasem. Az ünnepi asztalnál csak a legszűkebb családi kör ült véle a nevezetes évfordulót, de legfanatikussabb politikai ellenfelei sem zavarták volna ezen a napon. Mert nem lehet tőle a tisztelet megtagadni s az ő családi körében, az ő csudálatosan tiszta magánéletében olyan biztonságban van ő, mintha szentélyben volna. Oda sohasem követte a gyűlölet és nem követi most sem. Megfehéredett a haja és gróf Dégenfeld Ilona is unokákat ringat már a térdein: — de hát az a negyven esztendő nem siratni való nekik. Nagy boldogságot adott elvezniük és ugy együtt, egymást támogatva és lelkesítve, beleélték magukat ennek a kis országnak történetébe. S ezen a negyvenedik évfordulón, mikor a fehérhajú generális már egy kissé lassabban lépked: a nemzet elismerheti róla, hogy e férfiu nélkül most neki kellene lassabban lépkednie. De a generálisnak volt benne része, hogy a nemzet megfiatalodott és gyorsan haladt előre...

— Hegedűs miniszter Fiumében. A kereskedelmi miniszter — mint Fiuméből írják — a jövő hó 20-ikán odaérkezik. Ezen a napon szentelik ugyanis 151 a nevérol keresztielt új gőzhajót, amely a Fiume-Velence közötti vonaton fog szolgálatot végezni. A gőzös Németországban készült és egyik legszebb személyszállító hajója a magyar tengerhajózásnak. Hegedűs miniszterrel együtt a kereskedelmi minisztérium több előkelő tisztviselője is lerandul Fiuméba.

— A pápa. Rómából táviratozza tudósítónk, hogy a pápa jól érzi magát. A hőség ellenére a szent atya ma fogadta az amerikai zárandokokat, kik terjedék ajándékot hoztak a pápának.

— A főrendiház alelnökének betegsége. Gróf Vay Béla, a főrendiház alelnöke — mint értesülünk — tul van minden veszélyen. Hirtelen támadt betegsége nem volt veszélyes természetű s a gróf most már határozottan jobban érzi magát.

— Bacsu a szervitáknál. Ma van Anna napja, a szervitarend véd'szenjének emlékünnepe. A budapesti szervita atyák ősi szokás szerint a mai napon tartották meg a bacsut. A templom gyönyörűen volt díszítve virágokkal. Az ájtatosságok reggel hét órakor kezdődtek óriási közönség jelenlétében. Kilenc órakor volt az ünnepi nagy mise, melyet Vézinger Károly esztergomi atánakonok celebrált nagy segédlettel. A templomi ének és zenekar Zsaskovszky miséjét és Békerey betéteit adta elő. A magánzólamokat Noszda Károly, Szabó Imre és Juhász Ferenc énekelte. Ezután következett a szent beszéd, melyet Karkocz Lajos polis-maróthi plébános, a kifünő egyházi szónok tartott. Dében fényes ebéd volt a szervita atyák rendházában.

— Loubet a magyar kiállításon. Párisból telegráfjálk: Loubet elnök ma délelőtt meglátogatta a magyar kiállítás mezőgazdasági osztályát, melynek mintaszerű elrendezését általánosan elismerik. A csoportnál várták Loubet elnököt Lukács Béla kormánybiztos megbízásából Kasy József kamarás, ki Csörgeő államtitkár bemutatta Loubetnek és kivel Loubet hosszabban beszélgetve, nagyon elismerőleg nyilatkozott kiállításunkról. Az ének kíséretében voltak Millerand miniszter, Picard és Delaunay stb.

— A kegyesrendiek új rendfőnöke. A kegyesrendi kaptalan most tarja üléseit a fővárosban s tegnap választotta meg három évre az új rendfőnököt. Egváhangal az addigi helyettes rendfőnököt, Magyar Gábor címzetes királyi főigazgatót, a Ferenc József-rend lovagját, Szeged díszpolgárát választották meg. Hosszasan tartott választás után a lelkes éhvezés, amelynek lecsillapultával Kalmár Endre, tiszteletbeli rendfőnök üdvözölte az új rendfőnököt. Azután megbuzták a ház ezenfelül s a többi rendfőnök üdvözlése. Ezután következett a kormánytanács választása.

— A Vilmos-huszárok jubileuma. A Vilmos-huszárok ma ünnepelték a Volta melletti győzelem 50-ik évfordulóját emlékeztető. Az ezred, melynek Vilmos német császár a tulajdonosa reggel a gyakorló-térre volt, ahol Stipcsics tüzérezredes, Lovetto altábornagy hadosztályparancsnok képviselőjében szemlét tartott. A tábortól mise után Andrassy Péter lelkész magyar beszédet mondott. Ismerőtte az ezred történetét. Követenő példakul a katonák elé Szent Istvánt, Hunyady Jánost, Savoyai Jenőt, Radeckzyt állította. Hengsúlyozta, hogy az igazi katoná, akiben a vallásosság a király és haza iránti hűséggel és szeretettel egyesül. Majd Leonardi ezredes lelkes magyar beszédben buzdította a Vilmos huszárokat elődeik dicső példájának követésére, a vitézségre és a király iránti hűségre. Az ünnepet nagy közönség nézte végig. A megye képviselőjében Szunyogh Jelen, a város részéről Komlóssy főjegyző voltak jelen. Dében a tisztikarnak díszbejőde volt, amelyen résztvevő az egész tisztikar Ferenc József braganzai herceg, Schlauch baboros, Baljovszky polgármester, Szunyogh Péter stb. Az első felköszöntő Leonardi mondta német nyelven a királyra. A második felköszöntőjében a német császárt, az ezred tulajdonosát éllette s hangsúlyozta, hogy az ezred mindig szemé előtt tartsa Vilmos császárnak érényeit. A zenekar erre a porosz himnusz játszott. Leonardi harmadszor is felszóllt és éllette Schlauch baborokot, majd indítványára üdvözölő sürgönyt küldtek Leitner bécsi dandárparancsnoknak, aki egyetlen még élő tanuja a csapatának. Azután Schlauch baboros szólt. Beszédét magyar nyelven kezdte s kifejtette, hogy nagy örömmel jelenik meg ez ünnepélyen, majd németül utalt az ezred dicső múltjára és végül magyar nyelven fejezte be beszédét, az egész ezredre írtívén poharát. Délután a legénység szabadságot kapott, este pedig az altisztek rendezek bált. Vasárnap nagyszabású hangversenyt rendez a tisztikar.

A Vilmos-huszárok közt uralkodó hazafias szellemre jellemző Leonardi ezredesnek az a beszéde is, amelyet mostanában egy díszszemle alkalmával intézett derék buszárjaikhoz:

— Mindenkor, — így szólt az ezred parancsnoka — minden körülmények közt azt tartásotok szem előtt, hogy magyar fiuk vagytok, az legyen a büszkeségietek. Nemesek mint katonák, de mint a magyar haza fiait is igyekezzetek javára válni a nemzetnek. Vigyázzatok kell, huszárok, hogy ezredetekre s a nemzetre szegysent soha ne hozzatok. En szívemből büszke vagyok arra, hogy ilyen katonáknak, a hetes huszároknak vagytok parancsnoka.

— Az Iparogyesület igazgatója Párisban. Gelléri Mór királyi tanácsos, az Országos Iparogyesület igazgatója ma néhány hétre Párisba utazott a világiállítás tanulmányozására. Távolléte alatt az egyesület ügyeit dr. Soltész Adolf titkár vezeti.

— A nemzetközi sajtókongresszus. A betedik nemzetközi sajtókongresszus július 30-ikán hétéon kezdődik Párisban. Az Otthon írók és hírlapírók körének, valamint a Budapesti Újságírók Egyesületének képviselői Rakosi Jenő és Vészi József elnökök vezetésével ma utaztak el Párisba, ahová vasárnap reggel érkeznek meg. A kongresszus programja utólag két érdekes ponttal gyarapodott. Gróf Apponyi Albert előzetesen bemutatja a békeszövetség tervezetét, melyet az interparlamentáris konferencia elé fog terjeszteni. Lukács Béla párisi magyar kormánybiztos pedig külön ünnepély keretében be fogja mutatni a magyar kiállítást a világsa tó képviselőinek. A kongresszus tagjai részére tervezett nagyszabású ünnepségek augusztus 9-ikén érnek véget.

— A magyar ipar kerékkötői. A magyar ipar pártolásiának nem közönséges megakadályozásáról van szó az alábbi panaszos levélben. Egy elkelt, jó hírnevű vidéki kereskedő mintákat kért egy magyar gyárostól. És a magyar gyáros ahelyett, hogy elküldte volna a mintákat, áttette a levelet egy bécsi gyároszhoz, aki pedig kellő referenciák után kutat jelenleg és csak aztán küldi, ha küldi, a mintákat. A botrányos huzavonát, amely trivol megsértése a kereskedelmi szokásoknak és merénylet a magyar ipar pártolása ellen, megvilágítja a következő levél:

Tekintésem szerkesztő ur, — mint az ide melkelt levélből látni méltóztatik, a székesfehérvári Felmayer István és fiait festőgyárához fordultam mintakért, hogy ha csak részben is megálja az általam annyira gyűlölit osztrák áruval a versenyt, magyar gyártmányt árusíthassak. Ne higyjék, hogy a vidéki kereskedő nem hordja szíven a magyar ipar pártolását, és hogy nem méltányolja azt a nagy mozaalmat, amelyet a magyar sajtó a magyar ipar föllendítése érdekében indított. Hasznunk egy részének feláldozásával is megtennénk mi mindent, de hát az ilyen levelek, mint az alábbi, igazán elveszik az ember kedvét a magyar ipar pártolásától. Kérem szerkesztő ur, ne tessék már ezután egy szót sem írni a magyar ipar érdekében, kár azért a nyomdafestékért, mert nem az osztrák ipar az oka annak, hogy a magyar ipar nem tud zöld ágra vergődni, hanem az, hogy a magyar ipar, még az osztráknál is Csehebb.

Az hiszem, üdvös dolog lenne, hogy ha az oly nagy és tekintélyes organum mint az önöké, felhívna az ilyen körülményre az iparpártoló testületek figyelmét, hadd tudják meg legalább azt, hogy nemely magyar gyár — tisztelet a kivételeknek — ellensége a mi szegény édes magyar hazánknak.

A székesfehérvári Felmayer gyár eljárását oléggé megmagyarázza ez a levél:

Ihr weres an die Herren Stefan Felmayer & Söhne, Stuhlweissenburg gerichtetes Schreiben vom 19. et. wurde infolge des obwaltenden Vertrags-Verhältnisses uns zur Erledigung übersandt; und ersuchen wir Sie, da wir nicht das Vergnügen haben ihre werte Firma zu kennen, uns Referenzen am Wiener-Platze anzugeben, worauf wir Ihnen mit gewünschten Mustern näher kommen werden.

Bestens empfohlen zeichnen

achtungsvoll

Kelner & Taussig.

En a bécsi gyáros urtól nem kértem semmit és ime, a magyar gyáros engem erőnek erejével az osztrák bolba viz. Az osztrák pedig föltűnő udvariasságában a mintát, amelyet fűnek-fának ingyen adnak, csak akkor küldi, ha cégem mellett valaki a bécsi piacról tanúságot tesz! Ezt a hazafias eljárást ajánlom a magyar iparpártolási mozgalom vezetőinek a figyelmébe.

Mély tisztelettel

B. A.

— Amerikai magyarokról. Egy londoni táviratunk szerint a Reuter-ügynökségnek Új-Orleansból a következőket táviratozzák: Kedden magyar alattvalók megölték egy rendőrkapitányt, aki egy őrjárat élén el akarta őket fogni. A magyarokat a nép tegnap este üldözébe vette és közülök többet megölt vagy súlyosan megsébesített. A rendőrség ezt nem tudta megakadályozni.

— Sakkverseny. A mai müncheni sakkversenyen játszmákat nyertek: Schlechter Popiel ellen, Berger Wolf ellen, Marco Halprin ellen, Janowski Gotschall ellen, Showalter Burn ellen, Bilieard Jacob ellen és Cohn Bardeleben ellen. A Maróczy-Pillsbury játszma remisvel végződött.

— Mulatság a tüdőbetegekért. A budakeszi ifjuság e hó 28-ikán szimuladást rendez a Finn-tele vendéglőben a tüdőbetegek épülő sanatóriumu javára. Szinre kerül Lütomski Radó Alíco, Wisinger és Dessauer kisasszonyok, Dessauer, Groak, Perlesz, Politzer, Korn, Herzfeld és Neumann urak közreműködésével. Az előadási tanc kövöti.

— **Az emberiség réme.** A nagy természet minden emberi gőg és elbizakodtság megalázására egyszer s mindenkorra megteremtette a szunyogot. Az ember hiába hivalódik nagy pozíciójával ezen a földön, alkotó zsenije hiába hoz létre csodával határos gépeket, jön ez a zümmögő, muzsikáló semmiség és megesutolja az ő hódító hatalmát. Hiába van millió és millió gyertyaláng és ibolyás villamos gömb, amely halálos veszedelembe csábítja seregüstül ezt a testetlen kis szörnyet, ha milliószámra perzselődik is agyon, ha kávéházi lámpák tréfás hálóiba halálos kábultsággal hull alá, beláthatatlan rajokban elötünik a világból és nincs menekvés előle. Nyári éjszakák nyugalmának vége. Könnyelműen megnyitott ablakokon át hűvös levegő árján szunyogot kap a tikkadt emberiség, s üdítő álom helyett népvándorlás terjed forró falu szobákban. Teremtés remekei, isteni szép dőlők este még havas orodjukat hajtják csipkés vánkосуkra, s reggelre kelve mint kelevényes csuf rémek látják magukat vízszint a tükrében. Örjönve dörgölődöz csoporttá válik a lelkes emberi nem, s nincs menekvés a szárnyas parányok ellen. Farkasok ellen kedvvel küzd az ember, ágyuk tüzeben harci mámorlón ér a vitézek arca, ha szunyog csip, elvész az önért. A szunyog szur, s ha megszívta magát piros embervérrel, ágyuk torkába száll pihonőre, s kényelmesen meglapul az ércösőben, míg a kartás bombólve fut ki romboló utjára. El van határozva a vézzettől: az emberiséget nem egy második özönvíz fogja elpusztítani, ellenben megsemmisül a szunyogtól. Ime tudós orvosok már rájöttek, hogy ragadós nyavalyáknak is ő a terjesztője. Koch Robert, a tuberkulózis híres értője, felállította a malária terjedésének azt a teóriáját, amelyben az egyedüli bűnös a moszkító, s Lübert doktor, vezérkari főorvos Német-Afrikában utazván, megerősíti ezt a megállapítást. Oly rémes hatalom oda lenn a szunyog, hogy az állatok fölé hullnak halomra, s földmivelők fölszedik farmjaikat s úgy menekülnek előle. Kegyelem pedig nincs!...

— **Magyar átirat Ausztriából.** Egy kis stejer városka ma érkezett levele jó példát adhat Luegernek az illendőségről. A kis Stajer város, — elég hosszú a neve: *Marktgemeinde zu hl. Dreifaltigkeit*, — kér valamit a magyar székesfővárostól s e tárgyban kelt átiratát magyar nyelven szerkesztette meg. Vét ugyan a nyelvtan az átirat, de azért a jókarakter és az illendőséget nem lehet tőle elvitatni. A tanácsnál kézzel-kézzel járt az írás, amely úgy hangzik.

Tekintetes

A fő- és székfővárosi hivatalnak

Budapest.

Szívesen lesz kérve, megtudósítani bennünket, hogy ha egy bizonyos Aloisz *Tschutschek* könyvnyomdája; még föltalálja magát Budapesten.

És milyen állapotban vagy állásba.

Marktgemeinde zu hl. Dreifaltigkeit in Windischbüchel via Marburg, Steiern.

Galater

Bürgermeister.

— **Anna-bálok és fürdői afférek.** Ma van Anna-nap és szombaton meg vasárnap széles ez országban mindenütt le fognak zajlani az Anna-bálok. Különleges és nagy értékű ez a bál. Nem is szólva arról, hogy az egyedüli alkalom a nyári szezonban egy komoly mulatságra, dicső lénybe vonják az Anna-bálokat mindazok az apróságok, amelyek hozzáfűződnek. Ime, hogyan készül például egy fürdőtelepi Anna-bál. Megalakul az előkészítő bizottság, aminek elnöves következményei, hogy urak és hölgyek ismerkednek, tárgyalnak, suttognak, veszekszenek, kibékülnek. A rendező bizottság aztán rendelkezik, kit, kit, kizolyoz a bálból és megteremnek, ah, a fürdői afférek. Párbaok. Hej, mily sokat érnek ezek a párbaok egynemely unalmas fürdő. Van miről beszélni, állást lehet foglalni, szabad tanítani szimpátiákkal és antipátiákkal. Végül aztán bekövetkezik a nagy kibékülés, aminek az ötletről szent hivatásához jut egy-egy jeggyűrű is. Már csak ez utóbbi kedvéért is, hosszana néked Anna-bál!

— **Szerencsétlenül járt ír.** Berlinből jelent tudósítónk telefonon, hogy *Ehrher* Arthur, a *Morgenpost* főszerkesztője, az ismert nevű regényíró, ma egy kávéházban szerencsétlenül járt. A kávéházban éppen egy nagy villamos csillárt akasztottak fel, amikor egy nyolc méter magas létra felborult és Brennerre esett. A szerkesztőt súlyosan megebe-sülve vitték a kórházba. Valószínű, hogy mind a két lába is eltört, fejsebe pedig életveszélyes.

— **Megafolt balasat.** Emilitük mi is, hogy gróf *Wenckheim* Karoly huszárkőntest, aki a pozsonyi huszárrezrednél szolgalt, a minap súlyos balasat érte s hogy halálosan megsérült. Most arról értesítenek bennünket, hogy a gróf leestt ugyan a lovaról, de szerencsére csak könnyebb sérülést szenvedett.

— **Halalozás.** Aradról telegrafálják nekünk, hogy *Neumann* Ede, a Neumann-Testvérek aradi szeszgyár-cég főnöke *Kaltenleutgebenben* meghalt. A boldogult halála élénk részvételt kelt Aradon, ahol az elhunytat becsületes jelleméért és jótékonyágáért minden körben nagyrabecsülték. *Neumann* Ede előkelő szerepet vitt a hazai gyáripar mozgalmában is és mint szakembernek nagy tekintélye volt az ipari és kereskedői világban.

Mészáros István szegedi építőmester ma meghalt. Az elhunytban *Sas* Ede, a *Nagyvárad* szerkesztője, apósát gyászolja.

Zágrábban ma elhunyt *Torbar* József, a délszláv akadémia elnöke, nyug. realiskola igazgató 77 éves korában. Temetése holnap délután lesz.

— **Földrengés.** Tiflisből táviratozzák, hogy tegnap erős földrengés volt a Kaukázus hegység mentén. Több városban nagy pusztításokat vitt véghez a földrengés, Bernában tizenegy halottat találtak az összedült házak romjai alatt.

— **Aki husz évig haldokolt.** Ez alatt a cím alatt emlékeztünk meg néhány nap előtt *Ceuthy* Károly kisbéri ügyvéd tragikus haláláról. A szomorú esetre vonatkozólag ma a következő levelet kaptuk:

Tisztelt szerkesztő ur! A *Budapesti Napló* július 25-diki számának *Hírek* rovatában *Aki husz évig haldokolt* című közlés kiigazítását kérem.

Ceuthy Károly kisbéri volt ügyvéd 1880. március 30-án amerikai párbaot volt kénytelen egy jogügyi kérdésben támadt ésszeszólalkozás miatt elfogadni 10, illetőleg 20 évre s a fekete golyót ő hozta, 1890. március 30-án, ha fekete pécéses levelet kap, tartozott volna magát kivégezni; ettől a naptól egy újabb 10 év kezdődött, amelynek minden napján várhatta a fekete pécéses levelet s ha ezt 1900. március 30-ig meg nem kapja, kötelezettsége megszűnik.

Igy is történt és március 31-én már szabad volt; de különösen az utóbbi 10 év rettegései és gyöttrődései megtörték testben és lélekben úgy, hogy mikorra szabaddá lett, már beteg is volt. Gyógykezeltette magát dr. *Angyán* egyetemi tanár ur által; dr. *Balassa* kisbéri ezredorvos par pedig egész halála pillanatáig a leggodosabb gyógykezelésben részesítette, de ennek dacára 6 heti súlyos szenvedés után szerettei karjai között kilehelte nemes lelkét.

Titkát, melyet 20 évnél tovább hordozott, halála előtti napon, f. hó 13-án délelőtt mondomta el nekem és testvérjének, 14-én délelőtt még végrendekezett s egész utolsó pillanatáig tiszta öntudattal beszélt.

Ászár, 1900. július 16.

Tisztelettel:

Antal Lajos,

ev. reform. lelkész.

Lehetetlen meghatottság nélkül végig olvasni ezt a levelet, amely egyszerű, keresetlen szavakkal írja le rettenetes tragédiáját annak a szerencsétlen férfinak, aki husz évig haldokolt. Az élet tultesz a legmerészebb fantázián is.

— **Az ifjabb Böcklin gyilkossága.** Az ifju Böcklinről azt jelenti ki a családja, hogy a szerencsétlen ifju már hosszabb ideje gyógyíthatatlan elmebeteg és Zürichben orvosi felügyelet alatt van. A gyilkosság előtt való héten az orvos arról értesítette a családot, hogy a beteg ifjut okvetellenül gyógyító-intézetbe kell szállítani. Böcklin Arnold fel is hatalmazta az orvost a szükséges intézkedések megtételére. Ugy látszik, hogy a szerencsétlen ifjunak sikerült a felügyelő orvost kijátszani és a rémes gyilkosságot elkövetni.

— **Hogyan készül a béke?** Német lapokban olvassuk a következő hirt:

A *königsbergi* jogi fakultás doktori oklevéllel tüntette ki *Gross* ezredest, más néven *lovag Schwarzhoffot*, akit nemrég a kelet-ázsiai I. gyaloghadosztály parancsnokává neveztek ki. *Gross* annak idején a hágai békekongresszusra volt kiküldve. A fakultás, „a népjog továbbfejlesztése körül szerzett érdemeiért” és „a német hadsereg-szervezet alapjaiért való erélyes fellépésért a lefegyverzés eszméjével szemben tüntette ki a doktori címmel.

Tehát hogyan készül a béke? Először is olyan embert küldtek a békekongresszusra, akinnek mestersége a háboru. Másodsor meg ez a katona Hágában a „német hadsereg-szervezetért lépett föl erélyesen.” Harmadsor pedig a königsbergi egyetem ezért az érdeméért doktori címmel tüntette ki. — *Sicuti* figura docet: így készül a béke!

— **Kisérlet a Peterdi-utcában.** A Városliget közelében levő Peterdi-utcában napok óta nagy az ijedelem. A 37-es számú házban, amely özvegy *Lan-*

fos Józsefnéé, minden este tíz óra tájban megjelenik állítólag a *kisérlet* s a háztulajdonosnót ijesztgeti. A *kisérlet* utoljára tegnapielőtt működött, amikor is *Lantos*nének a következőket mondta:

— Sok pénz van itt a közelben. Juttass hozzá, szegény vagyok. Légy jó, istenfelő, megsegítelek!

A ház egyik lakója elment a plébánoshoz, aki felvilágosította, hogy ne higgyenek a *kisérlet*ben. A dolgot meghallotta az erzsébetvárosi harangozó és ő is elment a *kisérlet*et lesni. Azt állítja, hogy ő is hallotta a *kisérlet* szavait. A dologra a rendőrséget is figyelmeztették s ma éjjel már egy detektív lesi a *kisérlet*et.

— **A dob-utcai oszaldí dráma.** *Schlesinger* Márkus zsidó kántor, aki a napokban a Dob-utca 83. szám alatt lévő tejszarnokban megölte a feleségét s azután öngyilkossági kísérletet követett el, teljesen felépült sebéből. *Schlesinger*t ma a rezerv Rökuskórház sebészeti osztályáról elszállították a ratkórházba, ahol addig marad, amíg sebe teljesen be nem gyógyul. Ha teljesen felépül, átadják a vizsgálóbíróknak.

— **A Telefon Hírmondó szeneestéi.** A *beszélő újság* — tekintettel a budapesti közsínházak nyári szünetére — az opera előadások helyett raponta este 8 órától 11-ig felváltva katonai- és cigányzenével szórakoztatja előfizetőit. A zeneközvetítés közben 149 órákor felolvastatja a *frankfurti párisi és londoni* tőzsdék kurzusait, fél 10 órától 10-ig pedig a legújabb híreket és táviratokat. Ugy a zenének, mint a felolvasásnak kezdetét mindig riadójel előzi meg, hogy ezáltal az érdeklődők figyelmét felhívja.

(x) **Legujabb vászon bur-kalapok** urak és hölgyek részére fehér, szürke és drapp színben darabja 1.25 írt, székülés vidékre is. Kertész Pal-féle divatúrház, Kerepesi-ut 44., a Népszínházzal szemben.

(x) **Emke-gyújtó a legjobb!**

A katonatiszt lánya.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, július 26.

Egy szegény, szerencsétlen teremtést vitték ma be a mentők a Szent János-kórház megfigyelő osztályába. Azt mondják az orvosok, hogy egyetlen utja van még csak az életben — az angyalföldre. Megtöbolyodott a boldogtalan s két izben is öngyilkossá akart lenni, de a jó emberek megmentették.

Ki tudja, jót tettek-e vele?

Mert tragédia, megrázó tragédia volt a szép *Simon* Mariska élete. Az apja katonatiszt volt. Jó módban, boldogságban éltek, de a szülők korán elhaltak s a szerencsétlen árvát elérte a végzte: elbukott. Egy ideig csak haladt még kitűzött célja felé, amely nyugodt, csendes életet ígért neki, de közbe szólt a szerelem, egy csinos katonaoorvos képében s elkezdődött a boldogtalan leány kálváriája, amely most az örültek házában ért véget.

Mindenki ősmerte Pozsonyban *Simon* Rudolf tüzérszázadost, a fess, daliás katonát. Özvegy ember volt; a felesége régebben meghalt. Egy kis leánya maradt, a kis *Mariska*, egy szépséges, sötétszemű baba, akit az Orsolya-szüzek zárdájában neveltetett az özvegyen maradt katona.

Körülbelül hat évvel ezelőtt nehéz kór támadta meg a daliás katonát, *Simon* Rudolfot és hamarosan végzett is vele. A kis *Mariska* egyedül maradt, rokonok, támasz nélkül. Am a jó Orsolya-nének megkönyörültek rajta; magukhoz vették, hogy majd kitaníttatják és ha érdemes lesz rá, felhívőztetik apácának.

Szorgalmas, derék, jó leány volt a *Simon* *Mariska* — akkor tizenöt esztendőes gyerek. Az orsolya-nének nagyon megszerették, becézgették s gondosan nevelték. Tanítónéknak szánták a szép kis leányt, aki annyira megszerette a jó néneket, hogy minden ellenkezés nélkül köztük akart maradni. El is határozták már, hogy ha elvégzi a *Simon* *Mariska* a tanítónői tanfolyamot, felszentelik apácának.

Ámde közbeszólt a végzet s egy vonással megsemmisítette a jó orsolya-nének számítását.

Szépén kifejlett, szusz-növésű leánynya fejlődött a *Simon* *Mariska*. Tizennyolc esztendőes volt s éppen az utolsó évet járta a tanítónőképezdének, amikor elője akadt egy fess honvédiszt. Minden reggel megvárta a szép leányt, amikor a képezdében ment s vágó pillantásokkal kísérte az iskoláig.

A szép *Mariska* észreverte ezt s az ő szeme is megakadt a honvédorvos uniformisán. Egy pár nap múlva azután az iskolaszolga levelet adott át neki. A honvédorvos irta. Elmondta benne, hogy nagyon szereti, hogy nélküle nem képes élni és — találkát kért.

A jó Orsolya nének el nem tudták képzelni, hogy mért lett egy idő óta olyan szórakozott a *Simon* *Mariska*. Faggatták, kérdezték, de nem mondták ő semmit sem. A tanulmányait elhanyagolta s egyre

rendetlenebbül járt a képezdebe. Néha-néha egész napokon át nem látták az iskolában.

Pár hónapig tartott a titkos viszony a szép leány és a fess houvédőfőorvos között. A férfi égre-földre esküdzött Simon Mariskának, hogy elveszi feleségül és még vége sem volt az iskolai éveknek, amikor áthelyeztette magát Pozsonyból s többé tudni sem akart kedveséről.

A zárdában készültek már a Simon Mariska beöltöztetésére. Még csak azt várták, hogy letegye a vizsgát. Ámde közbejött valami.

Az orsolya-nének főnöknője magához hívatta a Simon Mariskát és vallatóra fogta. Kiderült az egész szerelmi viszony, amelynek következményei is lettek.

A szerencsétlen leánynak pusztulnia kellett a zárdá falai közül — ki a nagy világba.

Nemsokára anya lett a fiatal leány. Szerelmének többször írt, de választ nem kapott a leveleire. A kis leánya időközben meghalt s ő nevelőnőnek ment Nagybeszterekre, egy előkelő ügyvédnek a gyermekei mellé.

Beletrődött már corsába, amikor újra közbejött valami. Az ügyvéd családján megtudta a Mariska szerelmi regényét és hamarosan kiadta neki az utat. Itt kezdődött a kalváriája.

Nem kapott többé állást s nagy nyomorba jutott. Bármint erőlködött is, nem tudott semmielő keresetforrással szerezni. Feljött a fővárosba s egy ismerőse közbenjárására a szürke nénék sorokszáriú rendházában talált menedéket. Ott éldéget egy darabig, a jó nénék gondoskodtak róla s állást is szereztek neki. *Benedek* Lajos váci-utcai kereskedő családjához juttatták be — bennnek.

Nyolc nappal ezelőtt lépett be a szegény teremtes, az előkelő, szép leány szolgálati helyére. Megadással tűrte a sorsát s nagy buzgalommal igyekezett megfelelni kötelességének. A család megszerette s nem is úgy tekintette, mintha cseléd lett volna.

Tegnap azután egyszerre csak elkezdett sírni, jajgatni a szerencsétlen teremtes. A házbéliek vizsgálta, de nem volt foganatja rajta a jó szónok. Átkozódva mondta el élettörténetét: a főorvossal való viszonyát. Valahogy mégis csak lecsillapították.

Ma reggel azután az egyik cseléd észrevette, hogy lugkóldatot akar inni egy pohárból.

Gyorsan kikapta a kezéből a méregpoharat. A következő pillanatban Simon Mariska felugrott az ablak párkányára s az udvarra akart ugrani a két emeletnyi magasságból. Alig tudták megakadályozni szándékában.

Nemsokára azután teljes erejével kitört rajta az örültség. Veszedelemessé kezdett lenni. A mentőket hívták hozzá, akik bevitték a Szent János-kórház megfigyelő osztályára, ahonnan holnap az angyalföldi tébolydába viszik.

Ott végződik be a Simon Mariska tragédiája.

Az uszály mellett.

— Levél a szerkesztőséghez. —

Ha reggel átfutom a *Naplót*,
Ott látom minden oldalon,
Hogy itt-ott már megint megindult
Egynemely üdvös mozgalom.
Ha oszt megkérdem a papától:
Mi hát az üdvös mozgalom? —
Azt mondja: Semmi közöd ahhoz,
Anyád se tudta, angyalom!

Papától rendes választ kapni
Egyáltalán nehéz dolog,
Sőt a legtöbbször meg sem értem
És minden ur úgy mosolyog.
Ah a papa oly furesa ember,
Goromba, ámde csupa szív,
Abból a régi iskolából,
Mondhatni, hogy konzervatív.

Megint mozgalmat indítottak
Az illetékes tényezők,
Hanem ezuttal beleszóltunk,
És némán nem tűrünk, mi nők.
Osztályunkból kiáll a gátra
Tudom, mindenki, mert muszáj,
Midőn kiirtásodra törnek,
Mindnyájunk álma: oh uszály!

Azért tengődünk hát remélve
Rövid ruhában évekig,
Hogy most megnöve látni kell, hogy
Legszébb vágyunkat temetik?!

Hogy ifju éltünk tavaszában
Mindent fagyaszto hó belep?!
Hogy ábrándunk virág-bokrából
A sors levágott, hosszu slepp?!
Lássák, a *Budapesti Naplót*
Egész osztályunk kedvöli,
Azért is a redakcióhoz
Fordultunk bizalom-teli:
A slepp ellen ne intrikáljon,
De inkább védje mi velünk...
Mint asszonyok majd megháláljuk,
Ha hosszu sleppet viselünk!

Egy bakfís.

FŐVÁROS.

(*) A városrendező program. A székesfőváros hatósága elhatározta, hogy a városrendező program kidolgozása céljából, a szakminisztériumok, a közmunkák tanácsa és a főváros küldötteiből álló vegyes bizottságot hív össze. A kereskedelemügyi miniszter ma értesíti a hatóságot, hogy ő ebbe a vegyes bizottságba *Ludwig* Gyula miniszteri tanácsost, az Államvasutak igazgatósági elnökét és *Berczik* Gyula miniszteri osztálytanácsost küldötte ki.

(*) A kábelvasut. *Budapest* fő- és székváros közönsége a kábelvasut kérdésében az Egyháztér-Széchenyi-hegyi kábelvasutnak a pesti oldalra való átvezetését kívánatosnak tartja, de úgy, hogy a kábelvasut a hidon áthaladva a balparti hídlejárón át a városi villamos vasut vonalával hozassák összeköttetésbe. Felkérte ennél fogva a közgyűlés a kereskedelmi minisztert, hogy a vállalat megfelelő tervezet kidolgozására utasítsa. *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszter értesítette a főváros közönségét, hogy nem kíván elzárkózni más helyesebb megoldás elől, mielőtt azonban a javasolt csatlakozás kérdésében határozna, tekintettel arra, hogy úgy a közforgalom, valamint a kábelvasut életképessége szempontjából egyaránt felelte kívánatos, hogy a vasut végpontja a régi Kizyó-ter, mint a bejárás legelőkelőbb forgalmi központja közelében nyerjen elhelyezést: előzetesen tájékozást kíván magának szerezni az iránt, hogy nem volna-e egy ilyen irányú alkalmassabb megoldás található-e? Felhívta tehát a miniszter a budapesti kábelvasut-vállalatot, hogy a pesti oldalon létesítendő vágányátvezetésre, illetve vonalvezetésre nézve a jezzent céllalozást is figyelembe vevő alternatív tervekkel dolgozzon ki és azokat a fő- és székváros közönsége utján terjessze fel hozzá.

(*) A vízvezeték bajai. A krisztinavárosi szivattyu-telepen az egyik gép tegnap délután megsérült. Ennek következtében a vár és a budai magasan fekvő hegyvidéket vízzel csak kétharmadrésben tudja a telep ellátni. A tanács kéri is az érdekelteket lakosságot, hogy néhány napig takarékosabban bánjanak a vízzel. A gép törött alkatrészeinek megigazításán éjjel-nappal dolgoznak, s a helyreállítás megtörténtéről — a mi vasárnapra várható — a közönséget értesíteni fogják. Mindezekről a tanács hirdetését bocsátott ki és még a mai nap folyamán a vár és az I. és II. kerületi kültelkek minden házában kézbesítették.

(*) A nyugati pályaudvar műhelyei. *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszter értesítette a főváros hatóságát, hogy a nyugati pályaudvaron levő műhelyek kielégzésére vonatkozó közigazgatási bejárás augusztus 3-ikán délelőtt 10 órákor lesz. A bejárás vezetésével a miniszter a hajós- és vasútfelügyelőséget bízta meg.

(*) A vízvezeték műhelyek állapota. A vízvezeték igazgatóság a most beterjesztett jelentésében tudatja, hogy a *végleges vízmű második részének az építése folyamatban van.* A végrehajtásra váró munkákat nagy terjedelme miatt az építkezés állapota csak nagyobb időközökben mutat élesebben körvonalazható változásokat. De megtörtént a dunakeszi partvonal déli irányú hízéshárom kútjának s az északi szárny öt alsó kútjának a fő- és mellékcsövövezetekkel való felszerelése. A szigeti partvonal északi szárnyának hat kútját lesüllyesztették. Elkészült a balparti szivóakna, végső akna és a szigeti végső akna. Elkészült a balparti szivóakna és a balparti végső akna ácszerelése 77,80 méter hosszu, kis szelvényű alagút. A balparti végső aknából a sziget felé, 123,80 méter hosszu, nagy szelvényű alagutat építettek. A kazánházban most falazzák a kazánokat. A gépházban a szivattyuművek szerelése folyamatban van. A víz-bevezető mű készen áll.

(*) Megállóhelyek a Margitszigetre vezető hídnél. A Margitsziget vezető hid mindkét oldalán levő torkolatánál megállóhelye lesz a villamos vasutnak, úgy, hogy az akár Budáról, akár Pestről érkező vonatokról közvetlenül az átvezető hídnál lehet leszállani. A bemutatott tervekhez a tanács hozzájárult.

(*) A budapest-szent-lőrinci villamos vasutat ma a tákát át a forgalomnak. A vasutat, amely 15 km. hosszu, a Ganz és Társa villamos nyár építette.

(*) A mester-utcai vasut. A székesfőváros tanácsa megadta a IX. kerületi mester-utcai villamos városi vasut-vonal építésére a helyhatósági engedélyt s azt megerősítés végett a kereskedelemügyi miniszterhez fölterjesztette.

(*) A fővárosi közegészségügye. Dr. *Schermann* t. főorvosnak a fővárosi közigazgatási bizottsághoz intézett *felvív jelentéséből* a következő figyelemre méltó adatokat közöljük:

A heveny fertőző bántalmakról szóló részében felelmeíti a jelentés azt az örvendetes körülményt, hogy míg a mult év első felében, amikor (május hó közepé tájáig) még a mesterséges szűrők működtek, a hagymáz-betegedési esetek száma 591 s a halálozási esetek száma 129 volt, addig a folyó év első felében, mikor a mesterséges szűrők már nem voltak, územbem, a megbetegedések száma csak 77, a halálozások száma pedig csak 20 volt s így a *hagymáz megbetegedések száma a most lefolyt félévben 514, a halálozások száma pedig 109 esettel kisebb volt, mint a mult év első felében.*

Február hóban Orszországból (Feodosia) egy küteges hagymáz esete hurcoltatott be a főváros területére; a gyors és erőlyes hatósági intézkedéseknek köszönhető, hogy a baj feletle ragályos és súlyos volta dacára uaból eset nem fordult elő.

A *vörheny*nél is némi esökkenés tapasztalható, amennyiben a folyó év első felében a megbetegedések száma 77, a halálozások száma pedig 17 esettel kisebb volt.

Továbbá míg a mult év első felében 26 *hályagos himlő* megbetegedés és 5 halálozás volt, addig a folyó év első felében egyetlen egy himlő-eset sem fordult elő a székesfőváros területén.

Gyermekágyi lázban a mult év első felében megbetegedett 32, e félévben 23 (—9), a halálozások a mult év első felében 15, e félévben 9 (—6).

A nagyból számban előfordulni szokott s az enyhább lefolyású kóralakok közé tartozó *kanyaró* e félévben, hasonlítva a mult év hason feléhez, szintén esökkenett, amennyiben tudniillik a mult év első felében 3572 betegedés és 163 haláleset volt, míg ezen félévben a megbetegedések száma csak 2774 (—798) és a haláleseteké 98 (—65) volt.

A *roncsolt toroklób és torokgyík* is úgy betegedés, valamint halálozás tekintetében esökkenett, amennyiben a megbetegedettek száma a mult év első felében 533, a halálozások pedig 115 volt, míg a most lefolyt félévben a betegedések száma 444 (—89), az elhalaltak száma pedig 87 (—28) volt.

Elve született a lefolyt félévben 12.334 egyén, a mult év első felében 12.108 (+226), meghalt ez év első felében 7405, a mult év első felében 7655 (—250) s így a születési föbblet 4929 (mult évben 4441).

Ez a jelentés a székesfőváros közegészségügyének örvendetes javulását konstatálja. Különösen örvendetes jelenség a hagymáz esetek örvendetes esökkenése. Még élénken emlékezünk rá, hogy a *tíz* főorvosnak azt a véleményét, hogy a mesterséges szűrők vízének élvezete és a hagymáz esetek sürűbb fellépése között okozati összefüggés van, egyesek kétségbe vonták; a fent közölt számok minden érvelésnél nyomatékosabban igazolják a tisztí főorvos állításának helyességét. És ha tekintetbe veszszük, hogy a hagymáz kedvezően lefolyó esetei legalább 6—8 hétig az illető beteget munkaképtelenné teszik s hogy a lefolyt félévben 514 hagymáz esettel kevesebb volt, akkor ez magában véve közigazgatási szempontból is feletle nagy érdem, amely még tetemesen fokozódik azáltal, hogy a halálozások száma is 109 esettel kisebb. A jelentés egyéb részei is, nevezetesen, hogy a kütéyes hagymáz feletle ragályos volta dacára csak egy esetben fordult elő, illetőleg izolált, nem különben, hogy a többi hevenyfertőző kórok is apadtak és hogy a halálozások a lefolyt félévben esökkenek, tanuságot tesznek arról, hogy a közegészségügy javítására fordított pénzbéli áldozatok igen gyümölcsöző befektetésnek bizonyultak. Reméljük, hogy a t. főorvosnak eddig is tanusított fáradahtalan buzgalma és eredményekben gazdag működése s a fővárosi tanácsnak támogatása, amelyet a közegészségügyi viszonyok javítását célzó javaslatoknál eddig is kimutatótt, a főváros közegészségügyet ezottal is előbbre fogjak vinni.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Fővárosi Nyári Színház. *Márkus* Emilia felépésére ma is zsufolási megtelt a budai színház. *Clemencauban* Izát játszotta a kitűnő 'vendég, akit egész este lelkesen tapsoltak és számtalanszor hívtak a lámpák elé. *Kissné*, *Klenovits*, *Sebestyén*, *Pethes* és *Tárnok* járultak hozzá a szép előadáshoz. — Holnap este *Bernardo Montilában* játszssa *Márkus* Emilia Luizát.

** Városligeti Színház. *Gyöngy* Izsó játszotta ma *Feld* Aurél és *Zsoidos* László aktuális életképében a fő komikus szerepet. A nagy számú közönség nagy érdeklődéssel és tetszéssel kísérte a látványos, és vegyesen komoly, meg bohózas jeleneteket. Az egész társulat részt vett az előadásban, s a *Gyöngy* Izsó minden töle telhető vigságot elkövetelt, *Gyöngy* zéseibe pedig minden hirtelen időszzerűen váltakozó kelőtséget bevont. *Milánról* sem feledkezett meg, mikor *Tranzvaiban* azt a hírt kapja, hogy *fi* dalcsarnokának kasszahölgyével megszökött, célzással az exkirály lemondó táviratára önérettel jelentette ki:

— Mint apa sajnálom ezt a lépést, mint chantant-tulajdonos pedig vissza lépek a vezetéstől!

Viharos derűtlenség jutalmazta ezt a rögtönzést.

**** Vendég szereplés az Urániában.** Nyárai Antal, aki ösztöl kezdve a Magyar Színház tagja lesz a jövő héten Kövessy Albert társulatánál fog vendég szerepelni az Urániában. A kitűnő komikus Pontu szerepét fogja játszani a Viceadmírálisban, amelyet ma este is telt ház előtt adott elő nagy sikerrel a Kisfaludy Színház társulata a hívős Urániában.

**** Kerekes Mihály népszínművel.** A mai postával Kerekes Mihály urnak következő panaszos levele jutott el hozzánk:

Tisztelt szerkesztő ur!

A Budapesti Napló tegnapi számában olvasom, hogy Géczy ur Utolsó boszorkány című népszínművét előadják a Népszínházban. Nagyon különös dolog, hogy az én népszínművem, amelynek Elvesztett boldogság a címe, amelyet Géczy darabja előtt figyelemre méltattak, nem adják elő s az Utolsó boszorkányt előadják. Éppen most kapom kezemhez a Szászváros című lap egy számát, amelyben az Elvesztett boldogság előadásáról számoltak be. E lap így ír e darabról:

„Láttunk egy darabot, amelynek mesésrövése egészen szabatos és jellemi kifogástalan pszichológiai alapon vannak kidomborítva. Ezenkívül nyelvezete csinos, tördelmezett magyaros s csak úgy duzzad az egészséges, népies kifejezésektől s megkapó drámai jelenetektől. Kerekes mindenesetre egy olyan darabot produkált, amely más színpadokon is tetszésre fog találni” stb.

Ha nem boldogok, szétépem a darabot s többé nem fogok írni egy sort sem s visszavonulok, mint olyan ember, kinek 16 éves munkálkodó szorgalmát nullifikálták s mindenképpen igyekeztek elfojtani a tehetséget. És mindent azért, mert még nincs netem; hej, ha más írta volna azokat a darabokat...

Maradtam tisztelt szerkesztő urnak

mély tisztelettel

Kerekes Mihály.

A múltán elkészített szerző az utolsó állomáson csak mégis megállt. Erre vall a következő hír: Az Isteniélet című szász népszínművet, amely a szászok közt Szász-Régenben néhányszor sikerrel színre került, szerzője, Kerekes Mihály, mintán a darabot átdolgozta, a Népszínház igazgatóságának felhívására benyújtotta a Népszínházhoz. A népszínmű ma az egyetlen irodalmunkban, amelynek tárgya, úgy alakjai, mind a szász nép életéből van merítve.

**** A pécsi Nemzeti Színház.** A pécsi Nemzeti Színházba az ősszel bevonul az elhunyt igazgató, Tiszai Dezső társulata, amelynek élén a megbodogult özvegye, Ellinger Ilona fog állani. A művezetést Nádaszy József, a társulat titkára fogja végezni, aki Tiszainak legrégebb és legkedveltebb tagja volt. Szakrendező: Rajz Ödön, Németh János és Szacsay Sándor lesznek. Az igazgatóság felkéri a társulat vakációzó tagjait, hogy tartózkodási helyüket közöljék a színház titkárával (Budapest, Metropole-szálloda.)

**** Színészet Balatonfüreden.** Nap-nap után szép sikereket ér Balatonfüreden Somogyi Károly színtársulata, amelynek Blaháné és leánya, Blaha Sárika voltak a vendégei. Tegnapelőtt az Arany kakas fogadónéját, tegnap pedig Felhő Klári cimszerepét játszotta nagy sikerrel Blaháné, Blaha Sárika pedig a Görög rabszolgában ragadta magával a közönséget. Forrai Ferike szintén sok tapsot kapott.

MŰVÉSZET.

□ **Elkallódó történeti emlékek.** Szana Tamás ma a következő jellemző és megszívlelésre méltó sorokat teszi közzé: A régi város ház romjai, habár nem a kiszabott terminusra, de lassankint mégis szét-hordják; az épület parkányának szobrai azonban, szépen oryámszembé fektetve, még ma is ott hevernek az Isten szabad ego alatt. Ott hevernek már hetek, hónapok óta s nem védi őket semmi, csak egy rögtönzött kerítés, aminőt a gödrök mellé szokás állítani, nehogy valaki véletlenül beléjük pottyanjon. Ma már nagyon kevesen tudják az újabb nemzedékből, hogy ezek a dekoratív szobrok a múlt század szobrászatának első alkotásai s attól a művészettől: Bauer Mihálytól származnak, aki a Nagy Krisztof szobrát is készítette. A sétáló közönség érdeklődés nélkül halad el mellettük; a gyermekek pedig, ha nem érezik a rendőri közelséget, azzal mulatják magokat, hogy a földrefektetett szobrokon keresztül ugrálnak. vagy azok erősebben kidomborodó részeire, mint valamely oélpontokra, versendobálásokat rendeznek.

Nem tudom: a főváros mit szándékozik csinálni ezekkel a szoborművekkel; de sajnálom, ha a felelősenységnek vagy gondatlanságnak áldozatául esnének. Mert nem kiváló művek ugyan, de mégis figyelmet érdemlő első alkotásai a múlt század magyar szobrászatának s mint ilyenek helyet foglalhatnak az alakítandó fővárosi múzeum udvarán a multak emlékeiképpen. És nem válik előnyükre, ha ebből az utcai kiállításból oda megrongálva vagy éppen összetörve érkeznek. Vagy azt hiszik talán a város atyái, hogy a régiség csak akkor igaz régiség s úgy válik valóban érdekessé, ha az idők rombolásának minél számosabb jelét viseli magán s ezekből a szegény szobrokból azért rendeznek permanens kiállítást?

□ **Rodin szobra a Szépművészeti Múzeumban.** A kormány megvásárolta Auguste Rodin mesternek, a világhírű párisi szobrásznak egyik remekművét, amely nimfákat mutat be s most a párisi világiállítás Rodin-gyűjteményében látható. Az értékes márványmű a kiállítás bezárása után kerül Budapestre.

□ **Egy cigány szobra.** Klisz kolozsvári szobrász elkészítette Salamon Jánosnak, a múlt évben elhunyt híres cigányprimásnak szobrát, melyet ez év őszén fognak Kolozsvárot felállítani. A szobor agyagban már elkészült. Életnagyságu relief mellképen van megörökítve Bem tábornok egykori zenekar-vezetőjének kifejezésteljes ábrázata. A mellkép alatt hegedű van, melyet babérgy vesz körül. A felállítás ügyében a Salamon-emlék bizottsága elé terjesztendő javaslat úgy szól, hogy tartós bácsatoroki bányaköből hatalmas emléket faragjanak ki s e köbe illeszkessék be a szobrot, mely karrarai márványból lenne kifaragva. Szabolcska Mihály már a bizottság megalakulása idején vállalkozott rá, hogy verset ír, amelyet belevésnek az emlékébe.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

□ **A negyvennyolcas események németül.** Dr. Ince Henrik, a kitűnő pedagógus, sokat járt külföldön. Kalandozásai közben sajnos tapasztalta mindenütt, hogy mily kevésbé ismernek bennünket s ahol némi tájékozottság mutatkozik magyar dolgokról, ott kontár féreművek vezetik tévútra az olvasót. Így van ez különösen díos szabadságharunk történetével, amelyről a legképtelenebb dolgokat írtak meg különösen Németországban. E bajon akart most segíteni dr. Ince Henrik, amidőn kiadta Die Geschichte des 15-ten März 1848. in Budapest című művét, amelyben forró hazaszeretettel s mégis az igazsághoz híven írja meg klasszikus német nyelven mindazt, amit a negyvennyolcas időről a művelt külföldnek tudnia kell. Olyan könnyvet adott ezzel a szerző a német olvasóközönség kezébe, amely hivatala tesz kiszorítani azokat a silány termékeket, amelyek minden magyar embert megbotránkoztatnak, ha külföldön a kezelőgyébe akadnak. Bő részletességgel és az 1848-as események alapos ismeretével állítja elénk Ince könyve különösen a márciusi nagy napokat s adatai mindenütt a legpontosabbak. Sok ilyen könyvet kellene megírni idegen nyelveken a külföld számára, hogy oklást merítsenek a magyar viszonyokról. A sikerült kötet Budapesten jelent meg s két márkáért kapható minden külföldi könyvesboltban is.

SPORT.

□ **Kottingbrunn löversenyek.** A kétévessék 10.000 koronás nagy handikapje volt a mai futtatás fő száma, mely iránt különös érdeklődést tanúsított a közönség. A díjért tíz ló futott s a győztes közülök Ferdinándy Béla Medicus-a lett Akárhogy és Neleus előtt. Medicus győzelme, melyre tiszesez pénzt fizetett a totalizátor, a legjobb kétévessék tüneti fel Rohoney Gida Ezermesterét, mely utolsó találkozásnál 8 kiló elönyt adott Medicusnak s könnyven verte. Érdekes volt ma még egy holtversenyvel végződött match Or Dur és Kynast között, a mi egyike a legnagyobb ritkaságoknak. A részletes eredmények a következők:

I. Hároméves nyeretlenek gátversenye. Díj 1500 korona. Távolság 2400 méter. Mr. Lincoln Svadaja (Hesp) első, Dreher A. Tippu Tippia (Wneeler) második, herceg Auersperg F. Baitavaria (Williamson) harmadik, azután Algier, Gayette. Itélet: igen könnyen három hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Totalizátor: 10:16. Helyrefogadások: I. 50:57. II. 50:65.

II. Handikap. Díj 2000 korona. Távolság 1200 méter. Gróf Trauttmansdorff L. Tiamoja (Barker) első, Schossberger M. Illusionja (Poole) második, báró Springer G. Hardlyje (Hyams) harmadik, Dreher

J. Marchionessje (Southey) negyedik, azután: Higany, Aliso, Györgytallér, Allerwei fidel, Dindon, Laureata, Esthajnal, Sieh dich vor. Itélet: küzdösem után nyakhosszal nyerve, 1/2 hosszal harmadik, nyakhosszal negyedik. Totalizátor: 10:76. Helyrefogadások: I. 50:109. II. 50:78. III. 50:99.

III. Kétévessék nagy handikapje. Díj 10.000 korona, távolság 1300 méter. Ferdinándy B. Medicus (Segrott) első, lovar Lederer S. Akárhogy (Bulford) második, Mautner V. Neleusa (Southey) harmadik, gróf Wenckheim J. Aide de Campje (Adams) negyedik. Azután Eros, Honleánv, Rousserole, Ify, Heimchen, Florestan, Bruce Lowe, Harpagon. Itélet: Könnyen másfél hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Totalizátor: 10:102. Helyre I. 50:155, II. 50:133, III. 50:452.

IV. Kétévessék eladóversenye. Díj 2000 korona, távolság 1300 méter. Gróf Orsich P. Ikaaja (Bulford) első, Eleonorenhofi ménes Mauritiája (Cleminson) második, Egyedi L. Strohferenje (Wilton) harmadik. Azután Lady Ibe, Mamir. Itélet: Könnyen egy hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Totalizátor: 10:33. Helyre I. 50:95, II. 50:343. A győztesre nem volt ajánlat.

V. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távolság 1400 méter. Báró Springer G. Or Durja (Hyams), Báró Uchtritz Zs. Kynastja (Poole) holtversenyben értek be. Itélet: Holtverseny. Totalizátor: 10:9 (Or Dur) 10:8 (Kynast). A győztesekre nem volt ajánlat.

VI. Gátverseny. Díj 3000 korona. Távolság 2400 méter. Báró Morigo A. Ióhadnagy Jour fije első, Michelstetter F. száz. Maholnapja második, Mr. White Simbachja harmadik, azután Toll. Itélet: Küzdösem után nyakhosszal nyerve, 1 hosszal 3-ik.

VII. Triesting díj. Díj 3000 korona. Távolság 2000 méter. Lov. Lederer S. Ritka II.-je (Bulford) első, Gróf Trauttmansdorff L. Glend'or (Cleminson) második, Báró Rotschild N. Patrizierin (Wilton) harmadik. Itélet: Könnyen 2 hosszal nyerve, nyakhosszal 3-ik. Totalizátor: 10:21.

□ **Lóverseny Cegléden.** Pestvármegye lótenyésztő bizottsága Cegléden e hó 29-én löversenyt rendez. Az öt számból álló versenyre összesen 41 nevezés érkezett be, amelyek között több, a nagy versenypályákról is ismerős lovakra akadunk. Különösen nagy számmal visz le lovakat a Pejacsevich-istálló, amelyet Fee, Popovka, Szeretlek, Serdar és Csörgő fog képviselni.

VIDÉK.

— **(Debracon város)** törvényhatósági bizottságának mai közgyűlésén elhatározták, hogy a királyt 70-ik születésnapján felirabban üdvözik, minden telekezet templomában hálaadó istentiszteletet tartanak és a város a polgári és katonai hatóságok és társadalmi körök bevonásával díszeldebet ad. A közgyűlés áttérve a folyó ügyekre az új bakaképző intézet és lelohöz céljaira szükséges telket megszavazta és a husz-carnok felállítására 40.000 koronát szavazott meg.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Megkülönböztetés.** Érdekes elvi álláspont-hoz csatlakozott ma a Kuria. Török József tényleges hadnagy korában adósságokat csinált, a hitelezői azonban nagyon szorongatták s kénytelen volt tiszti rangjáról lemondani. A zólyomvármegyei kerületi betegsegélyező pénztár beszercebányai főknánál kapott alkalmazást, ahol azonban nyolcezer korona elvesztett a kezén. Főjelölttétek s a beszercebányai törvényszék hivatali sikkasztás büntelto miatt Törököt hat évi fegyházra ítélte. A budapesti táblán dr. Falussy Árpád volt a védő, aki a mellett érvelt, hogy a kerületi betegsegélyező pénztár hivatalnokai nem közhivatalnokok. A tábla elfogadta a védő érveléseit, és a vádlott büntetését négy évi börtönrre szállította le. A védő megnyugodott, míg az ügyész semmisségi panaszt jelentett be. Tegnap foglalkozott a Kuria szüneti büntetőtanácsa Török ügyével s a Tábla álláspontját és ítéletét magáévá téve, dr. Neuberger Ignác bírő előadás alapján az ügyész semmisségi panaszát elutasította s a Tábla ítélete jogerőssé vált.

§§ **A szentl osata kaulói.** Kronau-Garten Leó május végén jött Beesből a fővárosba és az Aréna-út végén a Zentai csata címmel nagy elő sakkjátékot mutatott be. Az óriási személyzetet óriási kaulió mellett fogadta szolgálatába. Breuer Lipótot, Hegedűs Sándort, Cseszinovits Györgyöt 800—800 korona, Weber Lipótot pedig 1000 korona óvadék mellett szerződött pénztárnoknak. Glöcksmann Armin ruhátáros 1000 korona óvadékot adott. A többi alkalmazott, csupa szegény ember, annyi pénzt adott, amennyit elő birt teremteni. Mind elfogadta a direktor és e hó elején Bécsbe utazott, hogy egy variété-társulatot szervezzen. Mikor két hét múlva sem került vissza, a pénzükrét aggódo emberek kérdézősködni és nyomozni kezdtek, Weber Lipót pedig utána utazott Bécsbe, ahol meglepő dolgokat tudott meg a rendőrségen. Kiderült, hogy Kronau Bécsben néhány napig Weiss Sándor néven időzött, aztán továbbutazott Németországba. Az elszakított őszeg körülbelül 15—20 ezer koronára rug, amelyen kívül még huszezer korona adósságot is csinált Kronau a fővárosban. A jeles direktor már tavaly megkísérelte a manipulációt, az állatkerben bikaviadalokat akart rendezni. Egyébként június 24-ikén meg kellett volna

jelennie a rendőrségnél sikasztás miatt, de elutazott és dr. Gleichmann Lajos ügyvédet bízta meg a képviselőségével. A kecsői kikasztónak különben társa is volt, ifjú Lambert Hofer, aki ügyvédje, dr. Szegő Ferenc előtt ugy mutakozott be, hogy ő iranciai becseületrend lovagja és mint ilyen minden anyagi kötelezettségekre, amelyek a zentali csatával kapcsolatban fölmérülnek, eleget akar tenni.

§§ Az ártatlan. Javíthatatlan tolvaj fölött ítélték meg a büntető törvényszék Lenk táblái bíró elnöke alatt. Fajt József napszámos, aki huszonhárom éves kora ellenére eddig már hatizben volt büntetve, ez év június végén bevetődött Kohn Gyuláné külső keresési-utó dohánytörszédjébe s két darab cigarettet vásárolt. Alig hogy Kohnné kiszolgálta rovját, egy pillanatra befordult a bolt mellett lévő szobájába. Ezt az alkalmat arra használta fel Fajt, hogy a nyitva hagyott pénzeszűkből belemarkolt s nyolc forint ötven krajcárral menekülni akart. Kohnné a pénz eszérére figyelmeztetett s a menekülő tolvajt elcsipette. Minthát tagadni nem tudott, elmenekülni annál kevésbé, orvokedni kezdte a tolvaj. Hat forintot visszaadott, de Kohnné nem elégedett meg ezzel s rendőrt hívatott, aki aztán Fajtot letartóztatta. A mai tárgyaláson tagadott mindent s egyre azt vitatta, hogy a nála talált pénz az ő becseület keresménye. A rendőrtanuk azonban rávallottak s elmondották, hogy a kelepcebe került tolvaj előtük is beismerte a lopást.

— Mit szól ehhez Fajt? — kérdezte az elnök. — Mit szóljak mást, minthogy nem igaz. Mikor a rendőrök jöttek, Kohnné intett nekik. Erre ezek azt mondták: Bizza csak ránk a ténsasszony, majd elbuzuk mi a nőját.

— Mit értettek ez alát? — Azt, hogy belekevernek ártatlanul a dologba. Dr. Gál alügyész vádja után elnök ismét felhívta a vádlottat:

— Mit hozhat még fel mentésére azonkívül amiket már elmondott?

Megkövetem a nagyságos törvényszéket, elég sajnos, hogy a Kohnnénak a trafikja ott van a Mosonyi-utcai rendőrlaktanya mellett. A rendőrök oda járnak, potya szivarért és snapszért. Ezér pártolják aztán a trafikosnét.

Az elnöki rendutasításban részesített vébeszéd után a törvényszék „az aldozotat” egy év börtönrre ítélte. Az ítélet ellen az elítélt fellebbezett, az ügyész megnyugodott.

§§ A pártvezér szerelme. Nagyszalonta városában lelkes függetlenségi vezérember volt Bajó Lajos. Hanem nagy bajba keveredett. Csaldós ember létere őt esztendőig Boncos Ferenc gazdag földműves feleségével volt tilos viszonyban. Őt év múltán azonban az asszony megunt a állapotot s szakítani akart. A szerelmes ember sehogyse akart ebbe belenyugodni. A dög rimánkodott az asszonynak, amíg az a mult év őszén még egy talákozót adott neki. November 23-ikán este lett volna ez a randevu. Az asszony azonban nem igen várhatta Bajót, mert az ura is othon volt, s a házaspár lelektűt. Bajó Lajos nyolc óra tájt odament, és a kaputólára akasztott kulccsal kinyitotta a kaput, bement az udvarra és megzörgette az ablakot. Odabenn fölneszeltek az alvók, s az asszony megrádvá oda szólt az urának:

— Jézusom! Bajó akar ránk törni! — A férj erre az ablakhoz rohant, kiugrott az udvarra, de Bajó átvette magát a kerítésen, és a szomszédba menekült: a férj nem találta őt sehol. Bajó azonban még egyszer szerencsét próbált akkor este, de a férj észrevette, megragadta és rákiáltott: — Moghalsz, kutya!

Ezzel rávetette magát. Bajó ekkor a magával hozott revolvert megtámadója felé sűtötte. A golyó halálosan találta a férjet, aki másnap délelőtt meghalt. Bajóra a nagyváradi esküdszék kimondotta a bűnt, de a cselekményt a vádlott erős felindulásának tudták be. Az esküdtbírósgaz erre két évi fegyházra és tíz évi hivatalvesztésre ítélte s kötelezte egyuttal, hogy az özvegynek és öt gyermekének fejkenként négyszáz koronát fizessen. A védő semmiségi panaszt jelentett be, amelyet Neuberger Ignác bíró előadása mellett ma tárgyalat a Kuria. Hammersberg Jenő koronagyűző s semmiségi panasz elutasítása mellett foglalt állást, míg a megjelent védő a tárgyalás megsemmisítését kérte egynemely szabálytalanság miatt. A Kuria a semmiségi panaszt elutasította.

TÁVIRATOK

Bremerhafon, július 26. Vilmos császár a Hohenzollern yachttal északi utjáról ide érkezett.

A délafrikai háború.

London, július 26. Lord Roberts jelenti: Hunter tábornok e hó 23-án megtámadta a Betlehemot délre emelkedő halmokon lévő boer hadállásokat. Egész nap tartó harc után bevette az egyik halmot és támadást intézett a szorosot domináló második domb ellen. A boerok keményen ellenálltak s így a támadás sikertelen volt. A könnyű highlander-gyalogságot az ellenség heves tüzelése hátrálásra kényszerítette. Az angolok mintegy 50 embert veszítettek. Másnap Hunter tábornok megszállta a szoros mögött lévő bevágást. 25-ikén az ellenség elhagyta hadállásait.

London, július 26. Viaston Spencer Churchill, a Morning Post levelezője visszaérkezett Londonba és a háboruban tett tapasztalatairól azt mondta: A há-

boru még egyáltalán nincs befejezve, csak a nagy operációk értek véget. A bur szereg egyrésze engesztelhetetlen és az a réss a halálig fog küzdeni vagy addig, amíg abba a helyzetbe jut, hogy a további ellenállás nem használ. Az ország nagy kiterjedése nagyon megnövekedett az angolok boldogulását. A háború tanúsága az, hogy a lovaskatona, akinek a lándzsá és a kard csak akadály, karabinjával messze mögötte marad az ellenségnek. A lovas katonának jó lövégegyvert kellene adni és nem a gyalogságnak kellene lovagolnia, hanem a lovasságnak kellene jól lőnie. Ostobaság az az állítás, hogy a boer lovasított gyalogos katona: a boer lovas katona és pedig kitűnő lovas. A tüzrséget, amely régibb a boer tüzrségnél, hamis fölfogás szerint alkalmazták.

London, július 26. Az alsóház tegnapi ülésén Chamberlain kijelentette, hogy a kormány, mihelyt csak lehetséges lesz, olyan önkormányzatot óhajd adni a boeroknak, amilyen más angol gyarmatokon van. Ami a jövődöbéli kormányformát illeti, arra nézve már előbb kijelentette, hogy a két köztársaságot bekebelezik a brit birodalomba és nem hagyják meg politikai függetlenségüket. A kormány nem szándékozik a katonai kormányzatot bizonyítatlan időre meghosszabbítani, hanem mihelyt csak lehetséges lesz, polgári kormányzatot léptet életbe. A miniszter nem hiszi, hogy a guerilla-harc sokáig tartana, sem azt nem tartja tulzotat reménynek, hogy a kormány kielégítő módon fogja megoldani a nehéz földadatot. A kormányt most kétségtelenül az egész nemzet támogatja. Ha már előbb is támaszkodhatott volna a nemzet autoritativ támogatására, a háborút előbb befejezték volna. Most a reakció reménye nyújtja ki a háborút és úgy, mint a háború elején a külföldi beavatkozás reménye rontotta el a dolgot. Kívánatos volna, hogy a nemzet csakugyan egy lélekkel támogassa a kormányt.

Max Regis fölmentése.

Páris, július 26. A dragnignani esküdtzék ma tárgyalta Max Regis és 11 társa pörét, akiket azzal vádoltak, hogy 1899. december havában Algiban az „Antijui” villába bezárkóztak és a rendőrökre löttek. Az esküdték nemmel feleltek a bűnösség kérdésre, mire a törvényszék valamennyi vádlottat fölmentette.

Páris katonai kormányzója lemondott.

Páris, július 25. A Journal értesülése szerint Brugères tábornok a párisi kormányzóságtól való fölmentését kérte.

Bourgeois berlini utja.

Berlin, július 26. Bourgeois volt francia miniszterelnök négy napot töltött Berlinben. Itt lételemek céljáról semmitsem tudnak.

Forrádalom Kolumbiában.

Washington, július 26. A panamai amerikai konzul azt jelenti, hogy a kolumbiai forradalom komoly arányokat kezd öltetni. A lázadók, akik a kormány csapatait megtámadják, most már Panama bombázására is gondolnak. Minthogy az 1846-iki szerződés a szorosot semlegesnek nyilvánítja, az északamerikai Egyesült-Államok azonnal tiltakoztak a bombázás ellen.

Közgazdasági táviratok.

Nagybeszerek, július 26. Deizner Lipót kereskedő ellen a törvényszék ma elrendelte a csődöt.

Bécs, július 26. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) A külföldi piacokról nem volt semmi ösztökélés és kezdeményezés s mivel a részvétel csokely volt, tehát nagy üzlettelenség uralkodott a mai határidőpiacon. Az irányzat nem volt egységes, mert buza négy fillérral hanyatlott, rozs zárlatkor még egy árnyalattal rosszabb állott, mint tegnap, zab és tavalyi tengeri azonban szállárú volt, ideit tengeri pedig, amelyben a nagy forráság következtében vásárlások jelentkeztek, négy fillérral szállárult, repce is tíz fillérral javult. Eladattak: Buza ószre 7.86—7.85—7.86, rozs ószre 7.15—7.14—7.17, zab ószre 5.51, tengeri szeptember—októberre 6.26, tengeri május—júniusra 5.21—5.23 koronán. Egyébent jelgyeztetek: tengeri július—augusztusra 6.22—5.23, repce augusztus—szeptemberre 13.50—13.60 koronán. Felmondottak ezer métermsza tengerit. A készárúk piacán szűnelt a forgalom a togyasztás részvételensége következtében és a gyűnge ajánlatok folytán; azonban buza és rozs szállárú maradt, árpában jelentéktelen volt az üzlet. Lonyha Berlinre a tőzsde gyöngült. Buza ószre 7.78, rozs ószre 7.14, zab ószre 5.43, tengeri július—augusztusra 6.21, tengeri szeptember—októberre 6.25, tengeri május—júniusra 5.18 koronán.

New York, július 26. (Terménytőrsze.) (Zárlat.) Gyapat: New Yorkban helyben 10.1/2. (10.1/2) Aug.-ra 9.25 (9.28). Októberre 8.39. (8.38). New-Orleansban helyben 10.1/2 (10.1/2). — Petróleum Stand white New Yorkban 8.05. (8.05). Stand white Philadelphiában

8.— (8.—). Refined in Cases 9.85. (9.85). Credit Balances at Oil City 1.27. (1.27). — Zsir: Western steam 7.07 (7.12). Rohe és Brothers 7.25. (7.30). — Tengeri irányzata szállár. Júliusra 43.9/4. (43.9/4). Szeptemberre 43.1/2 (43.9/4). Okt.-re —. (—). — Buza irányzata szállár. Píros ószre helyben 82.7/8 (82.7/8). Júliusra 81.9/8. (81.7/8). Szeptemberre 80.9/8. (80.9/8). Okt.-re —. (80.9/4). Decemberre 81.7/8. (81.9/8). Gabona szállítási díja Liverpoolba 3.— (3.—). — Kávé: fair Rio 7. sz. 9.9/8. (9.1/2). Aug.-ra 7.85. (7.85). Októberre 8.— (7.95). — Liszt: Spring Wheat clears 2.80. (2.80). — Cukor: 4.9/8. (4.9/8). — On: 34.— (32.90). — Idz: 16.10. (16.10). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, július 26. (Terménytőrsze.) (Zárlat). Buza irányzata szállár. — Júliusra 74.1/2. (74.9/8) Aug.-ra 74.9/4 (74.9/8). — Tengeri irányzata szállár. Aug.-ra 37.7/8. (37.7/8). — Zsir: Júliusra 6.65. (6.70). Szept.-re 6.67. (6.75). — Szalonna short clear 7.40. (7.40). — Sériáshus: Februárra —. (—) júliusra 11.50 (11.65). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Nyiltér.

Járványok idején és minden időben semmi sem biztosítja jobban az egészséget, mint a jó és emésztőképes gyomor, meg a tiszta ivóvíz. Kiváló eszköz erre a

Mohai **AGNES** forrás

természetes szénsavdús ásványvíz, mint föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó asztali és étrendi savanyvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, de egyszersmind serkentőleg hat a gyomor szervezetre: emésztőképeségét helyreállítja és fokozza, valamint minden kéros behatástól megóvja.

— Kedvelt borvíz. —

Főraktár: ÉDESKÜTY L. es. és kir. udvari szállító, BUDAPESTEN, V., Erzsébet-tér 8. sz. Kapható minden gyógyszertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

„ESZKULAP“

„De Dion-Bouton“ motoros automobil kocsit.

Oránkénti 8 krajcár benzín-szükséglet.

A legeszményibb automobil kocsit, a legtekélyesebb és legegyszerűbb gépezettel. Súlya 240 kiló.

2 1/4 lóerejű. Vízűtő készülékkel. A kocsit minden gépész ismeret nélkül is kezelhető s egy órai gyakorlat után a gépkezelés föltétlenül elsajátítható.

A kocsin két, szükség esetén még egy harmadik, gyermekül is van. Acél csővekből, ruganyokból van fölépítve s kerekei kitűnő pneumatikon járnak. Óránkénti sebessége harminchárom kilométer és magaslatokra is fölvezethető. Homokos vagy sáros utakon egyaránt működik.

Július 4-én az „Eszkulap“ automobil a Criterium du Sudi nagy versenyben az első díjat nyerte el. 100 miután a kitűzött 100 kilométeres utról Camus vezetése alatt 1 óra 55 perc alatt mint első érkezett be.

Továbbá a Páris-Rouen közti 240 kilométeres versenyen ez az automobil kocsit érkezett be elsőnek. Menetideje: 7:20 perc. A Bordeaux-Périgeux-Bordeaux 260 kilométeres uton második. Menetideje: 5:10 perc.

A párisi, londoni, berlini, lipseai, lyoni, bairi kiállításokon nagy feltűnést keltett s a legtekélyebb hamburgi kiállításán az első díjat nyerte!

Aranyérem! Diszkolev! Érdemkereszt!

Bővebb felvilágosítást ár- és fizetési módokról

a „Budapesti Napló“

kiadóhivatalában

VIII. József-körút 18. Hartmann József urnál.

Képes árjegyzékeket különböző nagyságú- és áru kocsikról ingyen és bérmentve.

(Az e rovat alatt közöltteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

KÜLÖNFÉLÉK.

A Balaton.

Úgy imádtam, nem is régen
Ezt a kékis mindenséget,
Mikor, asszony, egész szívvel
Még nem szerettelek téged.

A míg nem hullt a lelkembe
A te csodás lelked fénye,
Azt hittem: a magyar földnek
Ez a legszebb költeménye.

Faba János.

† Ismeretlen földrészek. A *Globus* legutóbbi száma cikkei közül a tizenötödik század végén történt nagy földrajzi felfedezésekről. Az írója ismereti a földrajzi tudás állapotát 1800 körül. Foglalkozik azután a tizenkilencedik század kutatásaival. Legelső helyen a sark-kutatással, amelyet sohasem fejték oly kitarással és buzgalommal, mint éppen a tizenkilencedik század végén. Ha az északi sark titkokat rejtett magában, úgy ezeket nagyjában már felfedezték, sőt a tudás vágyának áldozatul esett Andree léghajójáról bizonyosan látta, hogy az északi sark micsoda titkokat rejt még. Nem olyan kedvező a helyzet a déli sarkon, ahol még alig haladtak túl a hetvenedik szélességi fokon. Habár a szárazföldön nincsenek olyan úgyzóváltan leküzdhetetlen akadályok, mint a sarkokon az örökös hó- és jégmezők, azért mégis éppen olyan kitarást és lélekjelenlétet kíván a kutatótól, mert gyakran a lakosság ellenséges magatartásával áll szemben, amely úgyzóváltan lehetetlenné teszi a további kutatást. Ázsia térképéhez elég sok adatot szolgáltatott a tizenkilencedik században, de azért mégis nagy tere maradt a kutatásnak. Ez áll különösen Közép-Ázsia felső részén, ahol Prschewalski, Bonvallet, Dutreuil de Rin, Roborowski, Hedin és mások egymástól távol eső utazásai csak nagyjában ismertetik a felső földrajzát s egy elrejtett kultúrát csodáit sejtetik. Hiteles adatok hiányoznak Tibetről, a Himalaya keleti részéről, amelynek óriási hegyeit még senki sem mászta meg s a hegyek magasságát is csak az indiai alföldről határozták meg. Nepal legelső völgyének, a Tsangpo-Brahmaputra, Salven, Mekong s a Jangcekiang felső vidékének s az ettől délre fekvő tartományoknak földrajza még ma is a jezsuiták tizenhetedik századbeli térképén alapul. Ezenkívül még Formosa, Borneo, Siam, Anam, Pamir, valamint Élföld-Ázsia és Arabia egyes részei ismeretlenek. Az a homály, amely Afrikát a tizenkilencedik század második feléig fődte, hála a kulturálmunkának és a Londonban 1788-ban alakult *Afrika Társaság*nak, most már nagyrészt eloszott. Ennek dacára Afrikában is vannak még egészen ismeretlen

földrészek, különösen a nyolcadik szélességi fokról Darfurig és Wadaiig. Amerikában is Angol-Észak-amerika és Alaska, továbbá Közép- és Délamerika egyes részei szintén nincsenek felkutatva. Ausztráliában Dél- és Nyugatausztrália sivatagai és északon az Arnhemvidék ismeretlen. Új-Guinea szigetét pedig alig ismerjük, mert az ellenséges érzelmi, többnyire emberevő lakosság miatt lehetetlen ott a kutatás.

† II. Vilmos kirja. A német császár konstantinápolyi látogatása emlékére díszkutat ajándékozott a török fővárosnak. A kut gyönyörű építmény. Nyolc oszlopon hatalmas kupola nyugszik, amely alatt padok vannak a pihenő közönség részére elhelyezve. Az építkezésre használt főanyag karrarai márvány, de van benne esziszt labradorit. A kupolat belüli színes üvegmozaikok díszítik, amelyek virágokat ábrázolnak. A díszes kunak keleties ízű a főlépása:

ABDUL HAMID SZULTÁN
HŐ BARÁTJA, A CSÁSZÁROK CSALÁDJÁNAK LEG-
SZEBB DÍSZÉ

II. VILMOS

AKI ELÉRT A BOLDOSÁG CSUCSPONTJÁRA,
NÉMET CSÁSZÁR, PÁRATLAN URALKODÓ ELŐTT
A PADISAHÓZ LÁTOGATÓBA ÉS KONSTANTINÁPOLY
MÉGSZÉPÍTETTE AVVAL, HOGY
LÁBÁVAL ÉRINTETTE. EZ A KUT AZÉRT
ÉPÜLT, HOGY ENNEK A LÁTOGATÁSNAK AZ
EMLEKE LEGYEN. A BELŐLE FAKADÓ TISZTA
VIZ OLYAN TISZTA, MINT A KÉT URALKODÓ
BARÁTSÁGA. A KUT SZÉPSÉGE A REÁTEKINTŐT
BÁMULATBA EJTİ, ÉS A MEGDÍG A VILÁG ÁLL
EZ A KUT LEGYEN A BARÁTSÁG EMLÉKE ÉS
A LÁTOGATÁS KEDVES EMLÉKETTÖLÉ!

† A meauxi sas. Brunetiére, a francia író és akadémikus nemrégiben több előadást tartott Amerikában Bossuetról, a híres hitzónokról, akit kártársai az ékesbeszólásairól a püspöki székhelyével kapcsolatosan, a meauxi sasnak neveztek. Egy napon Brunetiére legnagyobb meglepetésére a következő levelet kapta:

Tisztelt uram! Arról értesültem, hogy Önnek egy meauxi sas van a birtokában, amely úgy látszik az ön hazájában nagyon híres. Mint az Egyesült Államok legnagyobb menaszériájának tulajdonosa, értesítem, hogy ennek a meauxi sasnak ram névze rendkívül nagy jelentősége van, s ha ön hajlandó volna nekem ezt a madarat átengedni életmódjának a leírásával együtt, akkor bármily árt megadok érte.

Brunetiére röviden azt felelte, hogy a szóban lévő madár már két évszázad óta halott, s fájdalom még csak kitömött állapotban sincs meg.

† Angol leányok uszó versenye. Londonban még a leányok is kiválóak a sportban. Erről fényesen tanuskodik az az uszódünnep, amelynek előkelő hölgytársaság és néhány idősebb nő jelenlétében folyt le. A Bath-Klubot ebből az alkalomból szépen díszítették s a néző közönség érthető irigységgel nézte az óriási uszómedencében nyüzsgő fiatal lányokat. A grációzan uszó leányok nagy buzgósággal versenyeztek az uszó diszpajzsért, amelyet a klub minden esztendőben kitűz annak az ifjú hölgynek a számára, aki a szeze uszásban a legnagyobb eredményt éri el. Hiába tettek ki magukért a versenyzők, nem tudták elhódítani az uszó pajzsot lady Constanze Mackenzie-től, aki a múlt esztendőben is elnyerte már s az idén diadalmasan még egy aranyérmel is megszerezte hozzá. Két magasabb rangú katonatisztnak a leányai jutottak hozzá a második és a harmadik díjhoz is. Davney ezredes nyújtotta át a takerékba bujt leányoknak a díjakat, akik aztán visszasziklottak a vízbe és kevésbé szerencsés társaikkal bravuros mutatványokkal szórakoztatták a közönséget. Nagy feltűnést keltett az ugynevezett árnyék-, vagy tüköruszás. Ezt két egyforma kosztümös leány produkálta. Az egyik vagy három lábnyira a víz felszínétől a hátán, míg a párja fölötte a vizen uszott, s az egyforma mozdulatok következtében a hatás olyan volt, mintha a felül lévő leány a tükörképét látták volna a vízben. Ugyancsak hatásos volt az ugynevezett karikázás, amelyet szintén két leány produkált. Ugy helyezkedtek el, hogy egyiküknek a lába társának a vállán nyugodott, s ilyen helyzetben bukfeneket vetettek a vízben. Néhányan a közönség viharos tetszése mellett a halak mozgását utánozták, majd többen zenezőre masiroztak és keringőztek. Lady Mackenzie mint vízi táncosnő is legkiválóbbnak mutatkozott a modern nimfák között. Egyik fiatal leány a magas trambulínról hátrafelé halálugrást produkált teljes sikerrel. Két órásszat teljes kitarással győzték a leányok a mutatványokat.

† Övökodjunk az osztrigától. A *Journal des Débats* tudományos rovatának vezetője nagy óvatosságra hívta fel az embereket az osztriga-övsenél. Figyelmeztet arra, hogy az osztrigát már régóta bacillusok terjesztőnek tudják és két esetről is ad hírt, amelyben közvetlenül az osztriga élvezése után tifuszos lázt kaptak néhányan. Az egyik áldozat dr. J. volt, egy negyvenes évében lévő ember, aki évek hosszú során át élt malária vidékben, a nélkül, hogy valaha is baja lett volna. Hozzá szokott ahhoz, hogy szigorú egészségügyi rendszabálylval éljen. Scha nem iszik más vizet, mint felforralt, tehát teljesen bacillus-mentes vizet és azzal mossa is a száját. 1891. december 4-ikén tifuszos lázba esett ez a bölcsen élő ember, a fertőzés úgyzóváltan ki volt zárva. Érvetlen magyarázata ennek a bajnak abban a másfél

REGÉNY.

A rádza nyaklánc

— REGÉNY —

Írta: RUDYARD KIPLING

(10)

Topaz volt az ő hazája és mert olyan közel és elérhetően előtte volt, mert a szemével láthatta, a kezével megfoghatta, különösen pedig azért, mert részeket vásárolhatott és eladhathott belőle, éppen azért sokkal alaposabban volt a hazája, mint az Amerikai Egyesült Államok, amelynek ő rá csak háborus időben volt szüksége.

Ott volt Topaz születésénél, már akkor ismerte a várost, amikor úgyzóváltan átkarolhatta, látta, amint meglett és növekedett, becézgette s fölmerésével a cölöpökkel együtt az ő szívét is földjébe verték, ő csak legjobban tudta hát, mi kellett neki. A Központi-Colorado-Californiai vasut kellett neki.

A kalauz Sherifet és Tarvint a szalonkocsiba vezette és bemutatta őket az elnöknek, az elnök pedig az urakat a feleségével ismertette meg, egy fiatal szőke hölgyvel, aki nagyon tudatában volt annak, hogy csinos és nagyon adta az újdonsült asszonyt. Tarvin az ő gyors elhatározásával rögtön a fiatal hölgy mellé ült. A szalonkocsinak azou a részén kívül, ahová vezették őket, mind a két oldalán voltak még fülkék. Az egész robogó ház csudája volt a kényelemnek, a hely kihasználásának, s a legkiválóbb izlésű díszítésnek. A szalon csillogott a megnevezhetetlen megtört tónusú plüsstől, a fényes, csavart nikkal berendezéstől és tükörüveg-től, s a legújabb stílusban készített padlózat azal, hogy tompította, csak emelte még a fényt.

A még csirában lévő Központi-Colorado-

Californiai Vasut előke az egyik mozgatható nádfonatu székben csinált helyet Sherifnek, egy csomó illusztrált lapot fátoltva el róla, s közben sötét kerek kis szemével jól szemügyre vette emberét. Maga pedig az ő tekintélyes természetével egy másik ilyen kissé törékeny székbe borított el a megroskadásig. Foltos arcu, petyhüdt, keitős tokáju, ötvenes évében lévő férfi volt, aki jobban él, mint amennyire javára szolgált és kifürkészhetetlenül zárkózott arkifejezéssel hallgatta Sherif élénk tejtégetéseit.

Tarvin azalatt Mutriéné ő nagyságával elegyedett beszélgetésbe, amelyben éppenséggel nem volt szó vasuti ügyekről. Véletlenül hallott egyet-mást a Központi Colorado-Californiai Vasut elnökének a házasságáról és úgy találta, hogy az újdonsült menyecske szívesen hallgatja erre vonatkozó hízeigő nyilatkozatait. Elhalmozta az asszonyt udvariasságaival és részletesen elmondta vele a násztűjt. Ez az ut tulajdonképpen még a nászúthoz tartozott, amely után már a denveri rendes családos élet következik. Nagyon nyugtalankodott, jól érzi-e majd ott magát s Tarvin erősen nyugtatgatta, hogy nagyon meglesz elégedve a várossal. Kezeskedett a városért, aranyos alapon élénk színekkel festette, virágfüzérékkel övezte, eszmenyített és anyagi emberekkel népesítette be. Azután dicsőítette az üzleteket és a színházakat, kijelentette, hogy New York elbujhat mellette, hanem azért mindenekelőtt a topazi színházat kell megnéznie. Remélte is melegen, hogy néhány napot Topazban töltenek.

Magát Topazt nem magasztalta olyan tüzesen, mint Denver. Megelégedett azzal, hogy jelezte az ő különös városát s amikor annyira vitte, hogy a fiatal asszony Topazt a nyugat legcsinosabb, a legelőkelőbb, a legvirágzóbb városának tartotta, akkor mátra tért át. A beszélgetés egyébként személyesebb dolgokra fordult és Tarvin minden irányban puhatóldozni kezdett. Később főként az íránt, hogy a gyöngéit fölfedezze. Tudni akarta, hol lehet megfogni az asszonyt,

mert ez volt az ut arra, hogy az emberhez férközhessék, ezt már első szempillantásra megérezte. Az asszony történetét tudta már, apját úgyzóváltan személyesen ismerte. Tarvin egyszer Omahában az ő fogadójaiba szállott. Kérdézősködött a régi ház fölől s érdeklődött az új gazdák iránt, akik gyakran váltakoztak benne. Hogy most kié a fogadó? Bizonyára apjának a főpincére vette át! Hát a szakács? Még most is esurrog a nyála a pompás főztje után. Az asszony jóízűen kacagott és még tulterít rajta a lelkesedésben. Hiszen ebben a fogadóban élte át gyermekkorát, ott játszadozott a hossza folyosókon és a nagy csarnokokban, verdeste a zongorát a női szalonban s nyalakodott az éléskamrában. Persze, hogy ismerte a szakácsot, alaposan, személyesen, sokszor beküldött az neki puddingot még az ágyába is. Az ám, ez a jó ember még most is ott van.

Tarvin az ő nyílt, barátságos viselkedésével, hogy vidám legyen, s azzal a még nagyobb igyekezetével, hogy másokat szórakoztasson, magához vonzotta az embereket. Az ő lelkes, férfias föllépése, az ő derős bizalma, amelylyel az életet hatalmasnak, változatosnak és boldogítótnak fogta fel, melegséget árasztott. Az emberekhez egyforma jóindulattal közeledett mindenki iránt rokonzéssal viseltetett, mindenkét testvérül fogadott, aki csak ellene nem tört.

Ilyen módon egészen bizalmasá lett Mutriénével, s a fiatal asszony csakhamar arra kérte, hogy menjenke a kocsii végére a nagy ives ablakhoz, s mutassa be neki az arkansasi hegyvidék völgykalanaira nyíló kilátást. Lekuporodtak a kocsii padozatára, hogy a fejük fölött függő, hatalmas sziklákat élvezhessék, s a sziklatömbök kaoszáát bámulták, amely átbocsátva őket magán, ujra egybeolvadt. Erőketlenül és ridegen robotott a vonat ennek az eddig értetlen világ megbontott szépségének a romjai között, csudálatosnak tetszett, hogyan tartja meg az egyensúlyát az alig pallónyi széles ösvényen, amelyet egytelől a folyó, másrésztől a hegyek között vajták a számára.

(Folytatás következik.)

tuat osztrigában volt keresendő, amelyet dr. J. egy héttel a megbetegedése előtt egy ebéd alkalmával megevett. Társaságában négyen nem ettek az osztrigából, egy valaki pedig kettőt-hármat fogyasztott el, de ennek nem történt baja. A második esetben az áldozata egy tizenhat esztendőes fiatalember, akit Dayot tanár figyelt meg Rennesben. Őt egy tuat osztriga elküldése után támadta meg a tifuszos láz, amikor minden fertőzés ki volt zárva. Tehát csak az osztriga közvetítheték a bajt. Parville tanár azon a véleményen van, hogy ilyes esetek sokkal gyakrabban fordulnak elő, mint ahogy nyilvánosságra kerülnek. Azt tanácsolja, hogy ha már nem tudunk lemondani az osztrigáról, akkor legalább a legnagyobb gondossággal járjunk el, mielőtt élvezzük.

— Az öreg katona. Egy angol lap mondja el a következő apróságot. Egy fiatal hadnagy, aki éppen a sandhorsti hadiskolából került ki s afrikai ezredéhez érkezett, egy vidéki város piacán álldogált, amikor egy deres, borotváltan öreg katona áll meg a szomszédságában. Ingujjban, lovasnadrágban széles karimájú kalapban.

— Hallja! — rivall rá a hadnagy. — Nem tudja, mi a fegyelem?

— Ó igen — felelte nyugodtan az öreg katona.

— No, hát akkor össze a bokát!

Az öreg katona összeverte a bokáját s peckesen állt, mint a cövek.

Aztán mereven a kalapjánál tartotta a kezét, amíg csak a hadnagy le nem intette. Egyszermind a lelkére kötötte, hogy máskor meg ne feledkezzék valahogy a szalutálástól. Most újra szabályszerűen szalutált az öreg katona és merev állásban egyszerűen így szólt:

— A nevem... a lovas-brigád parancsnoka vagyok.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Osztrák-Magyar Bank. A jegybank főtanácsosa ma báró Winterstein alkormányzó elnöklésével ülést tartott. A főtanács a gazdasági viszonyoknak és a pénzügyi helyzetnek beható mérlegelése után a bankvezetésnek egy ezzel egybehangzó indítványával megegyezően elhatározta, hogy a kamatlábát nem változtatja meg. Dr. Calligaris Lajos kormánytanácsost, a főtitkárság előadóját a bécsi igazgatóság központi felügyelőjévé és előadójává nevezték ki. Dr. Zudernik Ferencot a letéti osztály igazgatóját pedig a főtitkársághoz hívták be. A letéti osztály vezetésével Krumpöck Károly főfelügyelőt bízták meg. — A jegybank állása július 23-án a következő volt: Bankjegyforgalom 1.312.325.000 kor.

(— 30,845.000 kor.), ére-értékkelcát 1,188,607.000 korona (— 558.000 korona), váltótárca: 302.043.000 korona (— 24,722.060 kor.) lombard-üzlet: 53,739.000 korona (— 1,832.000 korona), adómentes bankjegytartalék: 223,407.000 korona (+ 30,497.000) korona.

A gabonaértékesítés reformja. Jelentős tervvel foglalkozik Darányi Ignác földmívelési miniszter. Hogy a gazdák jobban értékesíthessék, gabona terméseiket és a tőzsdéi árfolyamok hullámzása miatt ne károsodjanak, illetőleg, hogy a kisgazdák is felhasználhassák a kedvezőbb árszempontokat, a miniszter a gabonaközraktári szövetkezetek támogatását, sőt állami segélyezését határozta el. E célból már az ősz folyamán több mezőgazdasági és néhány műszakilag képzett szakértőt fog a minisztérium a külföldi hasonló intézmények tanulmányozására kiküldeni, akiknek beérkezéskor jelentése alapján fogja a kormány és pedig a kereskedői körök bevonásával, a különben régóta sürgetett és a külföldön jól bevált intézményt megvalósítani.

Iparkiállítás Nagy-Kanizsán. Ilyen című hírlünkben megírtuk, hogy a nagykanizsai ipartestület Nagy-Kanizsán iparkiállítást rendez. Erre vonatkozólag arról értesítünk bennünket, hogy a kiállítást nem az ipartestület, hanem az odavalló iparosok rendezik. Az ipartestület ellenzi a kiállítás rendezését. Ebben az ügyben különben holnap a nagykanizsai iparosok értekezletet tartanak, hogy az ipartestület helytelen magatartásával szemben állást foglaljanak.

Az első magyar közműhely-telep. A kisipar modern átalakulása olyan általános és komoly jelző, melylyel most minden nagyobb iparosállam előszere-tel foglalkozik. A gyáripár előnyeit hozzáférhetővé tenni a kézműves-iparosoknak, ezt a célt kívánja előmozdítani, illetőleg a gyakorlatba átvinni a nemrég megalakult Magyar Közűhely-Telep Részvénytársaság, mely hazánkban a kereskedelmi miniszter intézkedési után elsőnek foglalkozott a kisipari műhelyek javításának fontos kérdésével. Ez a társaság, mely még ez évi április 30-ikán alakult meg, most adta ki részletes programját.

E szerint a társaságnak az a célja, hogy közűhely-telepeket létesítsen, üzemben tartson, bérbe adjon, a műhelyben villamos-hajtóerőt és világítást szolgáltatson a kis- és középiparosok részére. Terve vette továbbá elektro-motoroknak, munkagépeknek és gépberendezéseknek megszerzését, eladását, bérbeadását és a rendszeres áruvarozást a műhely-bérlők részére. Az új közűhelytelepek Budapest és Erzsébetfalva között épül, a viciális és zimosny vasútállomás és a Duna közvetlen közelében. Kiváló előnye az intézetnek egyeztet a fővárosban való állandó összeköttetése, másrészt a kisvárosi előnyeinek kiaknázása s az iparosok és munkások javára kedvező élelmiszer, lakás, egészségügyi viszonyok, olcsó közlekedés stb. A telep 3600 négyzetméter területet foglal el. A főépület mellett van a melléképület és a fedett raktár. Az egyes műhelyhelyiségek nagysága az eltolható vasbeton-közfalak segítségével tetszés szerint változtatható; minden műhelynek külön bejárata van s a folyo-

sókról könnyen megközelíthető. A világítás, fűtés, szellőztetés, vízvezeték berendezése mintaszerű. A magyar közűhelytelep részvénytársaság helyiségei már november hóban készen állanak a bérlők rendelkezésére. A társaság részvénytőkéje 600.000 korona. Igazgatósága a következőképp alakult meg: Elnök dr. Neményi Ambrus, alelnök Urbán Adolf igazgató. Az igazgatóság tagjai: Baader Henrik, Edvi Illés Aladár, Gelléri Mór, dr. Szirmai Rikárd és Wolf Sándor, ez utóbbi egyszersmind ügyvivő igazgató.

Differenciális üzlet a berlini tőzsdén. A berlini tőzsdén tegnap nagy izgatottságot keltett egy kölni cég differenciális üzlete. Salmony és fia kölni bankcég, hogy különbözőzeti üzletből eredő 800.000 márka tartozásától megszabaduljon, az üzlet ellen a játék kifogását emelte. Ezzel a kifogással eddig csak magánfelek életek a legfőbb biradalmi törvényszék egy határozatának alapján, amely szerint a játék-fogásnak csak akkor van helye, ha az illető személy, aki a kifogást emeli, a tőzsdéi határidő jegyzékbe bevezetve nincsen. Nem gondolta senki, hogy a kereskedői hitel és megbízhatóság ellen egy ilyen előkelő bankcég ennyire véthet. A felháborodás még nagyobb volt a cég ellen arra a hírre, hogy a cég ezt a lépést nem kényszerűségből, hanem nyereszkedési vágyból tette. Ebben az ügyben a Nationalbank, a Dresdener Bank és a Commerz- und Disconto-Bank vannak érdekelve.

Sorsolás. A Magyar Jeldzőlog-Hiteibank háromszázalékos nyeresémetévének tegnapi huzásánál a következő számok nyertek: 200.000 koronát 3287 sorszám 79. sz.; 5000 koronát 6648 sorsz. 11. sz.; 2000 koronát 1621 sorsz. 39. sz.; 1811 sorsz. 78. sz. és 2191 sorsz. 99. sz.; egyenkint 400 koronát nyertek: 406 sorsz. 62. sz.; 631 sorsz. 44. sz.; 995 sorsz. 94. sz., 1011 sorsz. 64. sz., 1047 sorsz. 55. sz., 1107 sorsz. 1. sz., 1315 sorsz. 10. és 33. sz., 1534 sorsz. 20. sz., 1607 sorsz. 73. sz., 1648 sorsz. 40. sz., 1830 sorsz. 91. sz., 1856 sorsz. 14. sz., 2122 sorsz. 23. sz. és 2624 sorsz. 62. sz. A 220 koronás díjak huzásánál az 1740 sorozatszám huzatott ki. A nyereseményeket 1900. október elsejétől fizetik ki.

Szovszarak. A kontingens nyersszesz ára Budapest 40 korona pénzben, 40-50 korona aruban. Bécsben az irányzat valamivel szilárdabb. A kontingent nyersszesz ára 44-20 korona pénzben, 44-60 korona aruban.

Szavasmarhavásár. (A budapesti marhavásár-teri vásári pénzár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökrök 1154 darab, magyar tehén: 795 darab, szerbiai ökrök 1085 darab, szerbiai tehén 138 db, boszniai ökrök — drb, boszniai tehén — drb, bivaly 126 drb, bika 161 darab, összesen 3459 drb. Gazdasági marhák: Igás- és hizalmi való ökrök 178 darab, fejős tehén 145 darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zaráig, vágómarhákért: Magyar hizott ökrök, legjobb minőségű 62.— K-tól 63.— K-ig, kivételesen 72.— K., 100 kilónként 60 súlyban, középmínőségű 56.— K-tól 60 K-ig, silányabb minőségű 50 K-tól 54 K-ig. Magyar paraszmarha jobb minőségű 50 K-tól 55.— K-ig, kivételesen —. K-ig, silányabb minőségű 44 K-tól 48 K-ig.

A T Ű Z

— REGÉNY —

Írta: GABRIELE D'ANNUNZIO

(58)

— Most az ablakhoz megy s kinéz a tengerre, amely biborszint ölt magára és vele van anyánk és szől: „Ki tudja, nincs-e Stelio azon a vitorlás bárkán, amely ott kifeszített szárnyakkal várja a szellőt! Megígérte, hogy egyszer váratlanul betoppán a tenger felől.” És azt hiszem, fáj a szíve.

— Hát mért váratod így meg?

— Igazad van, Fosca. Néha hónapokon át a messi tavóban élek s úgy érzem, hogy az életem teljes. De ime, jön egy óra, amelyben úgy érzem, hogy semmi sem oly szép ezen a világon, mint az a szempár. S akkor úgy vágyom vigasztalásra. A tírreni tengerészek azt mondják, hogy az adriai tenger Velence öble. Elgondolom, hogy a házam erre az öblre nyílik s mindjárt közelebbnek érzem.

A parthoz értek. Még egyszer visszatekintettek az imádságos szigetre, az ég felé könyörgő ciprusokra.

Beleülték a bárkába. Hosszu ideig nem szóltak egy szót sem. Burano és Torcello úgy hatottak az alkonyat gazdag színeiben, mint két megfeneklett galya. A felhők hosszú nyájakban usztak a dalmát hegyc felé.

— Most, hogy a mű tervezete kész, már csak éppen nyugalomra van szükségem a munkához — szólt az asszony halkán, rábeszélő hangon, miközben hevesen dobogott a szíve. — Ugy-e bár odaleltem, a házadban egyre csak dolgoztál? Semmi más helyen nem szabadulhatsz annyira a kételyeidtől, mint ott. Tudom biztosan. A költő szólt:

— Igazad van. Ha elragad minket a dicsőség szenvedélye, azt hisszük, hogy a művészetet ostrommal, harsonnával kell hatalmunkba keríteniünk, holott pedig csak az a mű ér valamit, amely néma csöndben születik, kemény és tiszta magányban, a lélek és test teljes odaadásával. Csak így ölthet formát az Eszme, amely hódító erőként él majdan az emberek között.

Az asszony szeme könynyel telt meg, látván e férfias szenvedély mélységét s a hősi önuralom kényszerét. E hatalmas akaratl szemben kicsinynek látszott neki minden egyéb.

— Menj, menj a te tengeredhez, a te házadba. Gyujtsd meg mécesedet, hogy a te olajfáid olaja lángoljon benne! S ha elfáradtál, majd hűgoddal kinézel az ablakból a tengerre...

A nap éppen a dolomit-hegyc esuását érintette. A felhők széjjelfoszadoztak, mintha esatát vesztettek volna. Messzi, messzi látszottak a szigetek. Az egész öböl úgy hatott, mintha zászólón, fegyverzetten közelednek rajta egy hódító had.

— És ha ő esetleg munkámba pillantva kérdőzködnék a szűzről, aki Antigone panaszait olvassa?

Az asszony összeresztent.

— És ha kérdőzködnék ama tragikus testvér szerelméről, aki felforgatja a régi sírokat?

Az asszony visszaretent ennek elképzelésétől.

Az asszony nem talál szótak hirtelen zavarában. Hallgattak mind a ketten. Az alkonyat elhagyatottságának nagyszerűsége mindkettejük lelkében a misztikus végzettség érzését keltette, valamely meghatározatlan fölelem fogta el őket. Velence sötéten fektűt előtűk a vizen, gyöket viola ködfátyolból emelkedtek ki a márványtagok, amelyekben az imára szólító bronzbarangok érzik.

Hosszas hallgatás után Stelio kérdően fordult Foscarina felé.

— És te mit fogsz mivelni?

Az asszony nem válaszolt.

Szent Márk harangjai megadták a jelt az Angyal Údvözeire, a hatalmas zongés messzi elszállt a biborvicek felett. Es mind a többi templom harangja válaszolt rá bronzszaván, zongésuk hatalmas karba egyesült, mind e kövek és mind e vizek felett.

A gondola e harangzongés közepetteszaladt át a sötét sikátorokon, a hidasckák alatt.

— Daniele! te vagy?

A fundamenta Sanudon, a háza ajtaja előtt úgy rémlett Stelioának, mintha Daniele Glauco alakját látna.

— Oh Stelio, hogy vártalak! — kiáltott feléje a harangzongés közepette. — Meghalt Wagner Rikárd!

Ugy látszott, mintha a világ nagyot vesztett volna az értékéből.

A nomád asszony összeresztent minden bátorságát és felkészülődött az utazásra. Ama hős, aki kite-ritvefekűt a ravatalon, szinte fölvillanyozta mind a nemes sziveket. Az asszony értett hozzá, hogy ezeket az erős benyomásokat átvigye az éleibe.

Megtörtént, hogy barátja éppen beköszönött hozzá, amidőn összerakozgatta a kedvenc könyvet, az apróságokat, amelytől soha sem vált meg, a képeket, amelyekben vigaszt talált.

— Mit csinálsz? — kérdezte.

— Utra készülődöm.

Látta, mint változik el a költő arekifezése. De nem habozott.

— Hova mégy?

— Messzire. Tul az oceanon.

Egy kicsit elhalványodott a férfi. De rögtön kételkedni kezdett; azt hitte, hogy nem mond igazat az asszony, hogy csak próbára akarja tenni, vagy hogy elhatározása még korántsem megingathatatlan s hogy várja, hogy lebeszéljék a tervéről.

— Erre határozad magadat, így, egészen hirtelenül?

(Folytatása következik.)

Tarka hizott ökrök, legjobb minőségű 64 K-tól 70. — kivételesen — K-ig, középminőség 56 K-tól 62 K-ig, silányabb minőség 50 K-tól 54 K-ig. Szerb és boszniai ökrök legjobb minőségű 50 K-tól 60. — K-ig, kivételesen 64 K-ig, silányabb minőségű 42. — K-tól 48. — K-ig, Bika jobb minőségű 56. — K-tól 63. — K-ig, kivételesen —. — K-ig, silányabb minőségű 44. — K-tól 54 K-ig. Bivaly 32 K-tól 44 K-ig, kivételesen —. — K. Magyar tehén 42. — koronától 54. — koronáig, kivételesen —. — koronáig, Tarka tehén 46. — koronától 66. — koronáig, kivételesen — koronáig. Gazdasági marhákért: Igás ökrök elsőrendű 62 K-tól 66 K-ig, kivételesen — K 100 kilónként, 700 K-tól 780 K-ig páronként, közép 56. — K-tól 60 K-ig, 590 K-tól 680 K-ig páronként. Hízlati való ökrök fehér 100 kg.-ként — K-tól — K-ig. Fejőstehén keresztelt szines 140 K-tól 230 K-ig dronként, bonyhádi faj 240 K-tól 390 K-ig, kivételesen — K-ig dronként. Igás bivaly — K-tól — K-ig páronként. — Végómarhából a felbajtás 1000 dróbal nagyobb volt ugyan a mult hetinél, idegen vevők is nagyobb számmal vettek részt a bevásárlásban, mindazonáltal a mult heti árak elsőrendű és jobb minőségűeknél 1—2 koronával, gyenge minőségűek némely esetben 3 koronával métermázsánként csökkentek. Jármos ökrök iránt az érdeklődés változatlan árak mellett elég élénk. Fejős tehének árai darabonként 10—20 koronával hanyatlottak.

Borjavasár. 1900. évi július hó 26-ikán. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvényirtáságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borjú 532 drb, leölt borjú — db, bécsi élő borjú — db, — db, horvát, nővendék marha — darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Arjegyzés azonos tételekkel: Arjegyzések, Belföldi élő borjú 46—70 f.-ig, I. r. 71—82 f.-ig, kivételesen 88— f. 1 kilónként, leölt borjú I.-ig, II. r. — f.-ig, kivét. — f. kilónként, levonás nélkül. Bécsi leölt borjú — f.-ig. Nővendék marha — f.-ig I kilonként, I. r. — f.-ig, Bárány élő — k., leölt bárány — k., kivételesen ár — k-ig páronként. Keeske — k-tól — k.-ig. A csekély felhajtáshoz az üzlet vontatott. Dacára annak az árak javultak.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-árakodónál lévő székfővárosi sertés-konzumvásár-árjegyzése 1900. évi július 26. Készlet 245 darab. Érkezett 655 darab. Összesen: 930 darab. — Eladatok: 703 darab. Maradt 222 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. súlyban 91—96 koronaig, 220—280 kgr. súlyban 91—96 koronaig, 320—380 kgr. súlyban 90—96 k.-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilos 88—90 koronáig. Malac 84— koronáig 100 kilonként. A vasár lanyha volt.

Bécsi juhvásár. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) Felhajtott 1123 db. Az irányzat élénk. Jegyzetett: I. rendű juh 50—53, kivételesen —, kiverési juh 44—48 korona.

Bécsi szurómarhavásár. Július 26. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra telthoztak 894 darab levágott sertést, 179 darab levágott juhot, 71 darab leölt bárányt, 3048 darab élő borjút, 1925 darab élő sertést.

Eladási árak: Levágott borjú 72—98 fillér, elsőrendű 1—112 f. kiv. — fillér, élő borjú 60—76 fillér, kivételesen — fillér, legelsőrendű 96—104 — fillér, fiatal sertés 64—84 fillér, kivételesen — f., levágott nehéz sertés 84—96 fillér, kivételesen — fillér, husra hizalt sertés — fillér, zsirra hizalt sertés fillér, könnyű sertés 84—96 fillér, elsőrendű sülős 84—109 fillér, gyengébb — fillér, levágott juh 76—88 fillér, bosnyák silányabb sertések — fillér, kilogrammonként. Bárány 10—24 korona, kivételesen — korona páronként.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, július 26.

A mai buzaüzlet kellemes hangulatban nyílt meg. Forgalmába került 12.000 métermázsas buza tartott árakon. Zárlat felé finomabb minőségű áruért néhány fillérrel magasabb árakat fizettek. Rozsból 1500 métermázsas került a forgalomba árváltozás nélkül.

Eladatok:

Ó-buza. Tiszavidéki: 400 mm. 80-5 k. 7 K. 77 1/2 f. felső, 1700 mm. 80 k. 7 K. 90 f., 1000 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 800 mm. 78-5 k. 7 K. 60 f. felső.
Szentesi: 1200 mm. 77-8 k. 7 K. 66 f.
Hódmezővásárhelyi: 2000 mm. 77-2 k. 7 K. 67 1/2 f., 100 mm. 77-2 k. 7 K. 67 1/2 f.
Fehérmegyevidéki: 500 mm. 77 k. 7 K. 45 f., 300 mm. 73 k. 7 K. 10 f.
Arad: 100 mm. 77 k. 7 K. 50 f.
Keszthelyvidéki: 200 mm. 78 k. 7 K. 67 1/2 fillér.
Bácskai: 1000 mm. 74-5 k. 7 K. 15 f., 873 mm. 72-5 k. 7 K. 15 f.
Hartai: 1400 mm. 75-5 k. 7 K. 50 f.
Tolnai: 875 mm. 76-5 k. 7 K. 30 f.
Bánsági: 1300 mm. 74-8 k. 7 K. 20 f., 1700 mm. 74 k. 7 K. 27 1/2 f.
Beckerkeréki: 1200 mm. 75 k. 7 K. 12 1/2 fillér.
Hódmezővásárhelyi: 1000 mm. 77 k. 7 K. 65 f.
Rozs. 200 mm. 6 K. 55 f. kevert, 100 mm. 6 K. 35 f. kevert.
Uj buza. Tiszavidéki: 200 mm. 82 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 60 f. felső rozsos, 100 mm. 80 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 79-4 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 400 mm. 78 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 400 mm. 78 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 56 1/2 f., Pestvidéki: 600 mm. 79 k. 7 K. 56 1/2 f.,

150 mm. 78-5 k. 7 K. 85 f., 500 mm. 78 k. 7 K. 45 f. sárga.

Bácskai: 150 mm. 78-7 k. 7 K. 60 f.

Aradi: 200 mm. 78 k. 7 K. 70 fillér.

Mind 3 hónapra.

Rozs (uj): 200 mm. 6 K. 70 f., 200 mm. 6 K. 62 1/2 f., 200 mm. 6 K. 60 f., 150 mm. 6 K. 40 f., 500 mm. 6 K. — f.

Készpénzfizetés mellett.

A készrua hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	klós	10 kilogramm ár		50 kilogramm ár	
		K-tól	K-ig	K-tól	K-ig
tiszavidéki	6	75	73,5	79	77,5
"	7	74,5	73	78	76,5
"	8	74	72,5	77	75,5
"	9	73,5	72	76	74,5
"	10	73	71,5	75	74
"	11	72,5	71	74	73,5
"	12	72	70,5	73	73
"	13	71,5	70	72	72,5
"	14	71	69,5	71	72
"	15	70,5	69	70	71,5
"	16	70	68,5	69	71
"	17	69,5	68	68	70,5
"	18	69	67,5	67	70
"	19	68,5	67	66	69,5
"	20	68	66,5	65	69
"	21	67,5	66	64	68,5
"	22	67	65,5	63	68
"	23	66,5	65	62	67,5
"	24	66	64,5	61	67
"	25	65,5	64	60	66,5
"	26	65	63,5	59	66
"	27	64,5	63	58	65,5
"	28	64	62,5	57	65
"	29	63,5	62	56	64,5
"	30	63	61,5	55	64

Egyéb gabonafajták	klós	10 kilogramm ár	
		K-tól	K-ig
Rozs	uj	70-72	6,0-6,65
"	elsőrendű	—	0,0-0,10
"	másodrendű	—	0,0-0,10
"	telarmány	66-68	5,90-6,10
"	északi való	62-64	5,70-5,90
"	északi való	64-66	5,90-6,10
"	sűrűszőrű való	60-61	5,50-5,70
"	—	39-41	5,00-5,20
"	—	—	5,85-6,05
"	—	—	6,00-6,20
"	—	—	13,50-13,80
"	—	—	5,00-5,20

A határidőfizet. folyamán a következő kötések történtek:

Buza októberre . . . 7.67-7.65-7.62-7.63-7.61
Rozs októberre . . . 6.78-6.77-6.76-6.75
Zab októberre . . . 5.18-5.19-5.20
Tengeri júliusra . . . —
Tengeri augusztusra . . . 6.04-6.03-6.02-6.01-6.02
Tengeri májusra (1901.) . . . 4.93-4.94-4.90-4.91.

Déli egy óraok a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsden:

Buza októberre . . . 7.61 pénz 7.62 áru
Buza áprilisra . . . 7.95 " 7.96
Rozs októberre . . . 6.77 " 6.78
Zab októberre . . . 5.19 " 5.20
Tengeri júliusra . . . 6.03 " 6.09
Tengeri augusztusra . . . 6.01 " 6.02
Tengeri májusra (1901.) . . . 4.90 " 4.91
Rozs augusztusra . . . 13.40 " 13.50

Délután fél 5 óraok zárul:

Buza októberre . . . 7.56-7.57
Buza áprilisra . . . 0.—0.—
Rozs októberre . . . 6.71-6.72
Tengeri augusztusra . . . 6.01-0.—
Tengeri májusra (1901.) . . . 4.84-4.85
Zab októberre . . . 5.18-5.19
Rozs augusztusra . . . —

A budapesti értéktözsde.

A mai értéktözsde irányzata kissé bágyadtabbnak volt mondható. A glasszovi vaspánc némi gyengülése a mi bányáértékeinket is részben kedvezőtlenül befolyásolta, azonkívül a vezető értékekben is egy két nap óta megszűntek a fedezések, miáltal a cölisse batorságot merített újból eladásokra.

A helyi piac az előtözsden alárendelt forgalmat tanusított, csupán Közútiiban esett néhány kötös tartott árak mellett.

A déli tözsde ismét a már napok óta tartó gyengeség befolyása alatt állott, Közúti vasut kivételével, mely ma már körülbelül 611.— árfolyamot is elért.

A valuták és ércváltók nyugodtak.

Az előtözsde: tartott.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 689.—690.—, Osztrák hitelrészvény 667.25-671.—, Osztrák-Magyar államvasut 657.75-659.50, Rimamurányi részvény 515.— korona.

A déli tözsde: valamivel gyengébb.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 689.—689.50, Osztrák hitelrészvény 667.75-668.50, Osztrák-magyar államvasut 656.75-658.—, Rimamurányi vasmű részvény 517.—518.—, Déli vasut 110.—112.—, Közúti vasut 604.—610.— korona.

Forgalomba került: Magyar hitelrészvény 689.50-689.—, Magyar jelzálog hitelbank részvény 426.—, Osztrák hitelrészvény 668.50-667.75, Közúti vasut részvény 604.—610.—, Déli vasut részvény 114.—, Osztrák-magyar államvasut részvény 656.75-658.— korona árfolyammal.

Utótözsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény (68.—, Magyar hitelrészvény 689.—, Leszámloló bank részvény 454.—, Rimamurányi vasmű részvény 516.—, Osztrák-magyar államvasut részvény 658.50, Közúti vaspálya részvény 608.—, Villamos vasut 290.— korona árfolyammal.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar —, korona, vörös aprószemű —, korona, vörös erdélyi —, korona, vörös bánsági —, korona, közepesemű —, korona, nagyszemű —, korona, Disznózsir: budapesti 54.—54.50 korona, vidéki —, korona, Táblaszalonna: légszárított vidéki —, korona, városi 4 darabos 46.—46.50 korona, 3 darabos 52.—53.— korona, füstölt —, korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség —, korona, 120 darabos —, korona, 100 darabos —, korona, 85 darabos —, korona azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség —, korona, 100 darabos —, korona, 85 darabos —, korona, Szilvaiz: szilvómiai —, korona, szerbiai 18.—18.50 korona azonnali való szállításra.

A bécsi értéktözsde.

A szerb események az előtözsde kedvezőtlenül hatottak. Az ultimo ellátásánál darabhiány mutatkozott hitelrészvényekben és ezek 3/4-4% mellett prolongáltak.

Déli tözsden teljes üzletlenség.

Zárlat szintén üzletlenség.

Bécs, július 26. (Magyar értékek zárlata.) 4% aranyjárdék 115.20. Tiszai és szegedi kölesén sorsjegy 139.—, Magyar vasuti kölesén ezúttalban 99.35, Magyar keleti vasuti állami kötvény 117.75, Magyar leszámloló és pénzügybank —, Rimamurányi vasműrészvény 515.—, Magyar koronajárdék 90.90, 4% os Magyar földterem. kötvény 90.20, Magyar hitelbank részvény 688.—, Magyar nyaroményi kölesén sorsjegy 158.—, Kassa-oderbergi vasuti részvény 348.—, Magyar kereskedelmi bank —.

Bécs, július 26. (Osztrák értékek zárlata.) 4 1/2% papírjárdék 97.45, 4% os osztrák aranyjárdék 115.60, 1860-iki sorsjegy 133.75, Osztrák hitelrészvény 687.—, Angol-osztrák bank 276.50, Bécsi bankgyűlésület 492.—, Osztrák-magyar bank 1701, Déli vasut 109.50, Dunacsanakjárdék részvény 736.—, Dohányrészvény 284.—, Császári és királyi arany 114.00, Német bankváltók 118.55, 4 1/2% os ezüstjárdék 92.25, Osztrák koronajárdék 97.40, 1864-iki sorsjegy 103.—, Osztrák hitelintézeti részvény 677.—, Unionbank 555.—, Osztrák Länderbank 417.50, Osztrák-magyar államvasut 452.50, 20 frankos arany 19.32, Londoni váltóár 242.75, Bécsi Tramway Lít B. 280.50, Bécsi Tramway Lít B. 272.—, Lipót kohó 410.—, Az irányzat bágyadt.

Bécs, július 26. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni macsóforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 687.—, Magyar hitelrészvény 689.—, Angol-Osztrák bank 276.50, Bécsi bank egyesület 492.—, Union bank 556.—, Länderbank 417.50, Osztrák-magyar államvasut részvény 657.—, Lombard 106.—, Elbavölgyi vasut 463.—, Északnyugati vasut részv. 455.—, Dohányrészvény 285.—, rimamurányi vasmű 516.—, Alpesi bányarészvény 442.—, Májusi járdék 97.45, Magyar koronajárdék 90.90, Török sorsjegyek 104.—, Német birodalmi márka 118.62, Napoleon d'or 1933.

Külföldi értéktözsdek.

Berlin, július 26. (Térségi tudósítás.) Biztatás hiányában a tözsde eleinte a kedvező bankkimentés ellenére kedvetlen volt. Később a kohó- és közérzésrészvények kedvező évi mérleg híreire tetemesen javultak, ami a bécsi és londoni tözsde kedvezőbb irányzatával kapcsolatosan kedvezően hatott az egész irányzatra. Amerikai vasutak New Yorkra, osztrák vasutak Bécsre gyengültek. A pénz-bőség még egyre tart. Ultimopénz 4% Magánleszámlókat kamatlat 4%.

Berlin, július 26. (Zárlat.) 4 1/2% os papírjárdék —, —, 4% osztrák aranyjárdék 97.60, Elbavölgyi vasut —, Magyar koronajárdék 90.90, Osztrák-magyar államvasut 139.25, Kassa-oderbergi vasut —, Bécsi váltóár 84.25, Magyar vasuti beruházási kölesén 106.80, Alpesi bányarészvény —, Disconto-Commandit 175.90, Általános villamoserő Edison 226.10, Gelsenkircheni 193.00, Laura-kohó 215.75, 4 1/2% os ezüstjárdék 96.40, 4% magyar aranyjárdék 96.60, Osztrák hitelrészvény 207.75, Déli vasut 25.30, Károly Lajos vasut —, Orosz bankjegy 216.—, 4% os új orosz kölesén 97.30, Török dohányrészvény —, Trust járdék 93.—, Magyar hitelbank —, Dynamit 147.75, Harpeni 186.50, Az irányzat csendes.

Berlin, július 26. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Nagyszámú magyar aranyjárdék 96.80, Magyar koronajárdék 90.80, Osztrák hitelrészvény 207.90, Osztrák-magyar államvasut 139.10, Déli vasut 27.30, Északnyugati vasut —, Elbavölgyi vasut —, Orosz bankjegy készpénz 216.—, Buschthradai —, Orosz bankjegy —, (Ultimo) Lombard —.

Hamburg, július 26. (Zárlat.) 4 1/2% os ezüstjárdék 96.20, 1890. sorsjegy 136.—, Déli vasut 25.50, 4% osztrák aranyjárdék 97.10, Osztrák hitelrészvény 207.80, Osztrák-magyar államvasut 139.—, Olasz járdék 92.75, 4% magyar aranyjárdék 96.10, Az irányzat csendes.

Frankfurt, július 26. (Zárlat.) 4 1/2% os papírjárdék 96.60, 4% osztrák aranyjárdék 97.30, Magyar koronajárdék 90.65, Osztrák-magyar bank 120.50, Déli vasut 25.50, Elbavölgyi vasut —, Londoni váltóár 204.68, Bécsi bankgyűlésület 123.60, Villamos részvény 127.50, 3% os magyar aranykölesén —, 4 1/2% os ezüstjárdék 96.25, 4% magyar aranyjárdék 96.40, Osztrák hitelrészvény 208.—, Osztrák-magyar államvasut 129.20, Északny. vasut —, Bécsi váltóár 842.33, Párisi váltóár 814.25, Unionbank —, Alpesi bányarészvény 222.—, Az irányzat szilárdult.

Frankfurt, július 26. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok januárja. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 208.—, Osztrák-magyar államvasut 139.50, Déli vasut —, Osztrák aranyjárdék —, Olasz járdék 92.50, Laura-kohó 214.25, Harpeni 186.90, Discont —, Alpesi —, Bécsi bankgyűlésület —, Az irányzat csendes.

Páris, július 26. (Zárj.) Osztrák-magyar Államvasút... 4 1/2% osztrák aranyjárdék 96.25. Osztrák Länderbank 109.—, 3% francia járadék 99.80. Ottomanbank 528.—, 3 1/2% francia járadék 102.47. Alpeisi bányá részvény —, Déli vasút —, 4% magyar aranyjárdék —, Párisi bankrészvény 10.38 Olasz járadék 91.65. Francia törleszt. járadék 99.—, Osztrák földhitelintézeti részvény —, Török dohányrészvény 312.—, Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Július 26. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű; Oreg nehéz (párkint 400 kilogramm felüli súlyban) 90—91 fillérig, Oreg közép (párkint 300—340 kilogramm terjedő súlyban) —, krajcárig. Fialat nehéz (párkint 320 kilogramm felüli súlyban) 93—94 fillérig, Fialat közép (párkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 92—93 fillérig, Fialat könnyű (párkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 93—94 fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (párkint 280 kilogramm felüli súlyban) —, krajcárig, Közép (párkint 240—260 kilogramm súlyban) —, krajcárig, — Könnyű (párkint 240 kilogramm terjedő súlyban) —, krajcárig, — III. Romániai: Nehéz (párkint 320 kilogramm felüli súlyban) —, fillérig, — Közép (párkint 250—320 kilogramm terjedő súlyban) fillérig, — Könnyű (párkint 250 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachel), Nehéz (párkint 240 kilogramm terjedő súlyban) —, fillérig, — Könnyű (párkint 250 kilogramm terjedő súlyban) —, krajcárig, V. Szerbiai: Nehéz (párkint 280 kilogramm felüli súlyban) 93—94 fillérig, — Közép (párkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 92—94 fillérig, Könnyű (párkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 93—94 fillérig. Sertésárak száma: 1900. júl. hó 24. napján volt készlet 43.814 darab, 1900. július hó 25. napján felhajtott 88 darab, 1900. évi július 25. napján elszállított 386 darab, 1900. július hó 26. napjára maradt készletben 43.516 darab.

Időjelzés.

A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése.

Budapest, július 26.

Az északi depresszió befelé nyomul a kontinensre és erősen süllyesztette a légnyomást észak-nyugati Európában — ugyanott zivatarokat is okozva. A magas nyomás délen és nyugaton tartja magát.

Az idő az északi depresszió környékét kivéve meleg, száraz és derült.

Nálunk az idő az erdélyi Kárpátokban esett csekély esőktől eltekintve, általában derült, száraz és meleg.

Küldte: Egyelőre még derült, száraz és meleg idő várható. Később északra bomlás és zivatarok valószínűk.

Napirend.

Naptár. Péntek, július 27. — Római katolikus: Pantaleon. — Protestáns: Pantaleon. — Görög-ortodox: (július 14.) Agulio. — Zsidó: Ab. I. R. Ch. — A nap két 4 óra 16 percek. — Nyugszik 7 óra 24 percek. — A hold két 5 óra 18 percek reggel. — Nyugszik 7 óra 25 percek délután.

A miniszterek nem fogadnak. Nemzeti Múzeum: Régisírtára nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi irái 1 korona belépő-díj mellett megtekinthetők.

Iparművészeti múzeum zárva. Országos Képtár a népközpont szomszédos képek kiállítása az Akadémiaiban nyitva délelőtt 9—1-gig.

Egyetemi füvészkert az Üllői-úton, nyitva délelőtt 8—12 óráig és délután 2—6 óráig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva d. e. 9—12 óráig délután 3—6-gig.

Közlekedési Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12 óráig és délután 3—5 óráig.

Államújságár a városigeti műcsarnokban nyitva délelőtt 9 órától délután 6 óráig.

Földtani múzeum zárva. Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-út 72.) nyitva d. e. 9—1 óráig.

Az összes könyvtárak zárva vannak.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Iratgatóság: VII. kerület Kerepesi-út 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-út 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Keleti mintafar és kereskedelmörtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-inari kiállítás (melyben az üzletvezetéshez frustatásokat is oszkoztól) a városipleti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi (kirendeltségek központi üzletvezetősége Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Viz állás.

Table with columns for location (Inn, Duna, Sándorfing, Passau, Lina, Bécs, Pásony, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Gombos, Ujvidék, Paneova, Orsova, Magyarfalva, Várna, Vác, Trecsén, Szendrő, Szabolcs, Rába, Győr, Dráva, Pécs, Zala, Barcs, Eszék, Mura, Száva, Záhony, Miskolc, Szamos, Kraszna, Laboreca, Ung) and water level (Tízsa, Tokoháza, V. Namány, Tokai, Tiszaföld, Sónok, Szendrő, Tisza-Beosa, Óudova, Topolya, Tódroz, Sajó, Herold, Berettyó, Kőrös, Maros, Temes, Tisza, Beekerek) with corresponding water levels.

Titkos betegségek gyógyítása a specialista legjobb ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalatai alapján. Dr. FABINYI J. v. kórházi orvos, specialista. Gyógyít legrovidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknak és nőknek: húgyúti betegségeket, hólyagbetegségeket, vesekőseket, epeköveket, emelkedett vérnyomást, makacs borbájokat és az énfertőzések által okozott betegségeket. Meglepetésként az eredményes férfiú gyengeségének (impotencia) egy fiatal, mint öregebb egyéneknek. Belső siker folytán a honorárium utólag is szűkebb. Levelekre díjtalanul válasz; kívánságra gyógyszer. Lakás: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz., (Dohány-utca sarkán, I. emelet). Délelőtt a lépésnél. Külön váróterem. Rendelés délelőtt 9—3-gig, este 6—8-gig.

Butorok hitelre a legolcsóbb árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Főfelügyelőségével szolgál VARGA IGNÁC hitelfőnök Budapest, IV., Koronaherceg-utca 2., butorraktárban. A legújabb árjegyzőket több mint 300 képpel 25 krnak bélyegben való bekioldása ellenében franco küldjük.

HOGK JÁNOS KÉPES BIBLIÁJA 50 színes képpel, díszes vászonkötésben ára 4 korona, a legszebb alkalmi ajándék. Kapható a kiadóhivatalban: V. Váci-utca 21. sz., valamint minden könyvtárban és kávéházban.

Vérflak figyelmebe. A legmakacsabb és idült húgyúti betegségeknél (magyaros stb.) egyedül gyors a biztos sikerrel használható a „Gonorrol-pilulák”, melyek egyedül csak Sillertein S. vezetésű laboratóriumában Bécs IX. Rossauerlände 35. kaphatók, ára egy doboznak 2.50 frt (ezen összegget leveleibélyegben is lehet bekioldni).

DURBINTS SÓGOR Mert mondom, ha már írtak könyvet a lórusi, gesztorúri is, miért ne lehetne könyv a sógorral is? Vagy más szóval ez a könyv főképpen a Durbints sógorral foglalkozik, benne van a sógor izothalála is még más efféle keszörves történetek. Egy könyv 1 forint. Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18.

Ideg- és nemi betegségek makacs vér- és borbájok, mint gyengeségi állapotok radikális gyógyítására páratlan sikerű gyógyításai folytán legmelegebben ajánljuk Dr. Mitzger Tivadar HIRNEVES HYDRO-ELEKTROTERAPIAI RENDELŐ-INTÉZET Budapest, VI. ker., Teréz-körút 44. I. emelet. Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után is fizethető. Rendelés d. e. 8—1-gig d. n. 2—8-gig. Levelekre díjmentesen válaszoltak. Prospectus ingyen.

Titkos betegségeket Dr. Garai Antal orvos, sebész, szemész- és szülész-dor, volt csás. kir. oszt. főorvos. RENDEL: naponta d. e. 10 órától este délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig. Díjazott levelekre legújabb hírelemmel válaszoltak és megválaszolták is ponton ködve az: Ugyanott megjelenés és szerzőnk: Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető NEPSZERU UTMOZATO (már 15-ik kiadásban megjelen) nemi betegségeket és ezek északi gyógykezeléséhez elmi könyv, volt r. 2 r. 30 kr., most csak 90 kr. A könyv új bevezetővel, lez. aklidve, 1 r. 100 kr. mellett bérmentve v. 50 kr. utánvétel mellett. A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. — II. A nemi ártaló eredete. — III. Az énfertőzések és az énfertőzések. — IV. Húgyúti betegségek (trippa) és húgyúti betegségek. — V. A borbájok (alpbilja). — VI. Fehérvérny. — VII. Énfertőzések. — VIII. Női megbetegedések. IX. A ivarszervek megbetegedéseinek története és prostruáció.

CRÈME DE FANCHON a 3 szív védjegyvel. Rögtön finomított és szűpítő arc krém. Legjobb a világon! Ártalmatlan! (Zsirtalan!) Kis Nagy tégely 1 K. tégely 2 K. Főraktár: „URSITS” gyógyszerár. Budapest, Rákóczy-ter. 3. Vekro 20 fillér. Ühlet bekioldást adó utazó frankó.

Gummi Valódi parisi gyártmány, jótállás mellett, eredeti csomagolásban. Gummi és halhólyag ucacatontok... 1 frtől 8 frtig. Párisi női szivacska... 1.50, 2.00, 3.00. Irrigator... 1.50, 2.00, 3.00. Eredeti pessarium oclusivum (Peliponia) Menzinga ténár szerint vezetől 1.50 frtől 2.50 frtig. Szabad. havibai elemi kőtelék „Diana-Sy” 0.50 frtől 0.75 frtig. — Gyűjtemény urának 3 frtől 10 frtig. 10 frtany megrendelésnél 15% árkedvezmény. Megrendelések pontatlan és dískéret eszközöketnek. es. és kir. szab. kötszer-gyártó KELETI J. Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. Külön helyre szállítás. Ármentes. ingyen. mári borbájokhoz.

PILULE et SIROP BLANCARD. Az orvosudományi Akadémiától javallva. VÉRSEGENYSÉG ADAG: 2—6 pillula naponta. FENÉRFOLYÁS változtatni vasjótól 40, Rue Bonaparte, PARIS. SKROFULOZIS ADAG: 4—3 kishandi naponta.

Világkiállítás Párisban Csupán 360 koronába kerül: Óda és visszautazás BUDAPEST—PÁRIS. II. osztályú gyorsvonattal. Teljes 10 nap tartózkodás, lakás külön szobával. ellátás és naponta belépti jegy a kiállítás területére és 10.000 koronára balesetbiztosítás. Kalauz Párisról. Minden utazó már az utazás előtt kapja utalványát a külön szobára Párisban. Technical vezetés: Thos Cook & Son világutazási iroda. Jegyek kizárólag FUCHS H. váltóházánál, Budapest IV., Keoskeméti-utca 1. kaphatók. Prospektus ingyen és bérmentve.

Magyar királyi Államvasutak. Üzletvezetőség Kolozsvárt. Pályázati hirdetmény. A m. kir. Államvasutak kolozsvári üzletvezetősége a kocsárd-m. vásárhelyi vonal M-Ludás állomása mellett 8 lakház építésére alkalmas, esetleg 2—3 részletből is állhat, összesen mintegy 3000 öölnyi területet vásárolni óhajtván; arra ezennel pályázat hirdetetik. Megkivántatik, hogy a vásárlandó telek lakóházak építésére alkalmas árúvnek ki nem tett terület legyen és hogy az a m-ludasi vasúti állomáshoz lehetőleg közel fekjadjék. Az ajánlatok jogérvényes alakban bélyegzettel és lepecsételve „Ajánlat a m. kir. Államvasutak által M-Ludason vásárlandó telekre 17847/900. szhoz” felirattal ellátva f. év augusztus hó 10-ik napja déli 12 órájig titkárúgunkhoz bekioldendők. Az ajánlatban a megvételre felajánlott terület pontos felvétele, nagysága, az ölenkénti, vagy 1600 ööllel számított holdankénti egységár, telekötényi tulajdonosának, valamint az ajánlattevő neve és lakcímének pontosan kiüntendő. A m. kir. Államvasutak kolozsvári üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között tekintet nélkül az árakra és feltételekre szabadon válasszhasson. Kolozsvár, 1900. július hó 20-án. Az üzletvezetőség. (Utányomás nem díjazatik.)

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Nyári szünet.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Nyári szünet.

VIGSZÍNHÁZ.

Nyári szünet.

NÉPSZÍNHÁZ.

Nyári szünet.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Nyári szünet.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut. 21.

Péntek, 1900. július hó 27-én.

A Kisfaludy Színház tagjainak előadása.

A viceadmiraális.

Nagy operett 3 felvonásban. Zenéjét szerz. Millöcker Károly. Fordította Makai Emil és Kövesi Albert. Kezdeté 7 1/2 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(Budán, a Krisztinavárosban.)

Péntek, 1900. július hó 27-én.

Márkus Emília vendégfelléptével:

Bernardo Montilla.

Dráma 3 felvonásban. Írta Echegaray. Spanyolból fordította Páthy Károly. Kezdeté 7 1/2 órakor

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Péntek, 1900. július hó 27-én.

Sziklai Szeréna k. a. mint vendég.

Tiszturak a záróban.

Francia operett 3 felvonásban. Kezdeté 7 1/2 órakor.

Somossy Mulató

(Nagyszé-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 1/28-kor. Az előadás kezdete 1/29-kor. A Mulató 160-ra szellőztetve van.

Mérsékelt nyári időny helyárrakkal.

Hatásos siker a szennzációs júliusi műsornak.

Joe Frank Jakson

érdekes amerikai Polo nyiklik játékosok, (játékok Trans- val és angol.)

The Martens német ének négyes.

Jeunesse Dorée-csoport

nől trombitás-csoport (10 hölgy).

BERGER TESTVÉREK

szájharmika művészek, madár- és állathangutánzők, Felső-bajorországi táncosok.

Les Sor Borbon's

sziciliái énekes és táncosok.

Ugyint fellépte az összes ujjonnan szerződött művészeknek.

Jegyek elővételben kaphatók Weiss A. dohány nagy- tüzsdé, Karoly-körút 26. és a Mulató nappali pénz- táránál.

A mulató villanyos világítása saját gépei által osz- kolytolták; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyá- rok által készíttetek.

Nevelőnőket

francia, angol és német- honiakat, okl. magyar ta- nítónőket, minden nem- zetségi bonneoktatás-gyer- mektertesztőnőket lelkiis- meretesen ajánlok és el- helyezek izr. okl. tanító- nőket, zene és nyelvisme- retekkel sürögösen kere- sek

Szegheőné S. Lujza

BUDAPEST, VI., Dessewffy-utca 22.

Magyar kir. Államvasutak. Igazgatóság

Hirdetmény.

Menetrend módosítás a vaskapu-titeli vonalon.

A vaskapu-titeli vonalon forgalomban lévő vo- natok f. évi augusztus hó 1-től kezdve Titről köz- vetlenül Ujvidékre, illetve onnan kiindulól fognak közlekedni a következők módosított menetrend szerint: Az 5911. sz. vegyevonat indul Titről d. u. 1 órá- kor, érkezik Ujvidékre reggel 6 órakor; az 5901. sz. személyvonat indul Titről d. u. 1 órá- kor, érkezik Ujvidékre 3 óra 1 pkor. Az ellenkező irányban pedig az 5902. személyvonat indul Uj- vidékről d. u. 5 óra 10 pkor és érkezik Titről este 7 óra 50 perckor. Budapest, 1900. július 23.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Stern, Merkel és társai

Budapest, VI., Szerecsen-utca 35. sz.

Bronz csillár-gyár

légszesz és villamvilágításhoz.

Templomcsillárok minden stílusban.

Dus raktár a LEGOLCSÓBB GYÁRI ÁRAK

mellett. — Villamos világítási berendezések és villa- mos erőátvitel.

Katalógus és költségvetés díjtalan.

Tan- és nevelő-intézet

nyilvánossági joggal

Budapest, Hold-utca 19. sz.

Az intézet 22 év óta áll fenn.

Dr. László Mihály nyilvános főgimnáziumában és nevelőintézetében, mely államérvényes osztály- és érettségi bizonyítványokat állít ki, a beiratások szeptember 1-én kezdődnek. Azonban már most is lehet előjegyezni.

A növendékek lehetnek bennlakók, félkiosztosok és bejárók. Ertesítővel kívánatra készséggel szolgál az igazgatóság.

Dr. László Mihály, igazgató.

Magy. kir. Államvasutak Igazgatóság.

106727/F.IV/1900. sz.

Hirdetmény.

(Gabona és őrlemények soronkívüli szállítása az üzleti szabályzat 55 §. 3. pontjának életbe lépése, a díjszabászerű rakodási időnek 9 nappali órára való (szállítása és vámköltségre rendelt bizonyos szállítmányoknak ideiglenes meg- őrzésre való elfogadása.)

A magy. kir. Államvasutak igazgatósága közli, hogy a nagyméltósága m. kir. kereskedelemügyi Miniszter un engedély alapján az üzletszabályzat 56. § 4. pontja általános határozományoktól eltérőleg a Fiuméba, valamint álta- lában a vánaikföldre rendelt gabonaszállítványokat és őrleményeket soronkívüli és elsősorban fogja továbbítani, 138 forint kezdve, és magyar osztrák forgalomban a kocsiirakománya teherárúkra nézve (elő állatokat és romlandó árúkat kivéve) a felvételi és szállítási határidő iránt az üzletsz- abályzat 55. §. 3. pontját fogja alkalmazni.

A magy. kir. Államvasutak igazgatósága közli továbbá, hogy ugyanezen miniszteri engedély alapján a díjszabászerű rakodási határidőt mindazon árúkra nézve, melyek a mindenkori érvényes díjszabási határozományok szerint a felek által rakandók ki vagy be, 9 nappali órára szállította le.

Hogy a szállító-közönség ezen intézkedés terhet lehetőségek mérvben érezze, intézkedések történtek, hogy ott, ahol a hol a felek kívánják, a ki- és be- rakodás a fél költségére a vasut által foganatosíttassék.

Továbbá megemlítenék még, hogy gabona-őrlemények, 46- és romlandó árú kivételével a vámköltségre rendelt oly egyéb kocsiirako- mány teherállítványok, melyeknek elfuvarozása azonnal nem eszközölhető, a német vasut egyipti üzletszabályzat 43. §. 5. póthatározománya alapján csakis lehető elszállítáráig való ideiglenes megőrzésre fogadtatnak el.

Ezen intézkedés folyó évi július hó 25-én léptek életbe és visszavonásig érvényben maradnak. Budapest, 1900. július 18.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

AZ „ANKER“

élet- és járadékbiztosító-társaság. Magyarországi vezérképviselet: BUDAPEST, VI. ker., Deák-tér 6. szám (Anker-udvar), a társaság saját házában. Alapított 1858.

Összes vagyon ... 134 millió korona
Biztosítási állomány ... 500 millió korona
Eddigi kifizetések ... 221 millió korona

A nyerevényrészesüléssel biztosítottak a vegyes és haláleseti biz- tosításoknál A osztályterv szerint — mint husz év óta — 1899-ben is az évi biztosítási díj 25%-át kapták készpénzben kifizetve.

A vegyes és takarékpénztári biztosításoknál B osztályterv szerint (övenként emelkedő osztályok) az összes — az egész biztosítási tartamon keresztül befizetett díjak 3%-a, illetőleg az évi díjnak 1897 90%, 1898 120%, 1899 150% fizetett ki készpénzben.

Előnyös kiházasítási és vegyes biztosítások.

Olcso díjak. Kedvező feltételek.

A képzhetető legnagyobb biztonság.

Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezér- képviselet, (hová ügynőknek iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság ügynőkei.

Első budapesti kávémagazin szétküldési osztálya

kávé

elvámlva és bérmentve. Postán utánvétellel, vagy a pénz előleges bekielődésé- vel

- 4 1/2 kg. Kuba kávé 7.50
- 4 1/2 kg. Mocca kávé 7.50
- 4 1/2 kg. Jáva kávé 7.50
- 4 1/2 kg. Gyöngy kávé 7.50
- 1/4 kg. Csász. kor. tea 1.50
- 1/4 kg. Karaván tea 1.40
- 1/4 kg. Törmelék tea —.90

Belák István

BUDAPEST, VII., Rottenbiller-u.4.

Ügynökök,

kik az 1859. évi XXXI. t. c. értelem- ben sorozójegyek- nek részletfizetésre való előadásával már foglalkoztak, ilyen minőségben, ma- gnes jutalékkal kérésre szívesen át- bocsátanak. Kér- tetnek.

Fleissig Sándor

bank- és váltó-úrl. Budapest, VII., Er- zsebet-körút 2.

Nagy vagyon,

tekintélyes jövedel- met szerzhet mindenki, a ki a század leghaszno- sabb könyvét, a világszer- telenül használt „Ker- sekedelmi Vegyeszet“ című terjedelmes művet megrendeli, mert abból 340 oly foglalkozást tanu- l meg, melylyel férfi, nő, gyermek, tőke nélkül naponta 20—30 koronát évente 5000—6000 koronát megkereshet. A könyv biztos keresete nincs, ki mellé foglalko- zást öhaját, rendelje meg, míg a csekély készlet tart. Intelligens egyének- nek megbecsülhetetlen. A könyv kétszeresen bőví- tet új kiadását az első kiadás 6 korona bolti ára helyett 2 korona 60 fillérek kedvezményes áron rendelheti meg mindenki a „Kereskedelmi Veg- yeszet“ könyvkiadó- vállalatnál Ujpest, Lő- rinc-utca 24. Ugyanitt megrendelhető „Az illat és szepítő- szerek készítése“ című könyv, ára 1 kor. 30 fill.

BUTOROK

úgy készpénzért mint, részletfizetésre

a leggyorsabból a leg- finomabb kivitelig legjutányosabban Khrentou és Fuchs testvérekénél, BUDAPEST, VI., Teréz-körút 8. Andrásy-ut közelében. Képes árjegyzék ingyen.

Zálogházi

cédlákat veszek. Eladók 12 latos ezüst evőeszké- zetek, grammja 5 kr., gi- randókat, gyertyatartó- kat, haitalakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközök: 138 frtól kezdve, dus vá- laszték mindennemű- ezüst: műtövis tárgyak- ban, arany ferfilánok kő- löggóval, grammja 85 kr. maasziv arany gyűrűk 2 frt 40 krtól, tula remon- tor órák 6 frt. Grünberg- Ármín Béla örökösai Bu- dapestben, IV., Városház- ter 9. l. em. 23. Hatiszabaz. Képes árjegyzéket bér- mentve és ingyen. Részletfizetésre is.

Butor

készpénzért vagy részlet- fizetésre

legolcsóbban FUCHS BÓDOG-nál BUDAPEST, József-körút 26. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Most jelent meg!

Onolnoky Jenő: Sárkányok országából. Előtekép és utirajzok Kínából, mintegy 200 gyönyörű eredeti illusztrációval és 380 oldal szöveggel, amely élénken tárgyalja Kína beléletét, a kínaiak szokásait, élet- módját, építkezését stb., stb. Árúfizes 10, gyönyörű díszkötésben 13 korona. Kapható: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában, József-körút 18. és minden hazai könyvkereskedésben.

Torna eszközök, függő-ágyak

kötélárak és mindenemű hálók ruhatáru. Ponyvák, zsákok, ruhatáru kötelek fehér kenderből, zsinetek, dohány- és rob- zsinórok, kendertömlők és hevederek. Vaidói angol lawn-tennis, foot- ball és halászati készletek gyári raktárán.

SEFFER ANTAL

Budapest. Központi városház épület Károly-u. 1. belt sz. 12. Gondos kiszol- gálat. Vidékre árjegyzék szerint. Költség- vetés tornatermek teljes berendezésére kívánatra díjmentesen.

Hnjóáratjegyzék.

ADRIA

magy. kir. tengerhajózási részv. társ. Vezérügynöksége Hoffmann S. és V. 1900. aug. havában a következő gőzöskök indulnak:

Honnan	Hová	a gőzös neve	1900. aug.
Fiume	Rouen	B. Kemény	1—10
"	Liverpool	Ardulacion	1—10
"	Hull, Newcastle o/T	Voturne	1—10
"	Rouen	Tibor	1—10
"	Bordeaux*	Szent-László	5—15
"	Liverpool	Styria (C. L.)	5—15
"	London	Austria	5—15
"	Antwerpen	Kálmán király	10—20
"	Bordeaux	Matkovits	10—20
"	Liverpool	Algerian	15—25
"	Rouen*	Algerian	15—25
"	Batavia Valoncia*	Széchenyi	25
"	Tangeri, Fernambuco, Bahia		
"	Rio de Janeiro, Santos*	Nagy Lajos	25
"	Gibraltar) London	Zichy	21—31
"	Alger) Glasgow*	Pavia (C. L.)	21—31
"	Liverpool	Rosario	21—31
"	Hull, Newcastle o/T.		25/VII.
"	Hamburg	Lusitania	25/IX.

Honnan Hová a gőzös neve 1900. aug.

Honnan	Hová	a gőzös neve	1900. aug.
Liverpool	Fiume—Triest	Saragossa (CL.)	1—10
Hull, Newcastle o/T.	Triest—Fiume	Kolping	1—10
Antwerpen	"	Baros	5—15
Liverpool	"	Athenian	5—15
London	"	Kálmán király	10—20
Liverpool	Fiume—Triest	Styria (C. L.)	10—20
London	Triest—Fiume	Sultana	15—25
Liverpool	"	Lesbian	15—25
Rouen	"	B. Kemény	21—31
Glasgow	"	Békórt	21—31
Rio de Janeiro, Santos	"	Pavia	21—31
Rottterdam, Antwerpen	"	Stefania	21—31
Bordeaux	"	Szent László	21—31

1. Ha a gőzös kiindulása előtt 8 nappal elegendő rakomá- ny nem jelentetett, az igazgatóság fenntartja magának a jogot a kikötőket nem érinteni.
2. *-gal jelölt megjelölt viszonylatokban a gőzös Triestet is érinti.
Középtengeri szolgálat. Fiume—Malta—Szigonia—Marsello- tona. FiumeBól: „Saspari“ 2-án, „Pisa“ 9-án, „Arad“ 16-án, „Rákóczi“ 23-án, „Adria“ 30-án indul. Marselléből: MAR- SELLÉBŐL: „Rákóczi“ 5-én, „Adria“ 12-én, „Andrássy“ 19-én, „Pisa“ 26-án indul Fiuméba.
Tyrrenaiumi vonal. „Buda“ elsőosztályú gyorsgőzös min- den szerdán délelőtt Marselléből—Genovába, m. p. 1900. aug. 1. s. 15., 22. és 29-én, minden szombatkor este 8 órakor Genová- ból—Nápolyba, minden szombaton d. u. 4 órakor Nápolyból direkt Marsellébe.

